

2075 / 22

Dober Pajdás kalendárium

na návadno leto

1943.

z doszta lejpim, dobrim i hasznovitim
cstenyom, pripovesztmi i versusami.

XXII. letni tekáj.

Reditel i lásztnik **Talánci Ferenc**, Muraszombat.

1084 / 1956

Vendvidéki könyvnyomda Muraszombat

Január má 31 dní

Imenik	Dnévi	Premenyóvanyo vrejmeno i mejszeca ☾	Szunće		Mejszec	
			zhod	záhod	zhod	záhod
1	Pétek	Nouvo leto	Mrzlo	☾	7 48 16 19	1 23 12 48
2	Szobota	Ábel	sznejj	☾	7 48 16 20	2 34 13 16
1. tjedem		Jezusa obrezávanye. Luk. II. 21.				
3	Nedela	Jéz. sz. imé	Nesztáino	☾	7 48 16 21	3 47 13 58
4	Pondejlek	Titusz pk.	mrzlo	☾	7 48 16 21	5 1 14 42
5	Tork	Teleszfor pk.		☾	7 48 16 22	6 14 15 37
6	Szrejda	Trí králi	☉ 13 v. 37 m.	☾	7 48 16 24	7 19 16 40
7	Csetrtek	Lucián m.	sznezno	☾	7 48 16 25	8 17 17 52
8	Pétek	Szörény	vöterno	☾	7 48 16 26	9 5 19 7
9	Szobota	Marcell	vrejmen	☾	7 47 16 27	9 45 20 23
2. tjedem		Kak bi Jezus 12 lejt sztar bio. Luk. II. 42—52.				
10	Nedela	Po tr. kr. 1	Mrzlo	☾	7 47 16 29	10 19 21 38
11	Pondejlek	Higin pk. m.	vöterno	☾	7 46 16 30	10 50 22 48
12	Tork	Ernö ap.		☾	7 46 16 31	11 18 — —
13	Szrejda	Veronika	☾ 8 v. 48 m.	☾	7 45 16 33	11 45 0 1
14	Csetrtek	Hilár pk.		☾	7 45 16 33	12 12 1 2
15	Pétek	Rem. sz. Pál	velki sznejj	☾	7 45 16 35	12 41 2 6
16	Szobota	Marc. pk. m.		☾	7 44 16 36	13 13 3 8
3. tjedem		Szvádha vcsínyena v Galilejszkoj Kániji. Ján. II. 1—11.				
17	Nedela	Po tr. kr. 2		☾	7 44 16 37	13 48 4 7
18	Pondejlek	Piroska m.	Mráz	☾	7 43 16 39	14 28 5 3
19	Tork	B. Margit	sznejj	☾	7 42 16 40	15 13 5 54
20	Szrejda	Fáb. i Seb.		☾	7 41 16 42	16 4 6 41
21	Csetrtek	Ágnes d. m.	☉ 11 v. 48 m.	☾	7 40 16 44	16 58 7 27
22	Pétek	Vince m.		☾	7 39 16 45	17 55 8 1
23	Szobota	Raimund	vöter	☾	7 38 16 47	18 57 8 35
4. tjedem		Jezus ozdrávi gobavca i szlugo sztotnika. Mat. VIII. 1—13.				
24	Nedela	Po tr. kr. 3		☾	7 38 16 47	19 58 9 4
25	Pondejlek	Pál preobr.	Mrzlo	☾	7 37 16 49	21 2 9 32
26	Tork	Polikárp		☾	7 36 16 50	22 6 9 58
27	Szrejda	Zlv. sz. János	zimszko	☾	7 35 16 51	23 11 10 23
28	Csetrtek	Nol. sz. Peter		☾	7 33 16 52	— — 10 50
29	Pétek	Szal. sz. Fer.	☾ 9 v. 13 m.	☾	7 32 16 54	0 19 11 20
30	Szobota	Martina d.	vrejmen	☾	7 31 16 56	1 28 11 53
5. tjedem		Od vtisenýa vihéra na mourji. Mat. VIII. 23—27.				
31	Nedela	Po tr. kr. 4		☾	7 30 16 58	2 39 12 33

Setouletni Kalendár: V zacsétki mejszeca doszta sznegá, natou velki mraz, po 21-tom víbétno, vcskrát sznejj.

Prvoga je dén 8 v. 31 m. dúgi, do konca mejszeca za 57 m. prirozté.

Február má 28 dni

Dnevi	Imenik	Premenyávanya vremeňna i mejszeca		Szunca		Mejszeca	
				zhod	záhod	zhod	záhod
1	Pondejlek	Ignác pk. m.	Okoulik		7 28 17 0	3 50	13 21
2	Tork	Szvecsnica	szvecsnice		7 27 17 2	4 56	14 18
3	Szrejda	Balázs pk.	velki mraz		7 25 17 3	5 58	15 24
4	Csetrtek	Korz. András			7 24 17 5	6 51	16 38
5	Pétek	Ágota d. m.	☉ 0 v. 29 m.		7 22 17 7	7 36	17 53
6	Szobota	Dorothea d.	práva zima		7 22 17 8	8 14	19 12
6. teden		Kokolj med pšenicov. Mat. XIII. 24—30.					
7	Nedela	Po tr. kr. 5			7 20 17 9	8 46	20 26
8	Pondejlek	Aranka	Velki mraz		7 19 17 11	9 17	21 38
9	Tork	Alexan. Cir.			7 17 17 13	9 46	22 47
10	Szrejda	Skolasztika	malo popüszti		7 16 17 14	10 14	23 53
11	Csetrtek	Bertold			7 13 17 16	10 42	— —
12	Pétek	Lidia	☾ 1 v. 40 m.		7 12 17 18	11 14	0 58
13	Szobota	Ella	nesztálno		7 10 17 19	11 49	1 59
7. teden		Prilika od mustárszkoga zrna. Mat. XIII. 31—35.					
14	Nedela	Po tr. kr. 6.			7 9 17 20	12 27	2 56
15	Pondejlek	Fausztin	Premenyávno		7 7 17 22	13 10	3 50
16	Tork	Julianna	mlácsno		7 5 17 24	13 58	4 39
17	Szrejda	Donát			7 3 17 25	14 53	5 22
18	Csetrtek	Konrád	vrejmen		7 1 17 27	15 48	6 1
19	Pétek	Zsuzsánna			7 0 17 28	16 48	6 35
20	Szobota	Aladár pk.	☉ 6 v. 45 m.		6 58 17 30	18 0	7 7
8. teden		Od delavcov v goricaj. Mat. XX. 1—16.					
21	Nedela	Septuages.			6 57 17 31	18 48	7 35
22	Pondejlek	Gerzson	Szpremembno		6 55 17 33	19 57	8 2
23	Tork	Alfréd			6 52 17 35	21 3	8 28
24	Szrejda	Mátyás ap.	popüsztno		6 51 17 36	22 10	8 54
25	Csetrtek	Géza m.	vrejmen		6 50 17 38	23 19	9 23
26	Pétek	Sándor			6 48 17 39	— —	9 55
27	Szobota	Gábor Passz.	☾ 19. v. 22 m.		6 47 17 40	0 27	10 31
9. teden		Od szejácsa i szemena. Lukács VIII. 4—15.					
28	Nedela	Sexages.	milejse		6 45 17 42	1 36	11 14

Sztoulejtni Kalendár: V začsétki mejszeca prevacs mrzli dnevi, okoulik szredine malo popüsztij, prouti konci vedrno i mrzli dnevi.

Prvoga je dén 9 v. 32 m. dúgi, do konca mejszeca 1 v. 25 m. priraszté,

Március má 31 dní

Dnévi	Imenik	Premenyávanye vrejmena i mejszeca	☾	Szunca		Mejszeca	
				zhod	záhod	zhod	záhod
1	Pondejlek	Albin pk.		6 42	17 44	2 43	11 55
2	Tork	Simplic p.	Premenyávno	6 40	17 45	3 46	13 5
3	Szrejda	Kunigunda	milejse	6 38	17 47	4 39	14 12
4	Csetrtek	Kázmér	mrzel vöter	6 37	17 48	5 28	15 26
5	Pétek	Özséb		6 35	17 49	6 6	16 42
6	Szobota	Gottlieb	☉ 11 v. 34 m.	6 33	17 51	6 42	17 59
10. tjeden		Jezus ob trétjim prorokúje szvoje trplenye. Lk. XVIII. 31-43					
7	Nedela	Fas. ned.		6 30	17 53	7 14	19 19
8	Pondejlek	Zoltán	Nesztálno	6 28	17 54	7 44	20 25
9	Tork	Fasenek	vrejmen	6 26	17 56	8 13	21 35
10	Szrejda	Pepelnica	obláčsno	6 24	17 57	8 41	22 41
11	Csetrtek	Aladár	mrzlo	6 21	17 58	9 12	23 46
12	Pétek	I. Gerg. p.		6 21	17 58	9 45	—
13	Szobota	Krisztián	☾ 20 v. 30 m.	6 19	17 59	10 23	0 59
11. tjeden		Jezusa poszt i szküsávanye. Mat. IV. 1—11.					
14	Nedela	Posztna 1.		6 17	18 11	11 5	1 43
15	Pondejlk.	Nár. szv.	Premenyávno	6 15	18 21	11 52	2 33
16	Tork	Henriette	nesztálno	6 13	18 31	11 43	3 19
17	Szrejda	Gertrud	lepse	6 11	18 513	38	3 59
18	Csetrtek	Sándor, Ede	szuncsno	6 8	18 7	14 37	4 35
19	Pétek	József	vrejmen*	6 6	18 9	15 38	5 7
20	Szobota	Hubert		6 4	18 11	16 42	5 37
12. tjeden		Jezus sze na brejgi szpremeni. Mat. XVII. 1—9.					
21	Nedela	Posztna 2.	☉ 23 v. 8 m.	6 2	18 12	17 46	6 9
22	Pondejlek	Oktávián		6 1	18 14	18 53	6 31
23	Tork	Viktórián m.	Hladno	6 0	18 15	20 1	6 57
24	Szrejda	Gábor ang.	nesztálno	5 57	18 17	21 10	7 26
25	Csetrtek	Cepl. B. M.	szprotolejsnye	5 55	18 18	22 18	7 56
26	Pétek	Manó	vrejmen	5 53	18 20	23 29	8 32
27	Szobota	Dam. J.		5 51	18 22	—	9 12
13. tjeden		Jezus z nejмога prezsené vragá. Luk. XI. 14—28.					
28	Nedela	Posztna 3.	Vetrouvje	5 49	18 23	0 36	10 10
29	Pondejlek	Círill	☾ 1 v. 52 m.	5 48	18 24	1 38	10 55
30	Tork	Izidor	premenyávno	5 45	18 25	2 33	11 59
31	Szrejda	Árpád	lejpo vrejmen	5 43	18 27	3 22	13 9

Sztouletni Kalendár: Té mejszec sze z mrzlými vetrouvjami zacsne, potom malo popúsztij, po 22-tom znouva mrzlo, vetrouvje, dezsdzs i snejg.

Prvoga je dén 11 v. 2 m. dugi, do konca mejszeca za 1 v. 45 m. priraszte.

Szprotoletje sze zacsne 21-ga ob 13 vöri.

Április má 30 dni

Dnévi	Imenik	Premenyávno vrejmena l mejszeca		Szunca		Mejszeca		
				zhod	záhod	zhod	záhod	
1	Csetrtek	Hugó pk.	Vöterno		5 41	18 28	4 4	14 22
2	Pétek	P. szv. Franc.	nesztálno		5 39	18 30	4 39	15 36
3	Szoböta	Rikárd	mrzlo		5 37	18 32	5 11	16 50
14. tjedén		Jezus nasziti 5000 lüdi. Jan. VI, 1—15.						
4	Nedela	Posztna 4.	 22 v. 53 m.		5 34	18 33	5 41	18 3
5	Pondejlek	Ferri V.			5 33	18 34	6 10	19 13
6	Tork	Cölesztin	Hladno		5 31	18 35	6 39	20 32
7	Szrejda	Herman	nesztálno		5 29	18 38	7 8	21 29
8	Csetrtek	Dènes pk.	mokro		5 27	18 38	7 42	22 32
9	Pétek	Konrád	vetrouvje		5 25	18 40	8 18	23 32
10	Szoböta	Zsolt			5 23	18 41	8 58	— —
15. tjedén		Sto me more kárati med vami? Jan. VIII, 46—59.						
11	Nedela	Csarna n.			5 22	18 42	9 43	0 25
12	Pondejlek	Gyula p.	 16 v. 4 m.		5 18	18 44	10 33	1 5
13	Tork	Ida			5 17	18 46	11 26	1 58
14	Szrejda	Tibor	Szprotolejsnye		5 15	18 47	12 24	2 35
15	Csetrtek	Anasztázia	szuncsno		5 13	18 49	13 24	3 9
16	Pétek	Lambert	hladno		5 11	18 50	14 27	3 40
17	Szoböta	Anicét p.	nesztálno		5 9	18 51	15 30	4 6
16. tjedén		Gda bi sze Jezus Jeruzsálemi priblízsao. Mát. XXI, 1—9.						
18	Nedela	Cvetna n.	Nesztálno		5 7	18 52	16 47	4 32
19	Pondejlek	Emma	toplejse		5 6	18 54	17 46	4 58
20	Tork	Tivadár	 12 v. 11 m.		5 3	18 56	18 56	5 26
21	Szrejda	Anzelm	premenyávno		5 2	18 57	20 7	5 55
22	Csetrtek	Vel. csetrtek	aprilisko		5 0	18 58	21 16	6 30
23	Pétek	Vel. pétek	vrejmen		4 59	19 0	22 28	7 10
24	Szoböta	Vel. szoböta			4 57	19 1	23 34	7 56
17. tjedén		Jezus gorisztáne od mrtvi. Márk. XIV, 1—7.						
25	Nedela	Vüzem	Lepse		4 55	19 2	— —	8 49
26	Pond.	Vüz. pond.	toplejse		4 53	19 4	0 32	9 52
27	Tork	Arisztid	 8 v. 51 m.		4 51	19 5	1 32	10 59
28	Szrejda	Valéria	vöterno		4 50	19 7	2 5	12 10
29	Csetrtek	Albertina	szuncsno		4 48	19 8	2 41	13 24
30	Pétek	Katarina	vrejmen		4 47	19 9	3 13	14 35

Sztouletni Kalendár: Prve dni vöterno, dezszdzsevno, po 10-tom mrzlejsi dezszdza, prouti konci lejpi szprotolejsnyi dnévi.

Prvoga je dén 12 v. 47 m. dúgi, do konca mejszeca 1 v. 38 m. priraszté.

Dén	ZAMERKANYE	Notrijemánye		Vödávanye	
		P	i	P	i

Május má 31 dni

Dnévi	Imeník	Premenyávno vrejmena i mejszeca		Szunca		Mejszeca	
				zhod	záhod	zhod	záhod
1 Szobota	Fül. i. Jakob			4 45	19 10	3 43	15 47
18. tjedén	Jezus sze dvakrat prikázse vucsenikom Ján. XX, 19—31.						
2 Nedela	Po vüz. 1.	Nesztálno		4 43	19 12	4 10	16 57
3 Pondejlek	Irma	toplo		4 42	19 13	4 38	18 6
4 Tork	Flórián	☉ 10 v. 43 m.		4 40	19 15	5 8	19 13
5 Szrejsda	Gotthard	lejpo		4 38	19 16	5 38	20 18
6 Csetrtek	Frida	vlazsno		4 37	19 18	6 13	21 20
7 Pétek	Napoleon	toplejse		4 36	19 18	6 51	22 17
8 Szobota	Gizella	vrejmen		4 34	19 20	7 36	23 8
19. tjedén	Jaz szem dober pasztér Ján. X, 11—16.						
9 Nedela	Po vüz. 2.	Prmenyávno		4 33	19 21	8 23	23 54
10 Pondejlek	Ármin	toplo		4 31	19 22	9 16	—
11 Tork	Hieron Fer.			4 29	19 24	10 12	0 34
12 Szrejsda	Pongrác	☉ 10 v. 52 m.		4 28	19 26	11 10	1 8
13 Csetrtek	Szervác			4 26	19 28	12 12	1 39
14 Pétek	Bonifác	prijétno		4 26	19 28	13 14	2 7
15 Szobota	Zsófia	vrejmen		4 24	19 29	14 19	2 33
20. tjedén	Edno mzlo i nete me vidli. Ján. XVI, 16—22.						
16 Nedela	Po vüz. 3.	Vlazsno		4 23	19 30	15 26	2 59
17 Pondejlek	Paskál	nesztálno		4 22	19 32	16 35	3 26
18 Tork	Erik			4 20	19 33	17 47	3 54
19 Szrejsda	Ivó	☉ 22 v. 13 m.		4 19	19 35	19 0	4 26
20 Csetrtek	Bernát			4 18	19 36	20 12	5 3
21 Pétek	Konstantin	vöterno		4 18	19 36	21 23	5 47
22 Szobota	Julia	vrejmen		4 16	19 38	22 26	6 39
21. tjedén	Idem k onomi, kí me je poszlaó. Ján. XVI, 5—14.						
23 Nedela	Po vüz. 4.			4 15	19 39	23 21	7 40
24 Pondejlek	Eszter	Premenyávno		4 14	19 40	—	8 48
25 Tork	Orbán	toplo		4 13	19 41	0 6	10 0
26 Szrejsda	Fülöp	☉ 14 v. 33 m.		4 12	19 43	0 45	11 13
27 Csetrtek	Béda	nesztálno		4 11	19 44	1 19	12 25
28 Pétek	Emil	vihérno		4 10	19 45	1 48	13 37
29 Szobota	Maxim	vrejmen		4 10	19 45	2 15	14 47
22. tjedén	Csi te kaj proszili od Ocsé. Ján. XVI, 23—30.						
30 Nedela	Po vüz. 5.	Lejpo		4 9	19 46	2 42	15 55
31 Pondejlek	Petronella			4 8	19 47	3 10	17 9

Sztouletni Kalendár: V zacsétki mejszeca premenyávno z vötrom, po 10-tom vecs-krát dezsdsz, 12—19 hladno, zádnye dni szprotolejsnyi dnévi.

Prvoga je dén 14 v. 25 m. dugi, do konca mejszeca za 1 v. 16 m. priraszté.

Junius má 30 dni

Dnévi	Imenik	Premenyávno vrejmena i mejszeca	☾	Szunca		Mejszeca	
				zhod	záhod	zhod	záhod
1	Tork	Pamfil		4	8 19 48	3 39 18	7
2	Szrejda	Erazm.	☉ 23 v. 33 m.	☾	4 8 19 49	4 11 19	0
3	Csetrtek	Kr. vn. z.	☉	☾	4 7 19 50	4 47 20	8
4	Pétek	Kerény	☉	☾	4 6 19 51	5 29 21	2
5	Szobota	Bonifác pk.	☉	☾	4 6 19 52	6 15 21	50
23. tjeđen		Od pricsakývanya szv. Dühá. Ján. XV, 26—16, 4.					
6	Nedela	Po vüzmi 6.	Vróucse	☾	4 5 19 53	7 6 22 32	
7	Pondejlek	Róbert m.	szpárno	☾	4 5 19 54	8 1 23 10	
8	Tork	Medárd pk.	vöterno	☾	4 4 19 55	8 59 23 41	
9	Szrejda	Félix	vlazsno	☾	4 4 19 55	9 58	—
10	Csetrtek	Margit	vrejmen	☾	4 3 19 55	10 59 0 10	
11	Pétek	Barnabás	☉ 3 v. 35 m.	☾	4 3 19 56	13 3 0 37	
12	Szobota	Klaudiusz		☾	4 3 19 56	13 7 1 7	
24. tjeđen		Prihoud szv. Dühá. Ján. XIV, 23—31.					
13	Nedela	Riszáli	Nesztálno	☾	4 3 19 57	14 13 1 26	
14	Pond.	Risz. pond.	oblácsno	☾	4 2 19 58	15 23 1 53	
15	Tork	Vid	szpárno	☾	4 2 19 58	16 45 2 13	
16	Szrejda	Jusztin	vöter	☾	4 2 19 59	17 49 2 56	
17	Csetrtek	Rainer m.	mokro	☾	4 2 19 59	19 2 3 37	
18	Pétek	Arnold	☉ 6 v. 14 m.	☾	4 2 20 0	20 10 4 25	
19	Szobota	Gyárfás		☾	4 2 20 0	21 11 5 24	
25. tjeđen		Jezus posle vucsenike med lüdsztvo. Mat. XXVIII. 18—20.					
20	Nedela	Szv. tr. 1	Premenyávno	☾	4 2 20 0	22 2 6 30	
21	Pondejlek	Alajos	lejpo	☾	4 2 20 0	22 45 7 43	
22	Tork	Paulina	toplo	☾	4 3 20 1	23 22 8 59	
23	Szrejda	Zoltán		☾	4 3 20 1	23 53 10 14	
24	Csetrtek	Tejlovo	☉ 21 v. 8 m.	☾	4 3 20 1	— 11 27	
25	Pétek	Vilmos m.		☾	4 3 20 1	0 21 12 40	
26	Szobota	János i Pavel	lejtno	☾	4 4 20 1	1 48 13 46	
26. tjeđen		Prilika od velike vecsërje. Luk. XIV, 16—24.					
27	Nedela	Szv. tr. 2.	Lejpo	☾	4 4 20 1	1 15 14 54	
28	Pondejlek	Ireneus	toplo	☾	4 5 20 1	1 43 15 59	
29	Tork	Pet. i Pav.	nesztálno	☾	4 5 20 1	2 14 17 1	
30	Szrejda	Szp. Pavla		☾	4 6 20 1	2 48 18 1	

Sztouletni Kalendár : Prve 10 dni sztálno lejpi dnévi, potom sze malo razhladi. Druge polovica vecskrát dezsdsz, jáko premenyávno.

Prvoga je dén 15 v. 20 m. dúgi, do 22-ga za 17 m. priraszté, do konca mejszeca sze za 5 m. szkrájša. — Leto sze zacsné 22-ga ob 8 vöri 13 minut.

Julius má 31 dni

Dňevi	Imeník	Premenyávonye vrejmena i majszeca	☾	Szunce		Mejszec	
				zhod	záhod	zhod	záhod
1	Csetrtek	Tibold	Lejtna vrocina	☾	4 6 20 1	3 27	18 57
2	Pétek	Ottokár	☉ 13 v. 44 m.	☾	4 7 20 0	4 11	19 55
3	Szobota	Kornél	premenyávno	☾	4 8 20 0	5 0	20 34
27. tjedem		Prilika od zgublene ovce. Luk. XV, 1—10.					
4	Nedela	Szv. tr. 3.		☾	4 8 20 0	5 55	21 10
5	Pondejlek	Zak. Antal	Nesztálno	☾	4 8 20 0	6 51	21 44
6	Tork	Izaias pr.	szpárno	☾	4 9 20 0	7 49	22 13
7	Szrejda	Cirill i Met.		☾	4 10 19 59	8 49	22 40
8	Csetrtek	Erzsébet kr.	vrocina	☾	4 10 19 59	9 51	23 6
9	Pétek	Lukrécia		☾	4 11 19 58	10 54	23 30
10	Szobota	Amália	☾ 17 v. 29 m.	☾	4 12 19 58	11 58	23 50
28. tjedem		Jezus vu Petra ladjici. Luk. V, 1—11.					
11	Nedela	Szv. tr. 4.		☾	4 13 19 57	13 5	— —
12	Pondejlek	Izabella	Mérno	☾	4 14 19 56	14 13	0 22
13	Tork	Jenő	vroucse	☾	4 15 19 55	15 24	0 53
14	Szrejda	Bonaventura		☾	4 16 19 55	16 36	1 28
15	Csetrtek	Henrik c.	vrejmen	☾	4 17 19 54	17 37	2 11
16	Pétek	Valter		☾	4 17 19 54	18 52	2 53
17	Szobota	Elek	☾ 13 v. 11 m.	☾	4 18 19 53	19 50	4 8
29. tjeded		Jezus od szrda i vözmérjenjá gucsi. Mat. V, 20—24.					
18	Nedela	Szv. tr. 5.		☾	4 20 19 52	20 38	5 18
19	Pondejlek	Emilia	Vrocina	☾	4 21 19 51	21 10	6 35
20	Tork	Illés	szvoje	☾	4 22 19 50	21 54	7 53
21	Szrejda	Dániel		☾	4 23 19 40	22 24	9 10
22	Csetrtek	Mária Magd.	vödrzi	☾	4 24 19 47	22 52	10 24
23	Pétek	Apollinár pk.		☾	4 26 19 46	23 20	11 36
24	Szobota	Krisztina	☾ 5 v. 38 m.	☾	4 26 19 46	23 48	12 45
30. tjedem		Ob drügim povouli krúha v püscsávi. Márk VIII, 1—9.					
25	Nedela	Szv. tr. 6.		☾	4 27 19 45	— —	13 51
26	Pondejlek	Anna	Vöter	☾	4 29 19 43	0 17	14 55
27	Tork	Olga	mogoucse	☾	4 30 19 42	0 50	15 46
28	Szrejda	Ince	z dezsdzsom	☾	4 31 19 41	1 28	16 52
29	Csetrtek	Márta	premenyávno	☾	4 33 19 39	2 10	17 34
30	Pétek	Judit	vrejmen	☾	4 34 19 38	2 58	18 30
31	Szobota	Layolai Ignác		☾	4 35 19 36	3 48	19 11

Sztouletní Kalendár: Prve dni hladní dňevi, drügi tjedem sze mocsno szegreje. Topli lejtni dňevi, po 24-tom dezsdzsevni dňevi prido.

Prvoga je dén dügi 15 v. 56 m., do konca mejszeca sze 55 m. szkrájsa.

Augusztus má 31 dni

Dnévi	Imenik	Prenenyávnyo vrejmena i mejszeca	☾	Szunca		Mejszeca		
				zhod	záhod	zhod	záhod	
31. tjeđen		Csuvajte sze od krívi prorokov. Máté VII, 15—21.						
1	Nedela	Szv. tr. 7	☉ 5 v. 6 m.	☾	4 36	19 35	4 44	19 46
2	Pondejlek	Lehel		☾	4 37	19 33	5 42	20 18
3	Tork	Hermína	Mocsna	☾	4 39	19 32	6 42	20 45
4	Szrejda	Domonkos	vrocšina	☾	4 40	19 30	7 43	21 10
5	Csetrtek	Oszvald	premenyávno	☾	4 41	19 29	8 45	21 35
6	Pétek	Berta	vroucse	☾	4 43	19 27	9 48	22 0
7	Szobota	Kajetán m.		☾	4 44	19 26	10 52	22 25
32. tjeđen		Prilika od krivicsnoga spána. Luk. XVI, 1—9.						
8	Nedela	Szv. tr. 8		☾	4 45	19 25	11 59	22 53
9	Pondejlek	Emőd	☾ 4 v. 35 m.	☾	4 46	19 24	13 8	23 19
10	Tork	Lörinc	Vöter	☾	4 48	19 22	14 16	—
11	Szrejda	Tibor	szpárno	☾	4 49	19 20	15 26	0 4
12	Csetrtek	Klára	nesztálno	☾	4 51	19 19	16 33	0 49
13	Pétek	Ipoly	premenyávno	☾	4 52	19 17	17 33	1 36
14	Szobota	Özséb	vrejmen	☾	4 54	19 15	18 25	2 51
33. tjeđen		Marija je nájbousi tao zebrála. Luk. X, 38—42.						
15	Nedela	Szv. tr. 9	☉ 20 v. 34 m.	☾	4 54	19 14	19 10	4 6
16	Pondejlek	Joakim		☾	4 56	19 12	19 49	5 24
17	Tork	Anasztáz	Sztálno	☾	4 57	19 10	20 22	6 43
18	Szrejda	Ilona	vroucse	☾	4 59	19 8	20 51	8 1
19	Csetrtek	Lajos pk.	prijétno	☾	5 0	19 6	21 19	9 16
20	Pétek	István kr.	mérno	☾	5 1	19 4	21 49	10 29
21	Szobota	Santal Franc		☾	5 2	19 3	22 19	11 30
34. tjeđen		Prilika od farizeusa i publikánusa. Luk. XVIII, 9—14.						
22	Nedela	Szv. tr. 10	☾ 17 v. 4 m.	☾	5 3	19 1	22 51	12 45
23	Pondejlek	Beniti Fülöp		☾	5 5	18 59	23 26	13 48
24	Tork	Bertalan ap.	Vroucse	☾	5 6	18 57	—	14 46
25	Szrejda	Lajos kr.	szpárno	☾	5 8	18 55	0 8	15 40
26	Csetrtek	Izsó	nesztálno	☾	5 9	18 52	0 53	16 28
27	Pétek	Kalazanti J.	vrocšina	☾	5 11	18 50	1 43	17 9
28	Szobota	Ágoston pk.		☾	5 11	18 49	2 39	17 48
35. tjeđen		Jezus ozdrávi glühonemoga. Márk. VII, 31—37.						
29	Nedela	Szv. tr. 11		☾	5 13	18 48	3 35	18 9
30	Pondejlek	Limai Róza	☉ 20 v. 59 m.	☾	5 14	18 46	4 35	18 48
31	Tork	Rajmund		☾	5 16	18 44	5 38	19 15

Sztouletní Kalendár: Zacsétka mejszeca obláčno i dezsdszsevno. Potom sze sze-
grejejo dnévi i posztáne vrocšina do konca mejszeca.

Prvog je dén 14 v. 59 m. dūgi, do konca mejszeca 1 v. 36 m. sze szkrájša,

Szeptember má 30 dni

Dnèvi	Imenik	Premenyávnyo vrejmena i mojszeca		Szunca		Mejszeca		
				zhod	záhod	zhod	záhod	
1	Szreja	Egyed	Lejpi		5 17	18 42	6 39	19 39
2	Csetrtek	Rebeka	vroucsi		5 19	18 40	7 40	20 4
3	Pétek	Hilda	dnévi		5 19	18 39	8 46	20 29
4	Szobota	Rozália			5 21	18 37	9 50	20 56
36. tjeđen		Od szmilenoga szamaritánusa. Luk. X. 23—37.						
5	Nedela	Szv. tr. 12	Premenyávno		5 22	18 34	10 57	21 25
6	Pondejlek	Ida			5 24	18 32	12 5	22 0
7	Tork	Regina	☾ 13 v. 33 m.		5 25	18 30	13 12	22 45
8	Szreja	Mála mesa			5 27	18 28	14 18	23 35
9	Csetrtek	Kl. szv. Peter	nesztálno		5 27	18 27	15 19	—
10	Pétek	Tol. Miklos	oblácsno		5 29	18 25	16 14	0 32
11	Szobota	Prot. i Jác.	toplo		5 30	18 22	17 0	1 42
37. tjeđen		Jezus ozdrávi 10 gobavi. Luk. XVII. 11—19.						
12	Nedela	Szv. tr. 13			5 32	18 20	17 41	2 55
13	Pondejlek	Ludovika			5 33	18 18	18 16	4 14
14	Tork	Szerénke	☼ 4 v. 40 m.		5 35	18 16	18 48	5 32
15	Szreja	Nikodém			5 36	18 14	19 17	6 50
16	Csetrtek	Edit	Menyajoucse		5 37	18 13	19 49	8 6
17	Pétek	Szv. Fran. r.	vrejmen		5 38	18 10	20 17	9 18
18	Szobota	Titusz			5 40	18 8	20 49	10 29
38. tjeđen		Od bozse previdnoszti. Mát. VI, 24—33.						
19	Nedela	Szv. tr. 14	Nesztálno		5 41	18 6	21 24	11 35
20	Pondejlek	Friderika			5 43	18 4	22 4	12 37
21	Tork	Máté	☾ 8 v. 6 m.		5 44	18 2	22 48	13 34
22	Szreja	Mária			5 46	18 0	23 37	14 25
23	Csetrtek	Tekla	oblácsno		5 46	17 58	—	15 9
24	Pétek	Gellért	dezsádzseвно		5 48	17 56	0 30	15 48
25	Szobota	Kleofás	vrejmen		5 49	17 54	1 26	16 24
39. tjeđen		Od mladénca vu Náimi. Luk. VII, 11—16.						
26	Nedela	Szv. tr. 15	Menyajoucse		5 51	17 52	2 26	16 51
27	Pondejlek	Adalbert	topli		5 52	17 49	3 27	17 18
28	Tork	Vencel kr.	dnévi		5 54	17 47	4 29	17 45
29	Szreja	Mihály ark.	☼ 12 v. 29 m.		5 54	17 46	5 32	18 9
30	Csetrtek	Jeromos			5 56	17 44	6 37	18 33

Szoutletni Kalendár: Dezsádzsevní dnévi sze na hladno obrnéjo. Oblácsne dnéve szamo nisterni dnévi na lejpo preobrnéjo.

Prvoga je dén 13 v. 25 m. dúgi, do konca mejszeca sze za 1 v. 42 m. szkrájša.

Jeszén sze zacšne 23-ga ob 23 vóri 12 min.

Oktober má 31 dni

Dnévi	Imenik	Premenyávonye vrejmeno i mejszeca		Szunce		Mejszec			
				zhod	záhod	zhod	zéhod		
1	Pétek	Remig pk.	Premenyávno		5 57	17 42	7 43	18 59	
2	Szobota	Angelje var.	nesztálno		5 59	17 39	8 50	19 28	
40. tjeđen		Jezus ozdrávi vodenoga. Luk. XIV. 1—11.							
3	Nedela	Szv. tr. 16	Lejpi ☾ 21 v. 10 m. dnévi		6 0	17 37	9 58	20 1	
4	Pondejlek	Ferenc			6 2	17 35	11 5	20 40	
5	Tork	Aurél			6 3	17 34	12 11	21 28	
6	Szrejda	Brunó			6 4	17 32	13 13	22 22	
7	Csetrtek	Amália			6 6	17 30	14 8	23 25	
8	Pétek	Etelka			6 7	18 38	15 5	—	
9	Szobota	Dénes			6 9	17 25	15 37	0 36	
41. tjeđen		Od nájevke zapouvedí. Máté XXII, 34—46.							
10	Nedela	Szv. tr. 17		Prijétno		6 10	17 23	16 37	1 56
11	Pondejlek	Brigitta	jeszenszko		6 11	17 21	16 45	3 8	
12	Tork	Miksa	☼ 14 v. 23 m. vrejmen		6 12	17 20	17 15	4 24	
13	Szrejda	Kálmán			6 14	17 18	17 43	5 40	
14	Csetrtek	Helén			6 16	17 16	17 13	6 54	
15	Pétek	Teréz			6 17	17 14	18 43	8 7	
16	Szobota	Gál			6 19	17 12	19 19	9 15	
42. tjeđen		Jezus ozdrávi z zsiákom vdárjenoga. Máté IX, 1—8.							
17	Nedela	Szv. tr. 18		Premenyávno dezsdszsevno ☾ 2 v. 42 m. vrejmen		6 11	17 10	19 57	10 23
18	Pondejlek	Lukács				6 21	17 9	20 39	11 24
19	Tork	Luciusz				6 23	17 7	21 27	12 18
20	Szrejda	Iréne			6 24	17 5	22 20	13 7	
21	Csetrtek	Orsolya			6 26	17 3	23 16	13 47	
22	Pétek	Kordula d.			6 28	17 1	—	14 23	
23	Szobota	Ignác p.			6 29	16 59	0 14	14 54	
43. tjeđen		Od gosztívanya kralá. Máté XII, 1—14.							
24	Nedela	Szv. tr. 19	Nesztálno vöter megla hladno ☼ 2 v. 59 m.			6 30	16 58	1 14	15 21
25	Pondejlek	Blanka			6 32	16 56	2 16	15 47	
26	Tork	Dömötör			6 33	16 54	3 19	16 11	
27	Szrejda	Szabina m.			6 35	16 52	4 24	16 36	
28	Csetrtek	Simon i Jud.			6 37	16 50	5 30	17 2	
29	Pétek	Nárcisz pk.			6 38	16 48	6 37	17 29	
30	Szobota	R. szv. Alfonz			6 40	16 46	7 47	18 1	
44. tjeđen		Tí szí zsidovszki krao ? XVIII, 33—37.							
31	Nedela	Szv. tr. 20				6 41	16 44	8 56	18 39

Sztouletni Kalendár : Prva polovica premenyávno vedrna, 15 sze na dezsdsz obrné, 20-ga lejpi jeszenszki dnévi.

Prvoga je dén 11 v. 53 m. dúgi, do konca mejszeca sze za 1 v. 42 m. szkrájsa.

November má 30 dni

Dněvi	Imenik	Přeměnyavnyje vřejmena i mejszeca		Szunca		Mejszeca		
				zhod	záhod	zhod	záhod	
1	Pondejl.	Vszej sv. d.	Přeměnyávno		6 42	16 43	10 6	19 24
2	Tork	Mrtvecov dén	dezsdzsevno		6 44	16 41	11 9	20 18
3	Szrejda	Gyözö	megleno		6 46	16 40	12 7	21 18
4	Csetrtek	B. Károly	mokro		6 47	16 39	12 56	22 25
5	Pétek	Imre hg.	☾ 4 v. 22 m.		6 49	16 37	13 39	23 38
6	Szobota	Lénárd	oblács., hladno		6 50	16 35	14 15	— —
45. tjeden		Prilika od nemilivajoucega szlugo. Mat. XVIII, 23—35.						
7	Nedela	Szv. tr. 21			6 51	16 34	14 45	— 52
8	Pondejlek	Gottfried	Přeměnyávno		6 53	16 31	15 15	2 6
9	Tork	Tivadar m.	dezsdzsevno		6 55	16 31	15 42	3 26
10	Szrejda	Av. András	mrzlo		6 56	16 30	16 7	4 43
11	Csetrtek	Márton pk.			6 58	16 29	16 37	5 46
12	Pétek	Jónás	☾ 2 v. 16 m.		6 59	16 27	17 14	6 57
13	Szobota	Szanísló			7 1	16 26	17 49	8 9
46. tjeden		Szlobodno sze plácsa dácsa caszari? Mat. XXII, 15—21.						
14	Nedela	Szv. tr. 22			7 2	16 25	18 30	9 10
15	Pondejlek	N. Albert	Vöter		7 3	16 24	19 16	10 8
16	Tork	Ödön pk.	dezsdzs		7 5	16 23	20 8	11 —
17	Szrejda	Csüd. Gerg.	sznejg		7 7	16 22	21 3	11 46
18	Csetrtek	Ödön			7 8	16 21	22 —	12 21
19	Pétek	Erzsébet	☾ 23 v. 43 m.		7 10	16 20	22 52	12 55
20	Szobota	Jolán			7 11	16 19	— —	13 24
47. tjeden		Od Jairove cséri. Mat. IX, 18—26.						
21	Nedela	Szv. tr. 23			7 13	16 19	— 1	13 49
22	Pondejlek	Cecilia m.			7 14	16 18	1 4	14 15
23	Tork	Kelemen	Oblácsno nesztálno		7 15	16 17	2 7	14 39
24	Szrejda	Emma			7 17	16 16	3 12	15 3
25	Csetrtek	Katalin			7 19	16 15	4 19	15 29
26	Pétek	Milos			7 21	16 14	5 28	16 —
27	Szobota	Virgil	☾ 16 v. 23 m.		7 21	16 14	6 39	16 34
48. tjeden		Od szlejdnye szoudbe. Luk. XXI, 25—33.						
28	Nedela	Advent 1			7 23	16 14	7 50	17 18
29	Pondejlek	Noé	vřejmen		7 24	16 13	8 59	18 8
30	Tork	András			7 24	16 12	10 1	19 7

Sztoujetni Kalendár : Po dvěma lejpiva dnévoma na dezsdzs i na mrzlo sze obrně.
Szrednye dní sznejсно i převěcs dezsdzsevno.

Prvoga je dén dūgi 10 v. 1 m., do konca mejszeca sze za 1 v. 14 m. szkrájša.

December mà 31 dni

Dnèvi	Imenik	Promenyávanye vrejmena i mejszeca ☾	Szunce		Mejszec			
			zhod	záhod	zhod	záhod		
1	Szrejda	Elza	Mrzlo	☾	7 26	16 12	19 55	20 15
2	Csetrtek	Bibiana m.	vöterno	☾	7 27	16 11	11 41	21 27
3	Pétek	Xavér Fer.	nesztálno	☾	7 28	16 11	12 19	22 41
4	Szobota	Borbála	☾ 12 v. 03 m.	☾	7 30	16 10	12 51	23 58
49. tjeden		Ivan Krsztiteo vu vouzi. Mat. X, 2—10.						
5	Nedela	Advent 2		☾	7 31	16 10	13 20	— —
6	Pondejlek	Miklòs pk.	Promenyávno	☾	7 32	16 9	13 48	1 9
7	Tork	Ambrus pk.	mrzlo	☾	7 33	16 9	14 15	2 21
8	Szrejda	Mar. popr.	oblácsno	☾	7 34	16 9	14 43	3 32
9	Csetrtek	Natália	vrejmen	☾	7 36	16 9	15 12	4 42
10	Pétek	Judit		☾	7 36	16 9	15 46	5 55
11	Szobota	Árpád	☾ 17 v. 24 m.	☾	7 37	16 9	16 24	6 56
50. tjeden		Ivan dà szvedoesbo od Krisztusa. Jan. I, 19—28.						
12	Nedela	Advent 3		☾	7 38	16 9	17 8	7 58
13	Pondejlek	Luca	Promenyávno	☾	7 39	16 9	17 57	8 51
14	Tork	Szilárdka	milejse	☾	7 39	16 9	18 50	9 39
15	Szrejda	Johanna	szuncsno	☾	7 40	16 9	19 48	10 21
16	Csetrtek	Albina	vrejmen	☾	7 41	16 9	20 48	10 56
17	Pétek	Lázár		☾	7 42	16 10	21 48	11 26
18	Szobota	Grácián		☾	7 43	16 10	22 49	11 52
51. tjeden		Glász kricsécsoga vu püsztni. Luk. III, 1—6.						
19	Nedela	Advent 4	☾ 21 v. 03 m.	☾	7 43	16 11	23 51	12 17
20	Pondejlek	Teofil		☾	7 44	16 11	— —	12 41
21	Tork	Tamás	Promenyávno	☾	7 45	16 11	0 54	13 4
22	Szrejda	Zéno	milejse	☾	7 45	16 12	1 59	13 27
23	Csetrtek	Viktória	szuncsno	☾	7 46	16 12	3 6	13 56
24	Pétek	Ádám i Eva	vrejmen	☾	7 46	16 13	4 15	14 28
25	Szobota	Bozsícs		☾	7 47	16 13	5 27	15 8
52. tjeden		Jeruzsálem vnícsi proroke. Mat. XXIII, 34—39.						
26	Nedela	Stevan m.	Mrzlo vöterno	☾	7 47	16 14	6 38	15 54
27	Pondejlek	János	☾ 4 v. 50 m.	☾	7 47	16 15	7 45	16 50
28	Tork	Drov. decé d.	sznejszno	☾	7 47	16 15	8 47	17 56
29	Szrejda	Tamás pk.	zimszko	☾	7 47	16 16	9 36	19 10
30	Csetrtek	Dávid	ne premrzlo	☾	7 48	16 17	10 18	20 26
31	Pétek	Szilveszter	prijétno	☾	7 48	16 18	10 54	21 44

Sztouletni Kalendár : Té mejszec prve dni mrzlo, drúgi i tretji tjeden promenyávno, vecs milejsi szuncsni dnévi, po koledni szvétkaj doszta sznegá.

Prvoga je dén dúgi 8 v. 46 m., do 22-ga 19 m. sze szkrájasa, do konca mejszeca za 3 m. priraszté. Zíma sze zacsné 22-ga ob 18 v. 30 m.

Dén	ZAMERKANZE	Notrijemánye		Vödávanye	
		P	f	P	f

Potrejbna znány a na 1943. leto.

To 1943 leto

je návadno leto, stero z-365 dnévov, ali 52 tjédna i z-1 dnéva sztojf.
Zacsne sze z-pétkom i dokoncsa sze z-pétkom.

Sztároverszkoga kalendarija 1943. januára 1. dén na nas januára 14. dén szpádne.

Zsidovje lejta od sztvorjenjá szvejta mao racsúnajo. Szvoje 5704. leto májo od szeptembra 1942.

Törki i *Mohamedánszkoga* vadlúványa drúgi naszledníci vrejmen od Mohameda pobejga z-Mekke v-Medíno zacsnejo, ga za Hedsra imenújejo i je nyihovo 1361. leto.

1. Zacsétek leta 1943 :

Obsno i drzsávno leto sze zacsne 1. januára : cérkevno leto pa z 1. adventszkov nedelov.

2. Lejtni csasz :

Szprotolejtje sze zacsne márcia 21-ga ob 13 vöri. Noucs i dén szta toga csasza ednáko dúgiva.

Leto sze zacsne junija 22-ga ob 8 vöri 13 min. Prinasz je toga csasza nájdúgsi dén.

Jeszén sze zacsne szeptembra 23-ga ob 23 vöri 12 min. Naucs i dén szta zdaj pá ednáko dúgiva.

Zima sze zacsne decembra 22-ga ob 18 vöri 30 min. Prinasz je toga csasza nájkracsisi dén.

3. Présztoupni szvétki.

Veliki pétek áprilisa 23., Vüzem áprilisa 26., Krisztusa v nébo zasztoplenyé juniusa 3., Riszálszka nedela juniusa 14. Szv. Trojlesztva nedela juniusa 20., I. adventszka nedela novembra 28.

4. Fasenszki tekáj.

Fasenszko vrejmen sze zacsne po Trej králi na drúgi dén, tou je januára 7-ga i trpelo bode do márcia 9-ga, 62 dní.

5. Kvaterni poszti :

1. kvatre szprotoletsnye ali posztné : 10, 12, 13 márciusa.

2. kvatre riszálszke ali letné : 16, 18, 19 juniusa.

3. kvatre jeszénszke : 15, 17, 18 szeptembra.

4. kvatre zimszke ali adventszke : 15, 17, 18 decembra.

6. Premenyávanye mejszeca sze znamenúje :

● mlád, ○ mladanic, ⊕ pun, ⊙ sztarics.

7. Szunce z szvojimi planeti :

Na szrejdi szvoji planet je nase szunce.

Glávne planete szo :

Merkur : szkoro 8 milijon mil od szunca ; leto na nyem trpí 88 dní. *Vénus* : 15 milijon mil od szunca ; leto na nyej trpí 225 dní. *Zemla* : 20 milijon mil od szunca ; leto na nyej trpí 365 dní, *Mars* : 32 milijon mil od szunca ; leto na nyem trpí 687 dní. 1204 máli planet do 1925. leta ; ali zejzdozbrodjávci ji escse vszáko leto nájdejo vecs na tisztom táti pod nébov. *Jupiter* ; 107 milijon mil od szunca ; okouli szunca obhodi szvojo pout v 12 lejtaj ednouk, záto na nyem 12 nasi lejt trpí edno leto. *Saturnus* : 194 milijon mil od szunca : szvojo pout okouli szunca obhodi v 29 leti i 115 dnévi, záto na nyem edno leto tek dugo trpí. *Neptun* : 621 milijon mil od szunca ; okoulik príde ednouk v 164 lejtaj i 216 dnévi ; leto na nyem záto tak dugo trpí. *Uranus* : 596 $\frac{1}{2}$ milijon mil od szunca ; okouli szunca obhodi szvojo pout v 84 lejtaj. *Planet-planete*, stere sze náimre okouli véksi planet vrtijo i z véksimi vréd pa okouli szunca, sze za mejszece zovéjo. Zemla má 1, Mars 2, Jupiter 8, Saturnus 10, Uranus 4 i Neptun 1 mejszec.

8. Národní szvétki :

15. márciusa i 20. auguszta.

9. Planet znamejnye :

Szprotoletje :

Kos ♏, Bik ♉, Dvojki ♊

Leto :

Rak ♋, Oroszlán ♌, Devojka ♍

Jeszén :

Vága ♎, Roglács ♏, Sztrejla ♋

Zíma :

Bak ♑, Dezsdsz. ♐, Ribe ♉

POSTNA TARIFA :

Za navádna píszma : V drzsávi : v meszti do 20 gr. 12 fil., do 40 gr. 16 fil., do 250 gr. 20 fil., do 500 gr. 30 fill. ; vö z meszta do 20 gr. 20 fil., do 40 gr. 28 fil., do 250 gr. 36 fil., do 500 gr. 50 fil. — V drzsává Nemcsijo, Csehszko, Polszko, Hrvatszko do 20 gr. 40 fil., za vszáki nadalnyi 20 gr. 24 fil. vees. V Itálijo i v nyéne kolonije, Szlovasko i Vatikanszki váras do 20 gr. 40 fil., za vszáki nadalnyi 20 gr. 30 fil. vees, — V osztale drüge drzsávo do 20 gr. 50 fil., za vszáki nadalnyi 20 gr. 30 fil. vees.

Za levelezölape (kárte) v drzsávi : v meszti 8 fil., vö z meszta 12 fil. — V Nemcsijo, Hrvatszko, Itálijo itd. kak pri píszmaj 24 fil. — V osztale drüge drzsáve 30 fil.

Nyomatványi (tiszkovine) v drzsávi postnina do 20 gr. 3 fil., do 50 gr. 5 til., do 100 gr. 10 fil., do 250 gr. 14 fil., do 500 gr. 20 fil., do 1000 gr. 40 fil., do 2000 gr. 70 fil. — V Nemcsijo po 50 gr. 6 fil. — V drüge drzsáve po 50 gr. 8 fil.

Áruminta (vzorci blága) v drzsávi do 50 gr. 6 fil., do 250 gr. 20 fil., do 350 gr. 26 fil., do 500 gr. 30 fil., — V Nemcsijo po 50 gr. 6 ali pa 12 fil., — V drüge drzsáve po 50 gr. 8 ali pa 16 fil.

Ajánlot (priporočeno) v drzsávi: v meszti 30 fil., vö z meszta 50 fil. — V vsze drüge drzsáve 50 fil.

Express. Za poszlána postna pizma, vrejdnosztna pizma vrejdnosztne skatüle i za postne nakáznice v drzsávi 60 fil., v zvönsztvo 80 fil.; za pakete v drzsávi 60 fil., v zvönsztvo 90 fil. Dosztavnina za sterokoli posiljätev je 1.60 P.

Postautalvány (postne nakáznice) v drzsávi: do 20 P-jov 20 fil., do 50 P-jov 40 fil., do 100 P-jov 60 fil., do 500 P-jov 1'20 P, do 100 P-jov 2'00 P, do 1200 P-jov 2'20 P. Po postautalványi sze lejko posle v nasom országi nájevcs 1200 Pengöjov. — V zvönszke drzsáve je szamo z dovolenyom Magyar Nemzeti Bank poszlati pejneze.

Távirat (brzójávka) v drzsávi: Ednosztávna brzójávka rejcs 10 fil., minimum cejna 1'— P; pizmena brzójávka rejcs 05 fil., minimum cejna 75 fil.; mesztna brzójávka 06 fil., minimum cejna 60 fil.; novinszki brzójáv rejcs 02 fil., minimum cejna 75 fil. — V Románio i Horvatszko 28 fil. rejcs, Polszko i Nemcsijo 32 fil., Itálijo 38 fil. za vszako rejcs.

Paketi káksekoli vszebine v drzsávi: Máli brezvrejdnosztni paket do 1 kg 50 km 30 fil., od 50 do nad 200 km 50 fil.; 1—5 kg do 50 km 50 fil., od 50 do nad 200 km 80 fil.; 5—10 kg do 50 km 50 fil., od 50—100 km 1.— P, od 100—150 km 1'20 P, od 150—200 km 1'40 P, nad 200 km 2 P; 10—15 kg do 50 km 60 fil., od 50—100 km 1'20 P, od 100—150 km 1'60 P, od 150 do 200 km 2'—, nad 200 km 3 P; 15—20 kg do 50 km 70 fil., od 50—100 km 1'50 P, od 100—150 km 2'— P, od 150 do 200 km 2'80 P, nad 200 km 4'— P. — Veliki brezvrejdnosztni paket do 1 kg 50 km 45 fil., od 50 do nad 200 km 75 fil.; 1—5 kg do 50 km 60 fil., od 50 do nad 200 km 1'05 P; 5—10 kg do 50 km 75 fil., od 50—100 km 1'50 P, od 100—150 km 1'80 P, od 150—200 km 2'10 P, nad 200 km 3'— P; 10—15 km do 50 km 90 fil., od 50—100 km 1'80 P, od 100—150 km 2'40 P, od 150—200 km 3'— P, nad 200 km 4'50 P; 15—20 kg do 50 km 1'05 P, od 50—100 km 2'25 P, od 100—150 km 3'— P, od 150—200 km 4'20 P, nad 200 km 4'40 P.

Potemnejye szunca i mejszeca.

V 1943-om leti potemnej szunce ednok i mejszec ednouk.

Cejlo szuncsno potemnejye februára 4-ga. Tálno mejszecsno potemnejye februára 20-ga.

Nàjfalej lehko küjpite senk na gosztüvanye, za bozsics i iméndén csi szí preberéte v mojoj baoti
LEJPE SZERVIZE Z PORCELÁNA ALI GLAZSA, TANYERE,
kupice, salice, szklejce itv. Ka tüdi brose, disécso vodou, keramiko
Zrim József, Muraszombat (prejk ev. cèrkve)

1943

Priklányanye.

Pozdrávlam vász, moj lübléni národ vendszki,
 Csi szte goricsanci ali Mörszki ravenci.
 Dobro sze eti, okouli méne szpravite,
 Náj csüjete proroküvanye ete knige.
 Kaksa bou zima, szprotoletje, leto, jeszén,
 Tou vam jaz na krátkom vu pridoucsem vöповén.
 Postüjite en drügoga, kak szamoga szebé,
 Mejte za vszáksega szirmáka dobro szrcé.
 Rávno tak z Dober Pajdása sze ne szpozábte,
 Ga küpíte, csi kolicskáj prilike máte.

Zíma.

Csi rávno kalendár ne kázse osztre zíme,
 Ali itak tá zíma, brez mraza ne mine.
 Rávno tak de fassenik, namesztáj na trati,
 Záto sze k Vüzmi nemate sznegá bojati.
 Ár kelko koli de nyega doli szpadnolo
 Toplo szunce i jug vöter de ga odposzlo.

Szprotoletje.

Letosz rano pride veszélo szprotoletje,
 Stero zsmetno csáka vszaksi sztári i dejte.

Kukorco i krumpise pred Gyurgyom neszádte,
Ár velkoga trávna do nocsi escse hladne.
Pa tüdi dezsdsz pride i zemlo doj zabiye,
I po tom vsze poszejano szlabo vöpride.

Leto.

Kak planeta kázse, tou leto vroucse bode,
Dezsdsz pa da de vszigidár zburkanyom priti more.
Tüdi tocsa de vász tü pa tam obiszkala,
I vase trouste de vam ona placšüvala.
Ali záto vam escse osztáne zadoszta,
Od goszpodnoga Bogá dáno blagoszlova.

Jeszén.

Jeszén bode tak, kak zšé vecskrát jeszén jeszte,
Jeszenszki pouv, kak de mogoucse notri vneszte.
Szejanye pa szejajte, kak de vam mogoucse,
I kak de vam bole vö slo, pa kak de bougse.
Ár csi sze zšé ednouk jeszenszko vrejmen szmeté,
Tak vam volou, veszélje od dela odneszé.

Szlobód.

Zbougom, zbougom osztante, moji prijátelje,
Odídem, ár szem vam nakráci povedao vsze.
Stero szo mi szunce, zvezjde naprej kázale,
Pa csi Bozsa vola je, ka do szpunyávale.
Zsívté verno i v szamom Bougi zavüpvavno,
Do szmrti z bozsim blagoszlovom darüvano.
Pa pun szrcá bozsoga vüpanya do kleti,
Ka sze pá nájdemo vszi zdravi i veszeli.

HOUBE za diáke, levante ino
civile nájfalej dobijte
pri **CVETKÓ JÓZSEF-i**, Muraszombat
Lendva u. 6. — NA ZSELO PO MERI. — Dijaski i levante znáki.

VITÉZ NAGYBÁNYAI HORTHY MIKLÓS
VOGRSZKOGA ORSZÁGA KORMÁNYZÓ

Hitvallás.

Hiszek egy Istenben,
 Hiszek egy hazában,
 Hiszek egy isteni örök
   igazságban
 Hiszek Magyarország
   feltámadásában
 Amen.

Vörjem v ednom Bougi,
 Vörjem v ednoj domovini,
 Vörjem v ednoj bozsoj
   vekivecsnoj pravici,
 Vörjem Vogrszkoga országa
   gorisztanejnji
 Amen.

Ka znamenúje orszacska zástava?

Napíszao : Simon Gyula, sol. ravnátel — Preobrnó : N. L.

Hajouv plava po zburkanom mourji. Sztrasen vihér ga trga. Nyegove poszádke eden tao sze potoni, večs ji pa na razpádnyeni razvalínaj osztáne.

Vihér sze vtíhsa, ali kmica je vsze naokoulik, néba sze ne zvedrij. Na hajouvszki osztánkaj osztányeni zsalújejo za szvojimi vtonyenimi brati, v znamejnje toga na pou drouga potégnejo zástavo.

Od vihéra razbit hajouv je nasa drága domovina, Vogrszki ország bio. V sztrasmom vihéri je doszta nájbougsi vesznolo, ali pa szo priziljeni bilí na drúge vodine, v drúge országe. 1920 juniusa 4-ga je zsalúvao cejli ország. Te je vogrszka nous bila nájbole kmicsna. Joukao sze je vogrin, ki je brez domovine pousztao v domovini. Te szo prizilili na nyega trianonszki zapovedni mir. Zobsztonszi je bio grof Apponyi Alberta héreseny gucs od vovrszke pravice, k zdravoj pámeti, od trpécsoga mira, od szovrástva oszleplenim neprijátelom szo dáli isztino i naso domovino szo na 5 tálov raztrgnoli.

Zsaloszten je gráto vougri vszáki dén, ali bolécsse sztrasen zsaloszti pun dén julius 4-i. Od

tiszti mao vszáko leto zsalúje vogrszki národ té den.

Náj vogrszki národ tou zsaloszti pokázse, sze je zbúdila miszeo orszacske-zástave. Eden apostol toga gíbanya je bio pokojni Urmánczy Nándor vpok. orszacszi követ, ki z szvojov velikov lübéznosztjov do domovine i v trianonszko szpádnyenoszt nigdár nej pomérjen, je od vészí do vészí hodo i búdo národ v interesz orszacske zástave.

Poklacsenoga vogrszkoga národa szrcej je tak bilou veliko do národne zsaloszti szvéto csüténye, lejko právimo vszáke vogrszke vészí bolecšina, ali z ednim vüpanye v bougso bodoucsnoszt, ka szo szí posztavili orszacszo zástavo.

Escse i dnesz zsalosztno plahocse mrzeo zimszki vöter orszacszo zástavo, stera na pou drougi viszjij. Szamo trikrát je bila potégnyena gori na máli csasz do vrha, náj glászi raztrganoszt trianonszke verige, ka náj prejk meje zsvoucsí brat, csi szamo za máli csasz, náj vídi i vzeme moucs, ka 22 lejt v zseli, v nevkleknynoszt-nom vüpanyi vídi povéksani Vogrszki ország.

Nega za tou rejcsi, stera bi lejko povejdala tiszto veszélje i blájzsensztvo, gda je vogrszka zásztava ob priliki povéksanya országa gori zletejla na vrh drogá. Vészi i várasa, mládi i sztári bolécso veszélimi szkuzámi v ocsáj szo glédali velicsanszki prizor, kak je gor visijno leteja zásztava i tam sztánola na vrhi drogá. „Szamo, da bi tam osztála“ — szi je zdehno vszáki. Te bi 600.000 junákov szvetovne bojne nej zobszton áldüvalo szvoj zsítek, dovce i sziroute ne bi zobsztom vlejvale szkuzé.

Orszacska zásztava je znák velike vogrszke zsaloszti, znák raztrganoszti országa, pa tüdi

znácsi za domovino szpádjene junáke. Pred tém velicsasztnim dvojnim zsalosztnin znákom sze vszákami vougri trbej pokloniti. Pred touv zásztavov vszáki vogrszki cslovik doli vzéme krscsák i sze szpominya za vougre zsalosztnoga Trianona. Ali té drági znák ne szpominya szamo nego tüdi moucs dá vogrini i szvéto oszvedocsenoszt, da sze lejko zgodij kaj stécs, csi vcsaszí prídejo pékli, ali 1918 i 1920 junius 4-i, nigdár vecs ne príde.

Nasa orszacska zásztava po etomtoga, dokecs de zsívo na etoj zemlej eden vogrini, de szamo v visino lahko sla. Tou spéra i zná vszáki vogrin.

Levente.

Po szvetovnoj bojni i stiri mejszecsnom komunizmi, je v csonklavom országi szkorum vsze vnícseño bilou. V novom zidanyi szo sze z velikim vüpanyom obrnoli na mladino, ár szo gori prisli na tou, ka ogvüsanoszt bodoucsnoszti szamo tak doszégnejo, csi do mladino na tou z cilom gojili, tak vu telovnom, kak i düsevnom poglédi.

Horthy Miklós vogrszkoga országa kormányzó, je z cejlov mocsjouv zathevao, náj sze rejsij pítanye mladine kak nájhítrej i tomi sze je zahváliti, ka 1921 leta decembra mejszeca je bio vöpovejdani zákon, steri obvézse mladino, ka od 12 lejt pa do 21, je duzsna oditi rédno na telovádbo.

Tá telovádba je predpripráva za szoldacsijo. Záto zdaj, gda szmo znouvics v bojni, mámo tak dícsne honvéde, ár szo tej zsé vszi prejsli leventszkoga

zsítka, steri mladini szlüzsi obprvim za sport i zabávo, obdrüjim je pa tüdi düseвно hráni.

Po domobránaszkom zákoni je düzsen vszáki mladénics od 12 leta pa do 21-ga hoditi na mujstre dokecs ne rukiva, csi pa má felmentés, te pa do 23-ga leta.

Cio leventszkoga zákona je, ka vogrszko mladino vcsí na szoldacske jákoszti, na domovino lübnoszt, ino vu telovnom i düsevnom predpriprávi na té jákoszti.

Leventszki zákon : 1) Levente je Bogábojécsi i domovini do szmrti vören. 2) Levente szvoje predposztávlene v vszákom poglédi bouga. 3) Levente szvojo duzsnoszt vörno szpunyávlé. 4) Levente vszigdár isztino právi. 5) Levente je dobroszrcsen (lovagias). 6) Levente szvojo zásztavo i pajdáse nigdár ne zavrzse. 7) Levente nájvéksa vrejdnoszt je postenyé.

ODŪHOVÁLNŌGA ORGANIZMA BETEGI

Vszi oní, kí trpíjo v nadŭslivoszti, zamuknyenoszti zasztarenom kasli, szlinovoszti, dugo trpécsi hri-pavoszti, gripi i szo dozdej vrásztva nej najslí,

**szploj k-senki i franko
dobíjo knigo z kejpami**

Napíjste edno kárto (frankerano z 12 fill.) z szvojmí tocsnim átreszom na firmo:

PUHLMANN & Co BERLIN O. 1005

Müggelstrasse 25-25a.

Zíma prihája.

*Leto, jeszén je prejsla
Zíma sze priblízsáva,
Stera je zse blúzi nász
Glej jo glej kak prihája.*

*Z drevja lísztje tá neszé,
Mrzeo vóter, kí piha,
Bejli sznejg sze podáva,
Vóni vecs nega méra.*

*Okoulík sztáre pécsi
Lúdjé sze szegrevajo
I v mérhoj toploj hízsi
Szi pripovídávajo:*

*Náj bode zima vóni
Kakstécs velka i osztra,
Za nyou szmo pripravleni
Mámo vszega zadoszta.*

*Topel gvant, velki kaput,
Dobre csrevle, puncsule,
Krúha, vina, pogacse
Pun szrcé dobre voule.*

TALÁNYI FERENC.

Pri veronávuki.

Verovucsitel razlága iz szvétoga pizsma: „Z znojom tvojega líca szí szlúzsi krújl“ Na konci pa píta: Deca, ka je razmo Goszpodni Boug nad tém? — Tou, ka telko naj jej, ka de vesz moker — právi eden solár.

Natúrna minerálna

PETÁNCI

GYÓGY- ÉS BORVIZ

zdravstvvena i k víni nájbougsa voda

oszvezsüje

vrácsi

bolécsim v
zseloudci i
na obísztaj
je natúrno
vrásztvo

Prviklász voda na sztol.

DOBI SZE VSZEPOVSZÉDIK!

Glávno zasztoupsztvo:

MURASZOMBAT, LENDVA U. 2.

Telefon: 68.

Szvėti Koledni vecsér.

Mrzloga decemberszkoga dnéva cslovik je nej mogao viditi zšive dšise dalecs naokouli, gda je prouti vecséri domou z gousce sou logár Marko i nyegov vōrem csuvár Rigó pesz.

Marki je sznejg pod nogámí skrípao, on szi je pa v szvoje mrzle roké hukao. Tak pomali príde k szvojoj zapšscsenoj hisí, stera je sztála na szrejdi toga louga. Na velko csúdo zaglédne poszvejť v szvojoj hisi, steri sze je szvejto szkouz mále oknice i sze je odbíjao od bejloga sznejga. Marko sze prezstráhsi i hitrej sztoupa prouti hisi. Pšksko vzeme doli z hrbta, míslécs, ka szo touvaji v hisi. Přblizza sze k okni i poglédne, sto je v hizí. Tš je gorejla mála lám-

pica, na velko zacsšde-nyé szpozna, ka szedij pri sztouli nyegova Micika, kí je bíla cejla zaszšukana v veliki roubec i vsze drgecse od mrza. Marko sze je vsze sztrouszo od groze, ár zse vecs kak eden mejszec je nej márao za nyou i szam nej znao, zakoj jo je zapšszto. Vej szta sze tšdi nej szvadila, ali vszedno, nej jo je mogao vecs viditi i zácsso sze je ogíbatí.

I rávno zdaj, na szvétí vecsér je pálik prisla! Zakoj volo? — Szi je premíslávo Marko odzvína. Z tem mísljnyom iz trdímí sztopájí sze je napouto prouti dve-ram i kak rokou na klšuko dene, zšé nyemi je Micika prouti přibejszala z

velkim veszéljom na lícaj. Scsela ga je obinouti i kšsnoti. Marko nanágli vkraj szkocsi i jo z trdim glšszom pšta :

Ka scsés? Po koj szi prisla?

Ka scsém? — Je ponouvila Micika i je míszlila, ka sze Marko spájza.

Tebé, Marko! Ali pa szem ti mogoucse na pouť?

Marko je polozso pšksko v kout i sztiro psza pod szto na eden kšp sztáři cout. Poglédne Miciko, kak da bi jo escse nígdár nej vido, na tou nzej pa malo bole topo právi :

Povej mí Micika, pa zakoj szi prisla rávno dnesz k meni?

Deklińi je malo zsmetno př szrzej pouzštalo i je szprevidla, ka je Marko nej vecs tiszti, kak je bio

pred pár kédni, gda je szkoro vszáki vecsér priso podfnyéno okno.

K tebi szem prisla Marko, ali ti je nej povouli?

Pa rávno zdaj?

Zdaj szem prisla, ja! Vej csi sze ti ne vídi, lahko idem. Szamo nikaj ti mam povedati! Escse sze szpominyas na tiszte lejpe letne dnéve, steri sze ti bodo tak britko mascsúvali! Na tou sze Micika zajouce i od szlabosztí szpádne vkúp.

Marko szkocsi gori i právi:

Záto szí prisla k meni, da mi náj tou povejs, Micika!

Prijmle jo za rokou i jo zdigne rekoucs:

Ka je tou isztina! jeli je tou mogouce?

Micika je dugo joukala. Marko jo je probao vtoliti, ali vsze zamán.

Vej znam — je hripala — nescses me vecs, zdaj nej vecs.

Marko je szamo migao z plécsami.

Száma szí kríva, — nyej právi Marko i pomali odíde od nyé.

Micika sze je zdignola. Ocsí szo nyej mokre bilè i szlabím glászom nyemi právi:

Persze, számao szem kríva!

Tou szem záto od tébé nej csákala. Miszlila szem, da bos sze zdaj szpreobrno, gda szí zvedo, da morem tvoja biti. Ali zdaj sze malo brigas za mené. Vszí me odúrjávajo i zdaj pa escse tij.

Marka je zacsnola dúdna vejszt pecsti i sze csúto za krívca, ár jo je on v neszrecso szpravo. Bojo sze je Micikinoga ocso, gda zvej, ka ne mára vecs za nyegovo csér.

Scseo je Miciko zadrzsati, ali je ona zse odísla v kmicsno mrzlo noucs.

Kak vó príde Micika na dvorisce, je malo posztánola i szí miszlila od doma ino od szvétoga vecséra, steroga tak veszélo szvejtijo, ona pa tú v tom mrazi hodí. Malo ide ali nemre, szlaboszt jo na nouvo prijme.

Kama zdaj?

Nazáj k Marki nede sla, rájsi eti v snejgi zmrzne. Pouleg hise zavára lisztnyák i sze na lisztje zavlecsé. Razjoukala sze je. Nej je csútila mraza, steri je mocno pritiszkávao na zemlou.

Marko je nej meo dúsnoga méra.

Zdaj v toj trdoj zími pústij odíti betezsno zszenszko számo.

Pogledno je za nyouv, ali nej jo je vecs vido. Kak tak v premislávanyi szedij i szí miszli na dejte, szvojega szína ali csér, stero do drúgi hránili i zaniczávali, ár nede melo právoga ocso.

Na ednook ga zbidij z toga premislávanya glász szvéte noucsi. Poszluhsa, sto bi tou mogo biti?

Gori sztáne, ide vó i okouli hise. Tam v lisztnyáki vídi Miciko.

Prevecs sz nyemi je zaszmilila i nyegovo szrcé sze je naednook szpreobrnilo. Na rouke vzeme Miciko i jo v toplo hiso neszé.

Szvéta noucs je bijla — ali za nyeva isztinszka noucs. Obá je vkúper zdrúzsila z novo rojením detetom za vöcsno.

Poszlo: **Bencák István**
Bodóhegy.

Interesz je vszej tisztí, kí betegújejo v nadúslívosztí, zamuknyenoszti, szlinavoszti itv., ka nájbolo poznáne férme: PUHLMANN & Co. Berlin O. 112. Abt. 1005 Müggelstrasse 25—25/a. pripocslívosztí v haszek vzemejo i znánsztveno szploj k senki notriszprávjí ino franko pristelajo knigo z kejpami. Precstite oglász, kí sze nahája na 31 szrdáni.

Réden je Vase hise kráj, csi
Haidekker-Hungária
 drodatnim ploutom ga zagradíte.

Prevecs pripravno je
 za ograjo pri hisi, za
 zagradítev perutnin-
 szkoga dvorisca pa
 tüdi grozdje i drugo
 sze lahko zagradi.

HAIDEKKER SÁNDOR, SODRONYMŰ-, ACÉLBU-
 TOR- ES LÁNCGYÁR
 BUDAPEST, Fabrika: Kerepesi u. 58-142 Baota: Andrásy u. 21-142
 Szamo patenterani pleteni drod vzemte!   Proszte brezplácsni cenik!

Alleluja.

Vüzem! Gorisztaneya velki szoétek,
 Jezusa szo raszpétili v pétek.
 Nyegov návuk nesteli razmeti
 Lúdsztvo kricsi: na krizs ga raszpeti.

Prisli szo Jezusa iszkajoucsi,
 Zsnyimi drzsécsi Judás navzoucsi,
 Getsemáni püngradi nájdéni,
 Jezus nyim je posztano zgrábléni.

Sou je zsnyimi po Golgota pouti,
 Na plécsa djáni krizs tesko noszi.
 Hajda, hajda naprej szo ga gnali,
 Kah je nej mogo, szo ga bicsali.

Z globokim zdühávanyom erkoucsi:
 Szlugi szo, odpüsztí Vszermogoucsi.
 Visiso zapouved szpungávajo
 Krivci naj zatou odgovárjajo.

Po szvejti kršcsanam krizs naznánya
 Pred krizsom kleksécsi premisláva
 Jezus je trpo za nase greje,
 Dnesz na Vüzem je gorisztanejnje.

Doj z krizsa szo ga v grob polozsili,
 I szoldácke nanyega pazili.
 Pa itak z groba odivsi, dnesz je
 Alleluja, szvéto gorsztaneneje.

TALÁNYI FERENC

Nagy Lajos krao.

Rávno sésztisztou lejt pred tem sze je zgoudilo, ka je komaj 17 lejt sztaroga Lajos hercega ocsa za vecsno sztiszo ocsi. Na szinü je v rédnom sztányi i bogat ország nihao. Na szmrtnoj poszteli je tou zselo meo, ka nyegov naszlednik náj obdrzsí ország v onom sztányi, v sterom nyemi ga on nihao.

Dobroga zrásza, bisztri i posteni oucsi vladár je bio Lajos krao. Gda je leta 1342-ga na trouos sztoupou, mládo szrcé nyemi je gorelo od zsele, ka ocsino órocsino, Vogrszki ország — steri je v onom vrejme-ni eden nájvéksi bio — escse za véksega naprávi. Za példo szi je Szvétoga László kralá zébrao. Po korounanyi prva pou ga pelala v Nagyvárad. Tú pred národom je oblúbo, ka de po szvétoga kralá pouti vladáro. I v znak toga je szvoj i národa példo dávajoucsi kip dao gori posztaviti pred Nagyváradszkov církvov. Oblúbo je túdi vzdrzsao. Nagy Lajos je vu boji naprej hodo. Vszigdár je vodo. Escse i ranyeni sze je borilo kak orozslan pa szvoje králevszko zsvilejnye je túdi na kocko djao za ednoga prousztoga szoldáka.

Zgudilo sze je ednouk, ka pred ednov bítkov je mogoé prejk idti edne bisztre vodé szvojim seregom. Pridoucsi k brejgi vodé, pred zsebè zazové ednoga mládoga szoldáka i nyemi právi:

— Pogledni szamo, moj szin, kak globoka je voda. Jeli lahko prejk pridemo tú z seregom?

Mládi vítész je z bliscsècsimi ocsámi bougao szvojga kralá i vcsaszik z konyom vréd szkocso vodou. Ali naszrejdi vodé ga zgrabo vrtnec i szkonyom vréd ga neszé tà. Vu szmrtno nevarnoszt je priso. Tou vidoucsi krao, ka nyegov lübléni

vitéz v kaksoj nevarnoszti sze nahája, vcsaszik szkocsvsi med válovje, na kocko djávsi szvoje zsvilenye, je na brejg potégno omedleloga vítéza. Cejli sereg je z velkov navdüsevnosztjouv szprijaó batrivno csinejnye.

Ob ednoj priliki ga je velka zsaloszt doszégnota. Lüblénoga brata, Endre hercega, je na velko idoucsa i neposténa zsená, Johanna bujti dála.

Sztrasen vmour szo na hitroma zvedli Vogrszkom országi. Nagy Lajos krao je zadocsejnye zahtevao i ár je nej doubó, z mocsnim seregom je sou prouti Nápolyi, ka níkavrejdné gyilkose pokastiga. Ka kaksí vítész je bio krao, pa ka szo ga telovne bolecsine na kelko nej nazáj drzsale od bítké, je tou zdáj pokazao.

Zsé sze mrácsilo, gda szo pred váras prisli, steroga szo napádnóti mogli. Pred szpanyon je krao sou na spancer pred zidíne várasa i rávno na tiszto meszto priso, gde szo mrtvo tejlo Endre hercega vólücsili. Na zidi je eden cslovik sztao, steri szpoznavsi kralá, je zacсно z lokom sztrejlati na nyega i ga je na lejvoj novej mocsno szplazerao. Krao je z krvavécsov ranov sou nazáj na szálas, ár pa sze je pusicin spic v nougi sztrou, je cejlo noucs nej szpao. Vgojdo je priso k nyemi eden kapitan, ki je náj-mocsnejši bio v cejлом seregi, steri nyemi z dvanájsztov cuknyenosztjov zsmetno vópotégno zselezo. Sztrásne bolecsine je trpo krao, ali vszeedno je na konya szezó i okoulik várasa neszo. Vidécsi tou vougri szo z velikov navdüsevnosztjov sli na neprijátela. Ali gda je Nagy Lajos notri vzeo váras, tá bozsna zsenzka je vujsla v Francusko

Trpécsi lüdjé

na sztoujezero áldüjejo po szvejtí
vecs kak 35 lejt obsztojécsi ino v
vszem szlücsáji pomágajucsi právi

DIANA-SÓSBORSZESZ

steri vönrédno szredsztvo prouti bolecsinaj, szvo-
jov csinkovitoszto je nájbogse domácse vrásztvo.

Núcajo ga v řazlicsni szlücsájaj, moski zsenszke i
deca, mládi i sztári, kak branilno i moucs dávajou-
cso szredsztvo, za vtihsanye bolecsin, odzvüna za
maszejranye, odznoutra na cukri pár kaplic, ali edno
málo káviniszko zslíco.

Pred ali za tezsxim delom tejlo jáko ofrisa.

Pri krcsaj ali gorbuřkanyi v zselodci vász pomirí.

Onemogloszt, trüdnoszt, noug- hrbta- i krízsbol-
ecsíne Diana-sósborszesz z maszejranym v pár minu-
taj odprávi bolecsíne, ár vecs krvnosztí naprávi na
bolécsom táli tejla.

V velkoj vrocsíni hládí ino goriofrisa.

Pri raszlajenosztí, z garganizeranyom deszinficera
i ogvüsa, ka hitrej ozdrávi.

Pri bolejnúi zobá denimo v Diana-sósborszesz na-
mocseno vato ali namazsimo bolécsé meszou okolik
zobá, tak bolecsíne hitro vtisajo.

Tiszti, kí doszta peski hodíjo ali sztojijo, i nogé
ne zdrzsíjo tou, nedo csütíli bolecsíne csi dnévno z-
maszerajo z Diana-sósborszeszom.

Vecs kak 35 lejt, odkéc mao Diana-sósborszesz
poznajo, ga lübjíjo i postüjejo, doszta-doszta millon
glazsov v szo zse ponücali nej szamo na Vogrszkom,
nego po cejlom szvejtí i na sztoujezér betezsxníkov
áldüje gorinájdítela.

Diana-sósborszesz sze povszédik dobí ! (V apoteki
drogériji, pa tüdí v nájménsi baotaj.)

Csi sze gder nemre dobíti (na példo na vézsi), tá
po postí v paketi po povzétji franko poslemo 8 pro-
baglazse, 4 mále, 2 szrejdnyi ali 1 velki glazs :

DIANA IPARI ÉS KERESKEDELMI rt.

BUDAPEST, XIV., ANGOL-UTCA 17-19.

Bozsa rouka jo pa doszégnoła, ár szo jo edno leto keszneje zadávili.

Nagy Lajos krao je doszta bojn meo, ali ednonej zgúbo. V bitkaj je vogrszkoga vítéztva vladár bio. V nyegovom zsítki je junástva trák szijao na vogrszkom orozszej. Med nasími kralámi je on meo prve bitke z törkom. Tou szo bilí prvi blízki, steri szo blízne krvne vi-hére znácsili.

Vitéztva glász kralá je túdi na Lengyelszko zemlou priso. Tú je Kázmér krao szedo na trounosi. V prevecs zsmetnom sztányi sze je nahájao, ár szo ga poganszki szouszidje, litváni, tatári, sztálno napádali. Nagy Lajos nyemi je na pomuocs sou i je neprijátele zbuo. Zatou je z hválezsnosztí Kázmér krao nyega djao za szvojeja na-

mesztnika na Lengyelszki tronus, gda on vmerjé. Nagy Lajos je doubo korouno i tak szta dvá országa sze zdrúzsila pod edním vladárom. Lengyeli szo ga túdi prevecs vzlúbili i szo obecsali, ka po nyegovoj szmrí nyegovo csér denejo za naszednika.

Nagy Lajos krao je 40 lejť kra-lúvao Vogrszkomí országi. Blájseno, lejpo zsvilejnje je vzsívao toga csasza vogrin. Znábíti szí tou zselo, bár bi tak bilou navóke. Ali szmrí nikoga ne sajnáliva. Ár gda je vladár na vrhi dícsóséga sztao, te je vdárila na nyega. Mozoli szo napádnoli tejlo Nagy Lajosa i je v 1382-ga leta szeptembra 10-ga — po dugom betegüvanyi — mrou Vogrszkoga országa nájmozsnejsi krao.

Tou de za nyega nájbougse.

Eden tühinszki goszpoud notri príde v-edno vesznícsko ostaríjo i bejlo sztáro víno proszi.

— Z tém nyim nemrem szlúzsiti— odgovorij osterjás.

— Te mi pa prineszíte erdécse, ali náj nede pořárbano, niti pocukrano nej.

— Miska! — szkricsij ostarjás ínasi — prineszi etomi goszpodi eden glazs vodé.

SIFTÁR LAJOS

FABRIKA SZPOUDNYEGBA OBLEJCSA

TELEFON 43.

Muraszombat

Trijé bratje.

Bilou je dávno-dávno, ka szo zsi-velj v ednoj mérnj vészi trijé bratje. Drügo szo nej meli, kak edno sztáro na pou porüseno kucso, pred sterov je sztála lejpa kosnata jablan. Kak vszákó leto, tak tüdi tou leto je tá jablan obrodijla lejpi szád. Vejke na nzej szo sze vugíbale od teski jábok. Jablan sze je nej vecs tak gízdávo razpresztérala po dvoriscsi, kak pred níkelko kédni, gda sze je meszto jábok szamo escse lejpo bejlo cvetke vidlo. Te je bílou escse v Bozsi rokaj i zvün Nyega je nisce nej znao, csi z toga cvetja destoj brao szád . . .

Bojali szo sze za tou jablan i za nyéni szád. Zátó je eden vszígðár pazo na nyou. Drügiva dvá szta pa odísla za delom.

Po iméni szo bilij: Jóska, Jancsi i Feri.

Ednouk posle Boug na zemlou angela, da vidi, kak zsvéjo tej trijé bratje. Gda pride angel na zemlou, sze szpreobrné v koudisa i pride k Jóski, ki je té dén pazo na jablan i ga zaproszi za dár.

Jóska vzeme z drejva to nájlepso i jo nyemi ponüdi.

Na drügi dén je Jancsi pazo na jablan. Gda prisao koudis, tüdi on nyemi je z dráge voule dao jaboko.

Na trétji dén je na Feriji bio réd, da pázi na jablan i na té lejpi szád. Tüdi z nyega sze je nej szpozábo koudis i ga prisao obiszkat. Feri ga je tüdi obdáro z lejpov jábokov.

Prisao je strti dén. Angeo sze je preobrnó zse za roumara i sze rano zglászi pri brataj.

„Hodite z menom“, je oberkao brate angeo. „Vidím, da szte vrejdní bouksega zsitka, steroga vam scsém preszkrbeti“.

Bratje szo ga bougali i szo sze vzéli na pout.

Príslí szo de ednoga jezera i tü pita te roumar nájprvle Jóska, ka zselejnya bí meo on z toga jezera?

Jóska szí je zazselo, da bí tá voda v jezeri vino grátalo i bí ga dober Boug nyemi podáro.

Voda sze je zaisztino na vino szpreobrnola. Roumar natou nyemi erscé: „tü más ka szí szí zselo i goszpodári i zsví kak znás!“

Z dvema bratoma ide dále i príjdo na velko poule. Zdaj pita Jancsija, ka za zselejnya bí on meo.

Jancsi szí je zazselo, da bí iz tej korin, stere szo na tom pouli, birke grátale i nyegove bílé.

„Naj sze zgodij, kak szí szí zazselo“ — je erkao te roumar. Zdaj szta szamo zse z Ferijom osztala. Natou pita roumar Ferija: ka za zselejnya bí pa ti meo?

Po krátkom premíslávanyi erscé Feri: „Nika drügo, kak dobro krs-csanszko zseno, je moje zselejnye.“

Za níkelko csaszja je rejszan prísla nazsprouti edna deklína. Bila je tüdi v taksem szíromaskom sztányi, kak Feri. Szpoznala szta sze. Te roumar je ozseno nyiva i natou zgono nazáj na dom tej bratov, najzsvéta, kak znáta.

Minouli szo dnévi i mejszeci. Mí-noula szo tüdi lejta. Priso je znouva angel na zemlou. Pálik sze je preoblejko v koudisa. Ide nájprvle k Jóski. Proszí ga kupico vina. Ali Jóska nyemi právi: „Kama prídem, cse vszákomi dam kupico vina!“

Zgono ga je brezí toga, da bí nyemi dao za eden pozsírek.

Tou je angela tak razzsalosztílo, da je vino nazáj na vodou szpreobrnó i odísao.

Prisao je k drügomi brati, k Jancseki i ga proszi za falájcssek ovcsjega szira. Tüdi Jancsek sze je raz-

csémero nad nyim, erkoucs: „Csi mo vszaksemi dávaó falájcssek szira, te mo nazádnye szam mogao iti po koudívanyi. Tou je túdi zabolelo angela i je ovce nazáj v korine szpreobno.

Tak sze je napouto angel zdaj k Feriji, kí je zsivo szíromasko zsvilenye z szvojov zsenouv. Té roumar ga je proszo za szálas. Feri ga je z dráge voule szprijaó pod sztreho. Túdi zsená sze je veszelila. Hitro je pripravlala szíromasko vecsérjo, stero szo szí blájzseno pozsiveli.

Po vecsérjí szo sze légli szpát.

Na drúgo útro je angel v zadovolstvo, kí jo je najso pri Feriji,

szpreobno málo kucsico v lejpi grád, v sterom je bilou vszega zadoszta.

Roumar sze je poszlouvo . . .

Feri je z szvojov zsenouv Juliskov naprej zsivo blájzseno i szrečno zsvilenye.

Jóska pa Jancseka je Boug pokastigo, da za nyiva szkouposzti volo szta szí mogla dale szlúzsiti krúj, tak kak prvle.

Záto ne bodimo szkoupi. Na zápérajmo dveri pred szíromákami, ár túdi nász lejko Boug dnesz ali vütro pokastiga i nam dá v ronke koudisko palico.

Lasztvice zse' prihájajo.

Lejpo toplo szprotoletje,
V püngradi disécse cvetje,
Nazáj pridoucse fticsice,
Vi nase hisne lasztvice.

Z szrcá sze vam veszelijmo
Kak vász znouva pá vidimo
Tü je vase málo gnejzdo,
Cejlo, dobro obvarjeno.

Okno vam odprejto sztoji,
Niedna sze náj ne bojij
Tá pout vam je zse' poznána
I na razpolágo dána.

Letosz rávno tak kak láni,
V dobrom bodo vasi mládi
Mi mo zse' na nyé pazili,
Ka te szrečno gorzránili.

Mácsek tij, csé bos je glédo,
I kakso norijo rédo,
Tak pripravi sze na sibo,
Stera po tej plése hitro.

Frics, fricseri drági lüdje,
Jaj da máte dobro szrcé,
Ár nász vij ne bantújete,
Nego z szrcá postújete.

Zatou vase lejpo djánye
Nam z szrcá vze'me naznánye
Ka sze vam mi nájlepse v vszem
Zahválimo sz popejvanyem.

Sebjanics Károly
Sándorvölgy 35.

Szprotolejtje.

Vsze sze tebi veszeli
Vsze sze znouva zeleni
Fticsice popejvajo
Gnejzde szí pripravljajo.

Vsze sze tebi veszeli,
Ár sze vrejmen premeni
Popovjé sze odpéra,
Vcséle nemajo méra

Vsze sze tebi veszeli,
Szetva raszté, zeleni.
Trávnické szo pizsani
Z lejpiami korinami.

Vaze, vsze sze vam veszeli.
Topli szprotolejsnyi dni.

Natura sze prebúdi
I znouva vsze ozsivi.

TALÁNYI FERENC.

Majkes v nebészaj.

Naš Majkes szo trnok betezni grátali. Priso je doktor k nyim i szamo je z glavouv migo, pa sztálnoga nikaj nej povedo.

Majkesa je doktor deszét dní po cejvi hráno. Majkes szo deszét dní lezsali, brez da bi kszebi prisli ali pa da bi ocsi odprli. Lezsali szo tak, kak da bi mrtvi bilí. Szrcé nyim je pomali bilo. I dūsa? Dūsa je z nyí odisla.

Dūsa je sla v nebésza, tá gor vizziko obri oblákov, steri tam na szívoj nébi plavajo. Pred edni velki vrátaj sztáne i kloncka da jo náj notri pūsztíjo.

Príde szvétí Peter z ednim velkim klúcsom, odpré vráta pa jo notri pūsztij i právi:

Majkesova dūsa, tí szí tū, prisla szí nász szamo poglédát, tou je lepou od tébe, ka szí sze k nam v nebésza prisla, da szí nej sla kama inam. No, zdaj pa csi szí zse ednouk tū, tak idi tamtá na právo, tam pod ednim velkim orehom szidíjo tvoji prijátelje z tvoje dománye vézsi. Tam nájdes vsze tiszte, steri szo sze v-zádnyí sztou lejtaj eszik gor v nebésza priszelili.

Majkes tamtá idejo, kak nyim je szvétí Peter pravo i pokázo. Prídejo v eden pūngrad, gde szo szame rouzse cvele i dísale, z-toga vō ido pa prídejo v drūgoga, gde szo szamo klinci, itv. Vsze je lejpo, vsze sze bliszke-cse, tak da bi tou vsze z glazsojne ali zláta bilou. Kak tak dale idejo, prídejo na edno sūrko bejlo ceszto. Tū je vsze puno lūdi, v szvétésnyom gvanti oble-cseni idejo, kak da bi z cérkvi sli. Pítajo ednoga i drūgoga od kéc idejo? Ali nieden ji ne raz-

mi, vszi tej nacsi gucsíjo v taksem jeziki, steroga szo noncs nigdár nej csūli.

Zdaj zse vídijo tiszti velki oreh, tamtá drzsíjo. I gléj, gléj, pod tem orehom szedíjo vszi tiszti dományi, steri szo sze escse noncs nej dugo sze gori odszelili.

Kak szo Majkesa zaglednoli, vszi szo naednouk gorik sztanoli i nyemi v rokou szégnoli. Veszelili szo sze, ka je pá eden poznáni med nyé priso.

Vszi szo ga szpitávali, kak je kaj tam doli domá? Ka dela eden i ka drūgi?

Majkes szo vszákomi povedali, nazádnye szo pa z szvojim nájbougsim sztárim prijátelom i szouszidom, Porédosom malo na spancer sli, da sze malo vōzgucsíta.

Prisla szta do ednoga plotá.

Vídís Majkes, tū v nebészaj nam je vsze na razpolago dáno, szamo prejk toga plouta neszmi-mo. Tou tū je rávno tak, kak da szva mūva tam doli na zemli escse mládiva decska bilá i szva vecskrát v grofovszki pūngrad sla po grúske. Tiszto je tūdi prepovejđano bilou, pa itak szva po szili sla, csi glij szva za tou vecskrát bitiva bilá.

Majkes szo glédali to jablan i na nyej té lejpa jáboka.

Jaj, da bi rad meo edno, szamo edno jaboko, tou lejpo jaboko! Zsé sze szkouz plouta potégnejo i za jaboko prímejo.

Porédosa nyim právi:

Nej, Majkes! Csi sz toga drejva jaboko vtrgnete, tak príde angel i vász vō z nebész sztira, kak negda Ádama i Evo z paradzsoma. I rejszan, v tisztom

hípi kak szo jaboko doli vtrgnoli i vjeszti scsějo, sze z nezaveszti zbūdijo. Okoulik szebé poglédnejo i právijo :

Oh, kakso lejpo jaboko! Szamo edno jaboko...!

Za bozso volo, zdaj k Vüzmi. Gde náj vzemem? — právijo Majkesovą zsená.

Sla mo, ár Majkes zselejo... sla mo... Za betezsníka znan- kar dobim gder edno jaboko, csi jo szamo májo? Sla je k skolnikovim, pa rejszan szo escse najšli trij jaboke v klejtí

na stelázsiji. Trij moscsanszke.

Majkes szo pojeli té jáboka i nyim je vcsaszik bougse grátalo. Dvá tjedna kesznejo pa szo zse vszem pripovedávali od toga, kak szo sze najšli v nebészaj.

Pa da szo ji szpitávali :
Kak je pa kaj z Jancsekom, sz tem pijánim, ki je pred pár dnévami mrou?

Z Jancsekom? Nyega pa nega v nebészaj, ár je pouleg tiszti jábok prepovejdana tüdi palinka i drůga alkoholna pítvina.

Medved, prascsics, liszica i pesz.

Eden vecsér je priso medved z-louga. Trnok bi rad méd jo. Zacsno je snofati i ár medvedje májo jáko dober nousz, je sou tamtá, odkéc nyemi je méd díso. Tak je priso v edno vész, gde je trnok doszta rojov.

Medved vdári z szvojov tacov i eden roj prevrzse. Zdaj nyemi pred nouszom sztoji disécsi szlatek méd, steroga sze je tüdi trnok nalízo.

Lüdjé szo trnok szpáli i nej szo csüli csi stoj po dvoriscesi hodi. Csüo ga je pa prascsics.

Rju, rju, vuj — právi prascsicsek — sto je pa tam vóni?

Sto bi bio? Jaz szem, ercsé medved. Sto je pa tam notri?

Jaz szem, jaz, krmieni prascsics.

Prószim te, drági medve, püsztí me vö. Vgojdno me moj vért scsé zaklati, bi z mené radi koline meli, ali jaz bi pa escse rad zsivo.

„Tou ti rad vörjem“ i sztacov vdári po vrátaj, stere szo sze tüdi vcsaszí odprle i nas krmieni prascsicsek vöszkocsi.

Na tou ropotanye szo sze pa lüdjé prebūdili i idejo vö glédat ka sze je zgóudilo?

Medveda i prascsicsa zse vecs nindrik nega.

Odbejzsala szta v loug, gde je medved meo szvoj brloug.

Ka pa zdaj míszlis? — píta medved prascsicsa.

Jeli lahko pri tebi osztánem.

Zakaj pa ne.

Medved i prascsicsek szta szí dobriva prijátela pousztala. Vu lougi je za prascsicska bilou doszta zsaloda i búkvinoga szemena, ka sze je prascsics tak podkrmo, ka je zse komaj hodo. Vrejmen sze je tüdi na zímó obrnoló. Medved právi prascsicski :

Znás, jaz mo zdaj sou na zimszki pocsítek, ka pa tij? Tebi de nájbougse, da sze v mojoj hisi tüdi v ednom koufi doli lézsés i zímó zmenov vréd preszpis.

Dobro: Povejano, naprávleno.

Medved szí lézse, rávno tak prascsicsek.

Medved szpí. Ali prascsicsek sze drúgo jütro prebidij. Lacsen je. Vö z barloga ide. Pri ednom scsípkovom grmi, kak zrnskom sznejg vkraj rova, ga nikák píta :

Ka pa delas, debeli prascsicsek tü v lougi ?

Prascsicsek sze obrné i na velko gléda.

Sto szí ? Csidi pesz szí pa tíj ?

Jaz nej szem pesz ! Jaz szem liszica. Me ne poznas ? Liszica szem, stera rada kokousi má.

Ah, tí szí tisztá, stera kokousi krádnés ? — Csüo szem, kak je nasa vertinya pszüvala liszico, ár nyej je edno noucs kokousi vkrádnola.

Tak je, tak, kokousje meszou je jáko dobro. Meni rávno tak disij, kak tebi kukorca.

Kukorca ?

Prascsicsek szí lacsen ? Bi rad meo kukorco ? Tak hodi z menov. Tam vöni na poulj escse doszta kukorce jeszte. Ár szo jo lüdjé escse nej sztrgali.

Rju, vuj, kukorco rad mam, hodiva.

Liszica i prascsicsek ideta vö na poule prouti vészí. Ikak tak eden pouleg drúgoga ideta, szí je liszica zse szkovála szvoj plám.

Pri hisi szta. Pesz zacsne lajati. Liszica k nyemi bezsij i právi :

Tiho, tiho, nekaj ti morem povedati ! Dobro küpcsjio lehko napraviva ! Vas prascsicsek van

je vujso v jeszéni, alí ga scsés nazáj meti ?

Vujso je, vujso ! Ali tí mi ga nemres nazáj szpraviti. Poznam jaz liszico, je prefrigana.

Ka mi ne vörjes ? — právi liszica. — Csi mi oblúbis v toj zimi vszáki tjeden edno kokous, tak tí vcsaszik povem, gde sze nahája prascsicsek. Scsés znati ? Hodi z menov.

Pesz i liszica ideta vö na gredé vu ograd. Prascsicsek sze mirno paszé v kukorci i edno kuszto tikev jej. Kak je pesz tou zagledno, vezzéli gráta. Tou vijdi liszica i gizardvo právi :

Vijdis, vijdis, nej szí mi scseo vörvati !

V toj minuti pesz zgrábi liszico za gút i jo zadavij.

Pesz bezsij domou i pridveraj rogácse i cvíli. Vért sze prebüdij, ide vö glédat, ka je pszovi. Zakaj ná telko cvíli ? Pesz pred vértom szkácse i ga pela na gredé, gde je prascsicsek.

Vért psza pohváli i pogladij. Prascsiccka pa szprávi v hlev.

Rju, vuj, je pravo prascsicsek. zdaj szem pá domá v toplom hlevi, jeszti do mi noszili, nede mi ga trbelo szamomi szebi iszkati.

Pesz znouva bizsij i za malo privlecsé liszico k vérti.

Liszica ! — právi vért. No, kujszek, tou noucs szí pa zaisztino vrli bio. Zazslúzso szí szí dober falat meszá. Gda mo meszářili, ga tüdi dobis.

Pri vörari

Gospoud vörar, gléjte tou zsepno vöro Vam zse obrúgim nazáj prinesém. Vöra eden krátki csasz ide, te sze pá sztávi. Kak je tou ? Pa za poprávlanye szem Vam plácso sészt pengöjov. Kak vídim, meszto ka bi jo popravili, jo escse pokvarijo.

Vörar : Ka právite ? Vrág me náj zeme, csi szem jo vrouke vzéo.

Nej je mogoucse vszaksemi po vouli djáti.

Ocsa i szin potújeta. Obadvá szamo ednoga szomára máta. Ocsa szedij na szomári, szin pa pouleg peski ide.

Nájdejo sze z ednim poutnikom.

No tou je pa lejpi ocsa — szizgucsi poutnik — on szedij i szeneszé na szomári, szin pa more peski iti.

Ocsa szipremisláva nad tem i doj sztoupi z szomára. Na nyega poszadi szinü, on pa peski ide.

Nájdeteta sze z ednim drügim poutnikom.

No tou je pa posteni szin, szvojega ocsopüsztii peski iti, on pa szeneszé — szizgucsi poutnik.

Tak je tou tüdi nej dobro. Szédeta sziobadvá na szomára.

Nájdeteta sze z trétjim poutnikom. Té pa na nyiva kricsij:

Za bozso volo, máta viva szrdcé, kaszta sze obaszpravila na toga szlaboga szomára. Z botom bi váj cslovik mogo doli sztirati.

Tak je tüdi nej dobro, szimiszlita. Doli sztoupita z szomára i peski ideta kre nyega.

Potom sze szrécstata z strtim poutnikom. Té sze nyima zsé ouzdalecs szmejé. Tü máta szomára pa itak peski ideta!

No csi pa je tak tüdi nej dobro — sztaszi miszlila — tak ne osztáne drügo, kak, da müva bodeva neszla szomára.

Tak szta tüdi vcsinila.

Cslovik tak plácsa gori, csi vszaksega poszlüsa i nyemi povouli scsé iti.

Szreca Stevan vértá.

No de, kak vam zsé náj zacsnem tou praviti,
Ka sze na lanszko lelo nemam touzsiiti.
Szrecese, szreca mi okoulik voglouv hodi
Pa mi csüdüvanya vrejdnó, vrejdnoszt noszi.

V uszem mojem imányi náglo napredüjem,
I dén za dnévom bogatejsi gracsüjem.
Dvej kravi szta mi trij teléta szkotile,
Vcséle pa szo pun kos medüj nanoszile.

Kokvacse pétdeszét piscsancom grenejo,
Goloubje veszélo na sztreji denejo.
Praszica edenájszet praszcov nadája,
Nindri szkrit mácsek sze z mládimi nahája.

Pod sztrehov lasztvice málo gnejzdo májo,
Z gnejzda pét mládi lacsno vökokucskájó.
Stala je zsé puna z mládimi závcami,
Steri vecskrát prido na sztol z tanyerami.

Zsenszka z szvojov zsmetnov nosnyov v posztel lészse,
Pa kak sze prebidij mi dvá rajka zlézse:
Z etaksov szrecesov sze náj drügi vért hváli,
Csi sze zná, pa tak kak jaz, náj goszpodári.

TALÁNYI FERENC.

Kelnar.

(Nadljávanye i konec).

Mládi plemeniti Bibó Sándor je leta 1914. na ruszoszkom fronti v ednoj prvoy ofenzivi zgrábleni pou-sztao.

Prva lejta szo sze pizsma med Sándorom i dományimi rědno premenyávala. Od revolucije naprej pa szo popunoma zaosztale.

Dvej leti po szvetovnoj bojni sze je Sándori poszrecsilo z Ruszije oditi. Vujso je z novogva družsábnoga réda, gde sze je nikak nej mogo gor nájdí, vszígďar nyemi je po glávi hodilo, kak je kaj domá? Jeli je domá tūdi táksi nouvi rěd, kak je v Rusziji?

Za szěbe je nej doszta máro, on je zsě k tomi navcseni bio. Ali ní-kaksa szkrivna miszeo ga je man-trála: Csi nyegovi sztarisje szo nej tak obhodili, kak ruszoszki plemenításje?

Záto pa je vszákso priliko gor ponúcao, da bi nazáj v szvojo domovino priti mogo. Tou sze nyemi je poszrecsilo. Isztina, ka je doszta pretrpo, ár je vecs mejszeczov potúvao brez pejnez i na vėkse szkrivomá tak, ka je po pouli delao, ár szi je mogo zsívezs zaszlúzsiti.

I glėdaj, zdaj tū sztojř na dományoy zemli.

Od drzsávne ceszte prouti Bibó-jovomi grádi, med topolovimi drevorėdi trūdno sztoupajoucsi cslovik sze priblišsava prouti ednomi grmi, gde szta sztalá dvá csloveka.

Tejva glėdاتا priblišsajoucsęga cslovėka, steri sze nyima zmėrom i zmėrom bole priblišsávle.

Eden ovomi právi: Míszlila szva, da va tū szamá i glėdaj te trūdno sztoupajoucsi cslovik náj ne bode dugo gor drzsao. Hitro ga odprá-viva, ár gvúsno szamo záto prouti nama ide, ár míszli na dober tringelt.

Kak szta szi prvejši děn Sáríka i Jancsi zgucsala, da sze na drūgi děn tam nájdeta, gde je Sáríka z konya szpádnola. Zdaj sztojita tū.

Trūdno vandrajoucsi cslovik kak do nyiva pride, sztáne i sze nyima po Ruszoszkom pokloni.

Sáríka ercsé Jancsiji — daj nyemi nekaj i naj ide dale.

Sándor je z velkím szmejom ďar nyemi v zsepko vtekno, ali on dale sztoji i nyiva glėda.

Sáríka nyemi právi: Vej szte pa donbili, zakaj nejdete?

Záto nejdem, ár ne vem zakaj szem doubu i sto mi je dao?

Naj sze vam predsztváviva? — ercsé szmejėcs Sáríka.

Nej drága, tebė itak poznam, ali onoga goszpouda pa nej.

Ka je jou? Sto szte? Ka tak gucsite?

Sto bi bio? Vídím ka me ne poznata, ár mam dugo zarascseno brádo i razcsejszani gvant.

Te pa sze vama jaz predsztvávím, csi mi dovolita?

Moje imė je: Bibó Sándor ki idem dalecs z Ruszije.

Sáríka glaszno zacvili i blízse prouti nyemi sztoupí i ga v ocsij poglėdne i znouvcis szkricisj:

Drági brat, drági zgūbleni Sándor, zaisztino szi tőu tij?

Eden ovomi v rouke szpádneta i od veszeljá nyima z oucsi szkuzė káplejo.

Drága Sáríka, predsztavi mi toga goszpouda, ár nyęga ne poznam.

Ne poznas?

Vendar je pa tou nas Jancsi, Csőka Jancsi, tvoj negdasnyi prijáteo.

Nej mogoucsę? . . .

Ti szi tou Jancsi? Zaisztino szi tőu tij? Pa tak eleganten.

Odpūsztí, da jaz tak vő vídím.

Nika nedene, dobro je tak tüdi, ár szí dalecs prisó, nemres nacsí bíti.

Nikelko csaszá szí escse edno i drügo od szvojeja zsvlejnýa pogucsávajo, potom Jancsí prouti ceszti ide na zseleznicó i sze sz prvím cugóm odpela, Sáríka i Sándor sze pa napoutíta prouti doumi.

Plemenítí Bibójoví szo té dén meli velko veszeljé. Sztári Bibó je pozábo na vseserásnyí dogoudek.

Cejla Bibójova drüzsina szedí pri jüzsíni. Sztári Bibó razlága dománye minoule dogoudke i tezsáve. Barounojca matí pa sze veszelij, ka je nyení edíní zgüblení szin Sándor domou prisáo.

Vszí trijé ga naednouk szpitávajo rázna pitányá. Sziromák Sándor nítí nevej, sterómí bí prvle odgouvoró.

Vszí bí naednouk rádí znalí: Gde je bíó? Ka sze je zsným godílo? Zakaj je nej píszaó? Ka je v Ruszjí deláo? Zakaj je tak dugo nej prisáo domou? I kak je zdáj prisáo?

Sándor sze zaszímjé i zacsne razlágatí: Sészt lejt je preteklo, kak szem zdoumí v bojno odísáo. Komaj szem pár kédnov bíó na frontí, zsé szo nász Ruszí zgrabíli. Od Karpátov prouti szredíní Ruszjé szmo zvéksega tála peskí hodíli.

Z táborá szo nász razposzlalí na vecs kráje v deló. Jasz szem z sesztímí pajdási prisáo v eden hotel. Delalí szmo, ka je trbeló.

Ednouk je prisáo dírektór i méné je vzeó z szebov. Prísáo szem v resztavrácíjo i mí je dao edno bejlo bluzó, eden belí sórcé i szalveto. Potóm me je posztevo v kelnárszko deló. V krátkóm vrejmení szem práví májszter pouztaó v szervejrányí. Tak szem sze návcsó, da nej bílou bougsega i bole préfrígnoga kelnára od méne. Szlüzso szem lejpe pejneze, jeszti szem meó zadoszta i dobro, nej szam sztrádaó kak prvle. Zadovolén szem bíó z mojí sorsóm. Mantralo me je sza-

mo, da nej szam doubo niednoga píszma, csí glíj ka szam szkorón vszaksí drügi kedén domou píszaó.

Ruszki csetí szem sze hítro návcsó, rávnotak píszatí i tou mí je v revolucíjé na velkí haszek prisáo.

Ruszoszka goszpoda je pred podivjanov revolucíjov i pred beszejnyóm kmetov odbejzsála. Kmetje i delavcí szo v grádáj nájdéno vrejdnoszt med szebov raztálalí, rávno tak zemlou. Nej szo mogli vrét prítí z tálányóm zemlé i szo méné prszílí za pomoucs.

Preoblejko szam sze v páverszki gvant i szem z nyímí odísáo v vész. Prí tálányí zemlé szam nyím z mojí znányóm bíó na pomoucs.

Kak szo vídli moje pravicsno posztoupanye, szo me zvolíli za skolníka. Tak szem ousztaó na vesznící szkrití i pokopaní med kmetámí.

Tou velkó i krvávo revolucíjo szem prezsívo v mírovcsíní.

Zdáj pa kak szam znouva domá i tíszto znánye, stero szem vído tam prí racíonejrányí zemlé i sztrokovnom pouványé, míszlíím domá tüdí napravítí. Nase vérsztvo bómó pregrupejrálí, nísterne nyíve i trávníke szpremeníjímó i po nacsrtí vszaksí falájcesk zemlé obdelámó, tak, da de sze szplácsalo vórtívatí.

Ne vem, práví ocsá, csí je nej prekeszno.

Dugovje szo prevelkí i nemrejo z nyímí ládatí . . .

Nísterní dén obíscsem bankó i poglédnem — szí zgucsíj sztári Bibó.

Na drügi dén szta sze sztári plemenítí Bibó i szin Sándor odpelála v váras i szta obíszkala bankó, gde szo nyíma razlozsilí sztánye vérsztvá.

Na vérsztví je doszta vecs dugá bílou, kak je vérsztvo vrejdnó. Náj-bougse je, csí sze prepüsztí cejlo vérsztvo narávnoj poutí, da tecsé naprej do konca i tak sze resí cejlo deló, brez toga, da bí na vérsztvo vékse sztroske delalí.

7.

Sárika gucsi z szvojov máterjov.

Mama nikaj ti morem povedati, sztero szem doszejgamaq szkrivno v szrci noszila. Tou ti scsem povedati kak materi i kak zsenzka zsenzski.

Jasz szem zse pétdvajszeti lejt sztara. Znáno je, ka v goszpodar-sztvi szlabo sztojimo, zavolo toga z menov nemate kaj csakati v zsenitvi, da bi po méne priso kaksi baron ali prof, kak szí tou viva z ocsom miszlita. Pa csi bi glij priso, jasz bi sze prouti posztávila. Jasz nescsem nikoga drügoga, kak szamo mojega Jancsija . . .

Mama, püsztí me gucsati — poszlúsaj me. Míva z Jancsijom szva szvoje vrejmen dvej leti vküper bílá kak deca, jaz szem tè escse szamo deszét lejt sztara bila, Jancsi pa stírinájszet. V tej nájni detinszki letaj szva sze zse lübila, kak brat i szesztra. Alí lejko povém, ka za edno perinyo escse bole v tej detinszki letaj szva szí prziszégnola eden ovomi vörnoszt i tou prziszégo szva zapecsatila z kúsom. Tè prvi detinszki kús je nama v nájnini szrcáj zsarècso perinyo püsztó i z té mále perinye je ogeny pousztao, stéri sze je zdaj po petnájszti letaj v gorécsi plamén vuzsgao.

Po vájinoj prilíki szta me viva z ocsom zse vecskrát stela k mouzsi dati, alí szem sze bránila. Bránila pa szem sze záto, ár szem v mojem szrci do ednog nej mejla lübézen. Niksa szkrivna moucs mí je vszíg-dár vüpanye dávala, da po méne príde moj ideál, moj Jancsi, stéri mí je v mojem szrczej v tej petnájszeti letaj bálvany posztano.

Isztina je, ka szam ga od detinszki lejt mao nej vidla i od nyega szem nikaj nej znála, jeli zsvivé? Gde je i ka je zsnym? . . .

Tiszti neszrecsen dén, gda szem z konya szpádnola, me je on, moj ideál, omedleto najso i mí je zsví-

lejnye rejso. Kak szem k szebi prisla i ocsi odprla, pred menov je sztao on.

V mojem zamislenom misleny i vidécsem kejpi szpoznala szem ga i nyegovo imé szem zasünyála.

Mama, tou szkrivnoszt ti morem povedati, da jaz nyega lüvim i on rávno tak mené. Proszim te, ne bódíta z ocsom naszproutnika nájino-mi blájzsensztvi.

Mama, kak csij materi i kak zsenzka zsenzski te proszim, da poszredüjes pri ocsi za nyegovo dovolejnye. Miszlim, ka szí me razmíla.

Sárikina mati je escse tiszti dén gucsala z szvojím mozsom, plemenítim Bibójom, povejda je vsze tou, ka je od Sárike csüla.

Odgouvor sztároga Bibója je bio krátek.

Vsze tou jaz zse dugo znam. Na tém bom szí premíslávao i zse bom vidli . . .

8.

Csíko Jancsi je küpleni hotel prevzeo. Dao ga po potrebi prerénovejratí. Direktorszki poszeo je szam obdrzsaó.

Hotel, resztavrácija i kavárna je zacsnola cveszti pod vodsztvom Jancsija. Nouvi lasztnik je szpéméno cejlo vodsztvo i delavce. V tom vrejmeni je Jancsija obiszkaó Sándor, steroga je Sárika poszlála.

Jancsi i Sándor szta proutí sztáromi Bibóji szkovala demonsztrácijo za popüsztlivoszt sztem, da je Sándor osztano pri Jancsiji za placsilnoga kelnara. Sztem scsé Jancsi pokázati szvojemi ocsi, da nej szamo v jetnistvi alí v Ameríki je mogoucese plemenítási bití kelnar, nego prinasz tüdí, pa da níkse delo je nej szramola.

Jancsi je zvedo od Sándora sztánye nyíhovoga vérsztva, pofom obiscse szvojeja fiskálisa i ga zavüpa, da naj naprávi sztopáje, kak bí sze dalou rejsiti Bibójevo vérsztvo.

Vérsztvo je prevecs zaduzseno. Da bi sze té dug pokrio z odánov sumov, táksega kúpca nede, záto je pa vüpanye, da po niszikoj cejni sze lejko pride do toga vérsztva. I tak sze je tüdi zgoudilo. Prisla je zsekucija, na steroy je edini küpec Jancsijov zavüpnik bio, steri je vérsztvo za polovico vöszkricsena cejne dojküpo.

Plemeniti Bibó po tom zsaloszt-nom dogoudki csáka i csáka nouvoga lasztnika, steri prevzeme küpleno vérsztvo. Ali toga nega!

Zvedo je, da nikaksi fiskális je vérsztvo küpo. Zakaj ga pa ne prevzeme? Tou je nej razmeto! Zsé vecs mejszecov je preteklo i nikoga nega od nikec.

Kak je tou mogoucse?

Sándor pise szvojemi ocsi, da je Jancsi nyihovo vérsztvo küpo i jo dao prepiszati na imé Sáríke i Sándora. Tou szpremeneyne je potrejbno záto, ár csi bi ósztalo na ocsinom iméni, tak bi banka mejla mogoucnoszt za escse ovo drügo polovico znouvics rokou gor djáti. Proszí, da pri prilíki naj ga obiscsejo. On je pri Jancsiji.

Plemeniti Bibó kak je tou píszmo doubó od Sándora, szta szí z zsenouv pogucsala, da sze obá odpelata k Jancsiji i obiscseta Sándora, pa da tou plemenito küpcsijo z Jancsijom vréd szprávíta.

Plemeniti Bibó i goszpá barounojca sze odpelata k Jancsiji.

Grand Hotel Royal obiszkávajo veliki gousztje.

Gda sztoupíta v hotel, sze nyima Jancsi lepou pokloni, tak da bi sze með nyimi nigdár nikaj nej zgoudilo i nyiva szprevodi v resztavrácijo na zájtrk, gde Sándor dela i tou záto, da naj vidíta Sándora delati kak kelnara, da po taksem naj nebi ponízala Jancsija prvejse delo, csi vidíta szvojega színá v tom poszli.

Bibó i barounojca szta szkoron

omedlejla, kak szta zaglednola szvojega színü v elegantnom csarnom szmokingi sze með gouszti obracsati. Nej stela vörvati szvojim ocsam, da bi nyéni szin kelnar bio.

Jancsi nyima pokázse cejli hotel. Poglédnejo künyo gde sze obrácsa vecs küharov vszaksi v szvojem poszli. Kelnarje narocszüejo rázlicsne jejsztvine i gori noszijo. Sándor placsilni kelnar, szpreváva gouszte, kaszejra pejneze i dirigejra drüгим kelnarom. Tou vsze ide tak náglo, kak vóra.

Po obedi poglédnejo kancalajo, gde sze lejko méрно razgovárjajo. Pri tom je navzoucsi tüdi Sándor, steri naprej prineszé odajo i küplenyé nyihovoga vérsztva. Sáríkino pa Jancsijovo zsenitev, prouti steroy zdaj vecs sztári Bibó ne neszprotüje, kak vidí té velki promet i Jancsijovo plemenito szrcé, z sterim je vrédo nyihovo vérsztvo.

Mati barounojca právi:

Drági szincsek Jancsi, Sándora tí moremo vzéti. Sándor more iti domou Csi je zsé ednouk vérsztvo vréd posztávléno, tak mláda moucs more vrouke vzéti i dobieskanoszno goszpodáriti, da naj zsétev tüdi szád rodij, ár pouleg hasznovitoga goszpodárjenya je potrejbén tüdi dober goszpodár.

Kak právim, po Sándora szmó prisli i tí ga vzmemo. Meszto nye-ga pa tí dámo Sáríko. Miszlim, ka bos z menyávov zadovolén, ár tí ona nede szamo na pomoucs v goszpodársztví, nego tüdi z szebov prineszé blájzsensztvo i lübézen, stero zsé tak dugo lejt v szrcej noszíta.

Napiszao: Talányi Ferenc.

Vínopivec Vince.

Letosz je rano notri vvaro krah! Nej szem meo vrejmena moje sztäre prijátele gori poiszkati, da bi vam refererao od nyi. Za tou vam na krátko povem edno málo historijo, stera sze zgodila z ednim mojím prijátelom.

Kak tak v ednoj družsbi szedin, zacsne eden od tej pripovedávati, ka sze je z nyim zgoudilo.

Právi: dnesz szem bio gouszt edne dáme, pozvála me je, ka jo náj obiscsem. Veszelila szva sze, ár szva szamá bilá. Kak szem od nyé odiso i szem szi scseo vöni na ceszti eden cigár nazsgáti, vzemem na pamet, ka szem pri njej pozábo moj zláti masin za nazsiganye.

Míszlim, da ga je vprávom csaszí opázila i ga szkrila. Velka szrecsa, ka nega nanyem vrejzanoga monográma, ár bi

sze znalou tou tragicsno rejsiti, csi bi nyéni mouzs na tou gor priso . . .

Zdaj príde med nász escseden nas prijátel, steri szi med nász széde i vözeme eden cigár. Szouszid nyemi scsé ponüditi szpico.

Püsztí, püsztí, vej mo szi szam názsgao. Doubo szem od moje zsené. Kak szem nicou domou priso, szem najso na szvojoj nocnoj omári té masin. Zsena mi je pripravila preszenecsnye i me proszila, náj vzemem té zláti masin za nazsiganye, kak máli dokáz za nyéno vörno lübézen . . .

**

Kak právim: Letosz je rano notri vvaro krah! Tou je pa tak, ka zse v prvom pou leti szem tou moje píszyne mogo dokoncsati, tou pa záto, ár je trbelo naprej poszlati za odobrejnye i dovolejnye za stampanoga papéra volo.

Ali jaz, Vínopivec Vince, szem itak meo szrecso ednouk.

Doubo szem dovolejnye na trí dní presztoupi orszacscko mejo pri Gyedörövcí.

Obiszko szem mojega sztároga prijátela Talányi-a i szem ga napelo, da ideva v nyagove gorice, gde sze lehko napijém toga disécsega Traminca.

Tak sze je túdi zgoudilo. I edno nedelo ideva.

Kak prejk granice prijdeva, zse nemski financ szvoj nousz v nájnóm cekrí drzsij.

Ka noszita? — náj píjta.

Ka bi noszila ? Kolbásze, sonko, krüh i pogacse. Tou, ka privasz nedobíva.

Zakaj ne bi doubila ? Miszli-ta, ka mí nemamo ?

Máte. Ali műva nedobíva.

Kak nej doubila, vej pa máta márke !

Márke máva, ali . . . kárte, kárte nemava.

Ah, tak ! Za kolbász, steroga szebov neszéta, plácsata stiri-deszét p'feningov vámo, ár je cejla !

Nej, műva ne plácsava !

Ne plácsata . . . ?

Nej ! — i zse szva sze doli szela na trato. Nozse vzemeva naprej z zsepa i hajda po kolbászi sze szpráviva.

Ka bo zdaj, jeli de zsaloudci tüdi trbelo plácsati ?

Kak v Radgono prídeva, szva na nájni kolbászov frústök prevecs zsedniva. Pláne jaz, Vínopivec Vince. Eden frtao doli vlijém i drügoga proszim.

Nega vecs !

Kaaa . . . ?

Precstíte tam na sztejni : Eden frtao ali dvá spricera.

Bozse, bozse ! Mí na Vogrszkom szmo escse itak v nebészaj. Mí mámo meszá, krüha, vína i vszega zadoszta.

V goricaj szva ! Tú nega frtála nej spricera, nego szamo liter !

Liter za litrom . . . No, csákaj tí nemeč, jaz tí zse pokázsem, ne bos tí znao, kelko vína jaz, Vínopivec Vince szebov neszém.

Ali prokletno !

Trminec mé je znoro . . . Pre mocsen je. Kak domou prídem, mo sou v Benkicsovo krčsmo, jeli je tiszti právi brat v Talányiovoj peovnici nájdonomi ?

Kmicsna noucs je, kak szem nazáj v Szoboto príso. Krčsme szo escse odprejte bilé, stere szem zse z naváde vsze gorik poiszko

Jaz Vínopivec Vince.

Na fasenek.

Fasenek je, plészeli mo,
i szlatko vince píli mo.
Velkoj kmici, velkom blati.
szem po tebé príso Kati.
Da náj ides z menov v krčsmo,
tam je muzsika i lüsno.
Dnesz scsém bíti dobre voule,
cejli vecsér brez nevoule.
Záto pa sze szedi k meni,
i osztani tú pri meni.

Hej kelnarca, liter eszi.
kak nájihitrej ga prineszi.
Ár szem zsedén i rad bí pio.
da bí szí zsejo pogaszio.
Cigan ! Tí pa potégni kaj,
da szmo náj dobre voule zdaj.
Fasenek je, plészali mo,
i szlatko vince píli mo.

Kak je máli Miska gráto krao.

V dávnom vrejmeni je zšivo szíromák knet, po domácsem szo ga zváli András gazda. Té András gazda je meo tri szini. Prvi je bio mocsen, záto sze je za prevecs csednoga drzsao, csi je rávno nej bio. Ocsa ga je zvao za Petra. Té szregyen je bio jáko ledenomrzloga szrcá, imé nyemi je bilou Guszti. Nájmlájsi Miska je pa tak máli bio, ka sze je lejko v ocsin csrejveo potégno.

Peter pa Guszti szta sze szigdár z Miska norca rédila, pa szta ga za csiszta nouroga drzsala. Domá je bilou szirmastvo, ocsa je nej meo vszem krúha dati. Poszlo je vsze trij po szvejti iszkat delo i krúh.

Dao je z nyimi vszaksomi eden falat krúha. Máli Miska je vzeo szebov edno turbo, stera je bila tak velka, ka csi bi sze on vu nyou szpravo bi escse prázno meszto osztalo. Idejo i prídejo do ednoga brejga, gde csújejo, ka gori na brejgi nikák fejszt drva szejka. Kak tou máli Miska csúje, právi: „Jaz bi rad vido, csi rejszan tou drvárgye szejkajo tak fejszt, sou bom i poglédnem, kak vö vijdi na tom brejgi.

Pa idi, — nyemi právi Guszti csemerno — trúden bos szamo csi bos tak viziko sou. Zakoj tij vszigdár vecs scsés znati kak tvojiva brata. Miska je nej máro ka koli szta nyemi gücsala, szamo je sou ednáko, odkéc csüo szekanye. Gda je priso gor na brejg, ka miszlite, ka je najsao tam? Csarobna szekera je száma od szébe szekala kuszto drevje. Kak ti kaj ide botra szekera, jo píta Miska. Száma

szi pa telko dela más. Dugo zse csákam na szvojega szinü, je odgovorila szekera. Dobro, tú szem, právi Miska. Vzeo je szekero i jo djao v turbo, pa sze je pasco doj po brejgi naj zgrábi brata.

No, ka szi vido tam gori? ga lepou píta Peter. Vido szem szekero, stera száma od szébe szejka. Peter pa Guszti szta sze szamo szmejála, nej szta nyemi stela vörvati. Malo dale idejo, pa prídejo do escse véksi bregouv, gde szo szame szkale bilé, pa csújejo, ka nikák kocse po kaményi. Miska sze pá napouti, da poglédne, ka tou tak rogácse. Guszti sze zacnsne prevecs szmejáli pa právi: Zakaj szi pa noug ne sparas, vej pa csi zsuna klúka po sztébli, tou tebi nej musz viditi. Nikaj je nej valálo praviti Miski, napouto sze je gori, da poglédne ka tou rogácse. Zacnsno je pleziti gori, ka miszlite, ka je vido tam? Zsuno? Nej! Najsao je csarobno motiko, ki je száma od szébe kopala tou kaménye, brez toga, ka bi jo stoj drzsao i tou tak zlejká kak rájo zemlo. Ali máli Miska sze niti malo nej zbojao. Kak ti kaj ide botra motika, Nej ti je zsmetno, ka tak száma delas? Dugo zse csákam na szvojega szinü, je odgovorila motika. Dobro, vej me pa vidis, ka szem prisao, právi Miska. Vzeo je motiko, jo doj vdaro z stjila, pa jo djao v turbo. Ka velkoga szi vido tam gori, velki goszpoud? Sze je szmejao z nyega Guszti. Vido szem, ka je nej zsuna klúkala nego motika száma od szébe je szejkala i kopala tou kuszto

kaménye. Právi Miska. Nej je pa povedo, csi je vzeo szebov szekero i motiko.

Potújejo dale, brez toga, ka bi najšli kakso szlúzšbo, pa pridejo do ednoga bisztroga máloga potoka. Miska právi: Csüdim sze, ka v tak málom pa plítvom potoki má meszto telko vodé. Brata sze zacsneta szmejáti. Miska pa právi: Rad bi vido odkéc tecsé tá voda. Vzeo sze je na pout kre potoka gori, da vídi odkéc tecsé tá bisztra voda. Ide dalecs, dalecs gori kre potoka, potok je bio vszigdár voszkejsi, naszlejdnje je bio szamo tak vuszki kak konec. Priso je do konca, ka je vido tam? Voda je nej sla z zemlé, nego vö z orehovoga lúpina. Kak ti je kaj goszpod potocsek, jeli ti je nej dúgi csasz, ka tak szam potújes? Zse dugo csákam na szvojega szinü, právi potocsek, rávno tak kak motika i szekera. Dobro je, právi Miska, vídis me, da szem tü. Vzeo je tou orejovo lúpino i jo djao vu turbo. No zdaj znás odkéc priháju voda? ga píta Guszti. Pihája z mále lüknyice, právi Miska. Joj, kak csedén szí zdaj pouszto, sze je szmejao Guszti. Vido szem, ka szem scseo vidíti, zdaj szem pa zadovolén. Nej je pa ovado, cse má csa-robnó szekero, motiko i orejovo lúpino.

Potújejo dale brezi toga, ka bi najšli gde zaszlúzšek pa delo. Te szo zvedli na pouti, ka v szouszednom országi zsvé eden krao, steri má edno csér, stero je oblúbo dati tisztomi za zseno, steri vö szkopa pred nyegovov palacsov sztojécsi hrászt ino szkopa sztüdenec, steri náj má zadoszta vodé. Csi de bogátec, ali szíromák, tisztí de nyemi zet.

Nasi vítézye szo sze tídi vzéli na pout prouti tomi králevszkomi dvori, da oni tídi szprobajo, mogoucse do szrecso meli da steri med nyimi dobí králevszko csér za zseno. Nazádnye szo prisli do králevszkoga dvora. Tam szo vidli hrászt, kaksega szo escse do szegamao nigdár nej vidli. Na hrászti je bijla tábla, na steroj je bilou napíszano, da je oblúbo krao tisztomi, steri vöszkopa hrászt. pa szkopa sztüdenec, pou králesztva i csér za zseno. Ár je tou zse doszta probalo napravíti, pa ni eden nej mogo, je krao vödao zapouved, ka steri de po tom toga probo i sze nyemi ne poszrecsi, dá nyemi vüha dojvrezati. Ka je tou nej goulí gucs, sze je vidlo z toga, ka je pouleg táble na hrászti vijszilo zse doszta vüh. Peter, kak nájsztarejsi, gda je presteo sze je szamo zaszmejo, szí je rokáve gorzaszúkao, vzeo szekero pa vszejkao z nyouv v edno nájkujso vejko. Doj jo je vszejko, ali vcsaszí szta grátale dvej na tisztom meszti, gde je edno doj vszejko. Szíromák Peter sze je csüdivao, gda szo ga králevszki sztrazsárje prijéli i szo nyemi doj zrezali vüha.

Tij lisznyák! nyemi právi Guszti, On tídi vzeme szekero, ali je rávno tak obhodo, kak Peter, zgübo je polog vüh escse nousz. Ali tou sztrasno delo je nej presztrasilo máloga Misko. Túdi on scsé probati.

Kak ga krao zaglédne sze razcsemerí i právi: Ka scsé tá mála buja? Nájhítrej míszli, ka nyemi ne dam vüha dojvrezati. Odpúsztiite Velicsansztvo, právi Miska, jaz mam fákso pravico probati, kak vszaksi drúgi, te mi pa lehko dáte vüja dojzre-

zati, csi tou zaszlůzsim. No, te pa na delo, právi krao. Miska vőzeme z turbe szvojo szeke-ro, stera je bila véksa kak on, zravnao jo je prouti hrászti, pa nyej právi : Szejkaj, szejkaj sze-kerica moja ! Szekera sze je zgůbila v hrászti, pa je vcsaszi bilou vsze gotovo. Miska ide pred kralá i právi : No, Velicsansztvo szte zadovolni ? Doszegamao je vsze vrédi, ali vcsino szí escse szamo pou dela, dokecs ne szkopas sztůdenec pa ne nájdes vodé, teccasz escse mores szkrb meti na vůha, právi krao. Miska vő vzeme me motika, nyej pokázse meszto i zapovej : Kopaj, kopaj motika moja ! Motika je zacsnola z delom tak frisko, ka je za frtao vőre bio sztůdenec, globoki 40 metrov. Jeli je zadoszta globoki Vase Velicsansztvo ? píta Miska kralá. Gvůsno je, ka zadoszta globoki, szamo ka je tou nej zadoszta, csi vodé nema. Za tou sze zse poszkrbim, právi Miska. Zdaj vő vzeme z turbe orehovo lűpino i nye je pravo : Teci, teci moja potocsek ! Voda je zacsnola tecsti tak, ka je vcsaszi bio pun sztůdenec, pa cejlo dvoriscse pod vodouv. Miska je zdaj poklekno pred kralá, pa nyemi právi : No, Velicsansztvo, jeli szem napravu delo ?

Szi Miska, záto ti jaz dam hercegsztvo i polojno országa, ali csér ti nemrem dati, ár tou nej szamo od mené odviszno. Ka pa te escse naj zdaj vcsinim je pítao kralá zdaj zse plemeniti herceg Miska, ali nej je glédao kralá, nego nyegovo lejpo csér. Tou ti povem vűtro.

Tou cejlo noucs je krao nej mogo zaszpati. rad bi nej dao cséri tak málomi csloveki. Cejlo

noucs je miszlo, kak bi sze ga mogo resiti. Vgojdo je králi prislo napamet nika zsmetnoga za máloga Miskeca.. Dao ga je pozvati pred szébe, pa nyemi právi : Herceg Miska, eti v bliznyoj sumi zsvé eden orijás, ki je sztráh za cejli kraj, ár vcsászi szpoloví cejle csrejde kráv, je szpokole i pojej. Idi po tiszto-ga, pripelaj ga eszi domou k meni za slugo. Escse tou napravu, te mo pa miszlili szamo na gosztűvanye.

Tou nede szamo spilanye, ali vszedno mo probo, da povouli vcsinim Vasemi Velicsansztvi. Vzeo je szebov turbo, szekero, motiko pa orehovo lűpino i kolács krůha pa eden falat szira. Gda je priso na szrejdo v sumi, je zacsno krácsati : Orijás, orijás, gde szí ? Pejneze ali szmrt ! Nika ti ne pómága csi sze szkřivas. Tű szem, je zatulu sztrasen glász. Csákaj malo, szamo za eden pozsiráj te bou. Orijás pride vő, gléda na vsze sztráni nindrik nikoga ne vijdi. Nazádnye zacsne glédati doli na zemlo, pa vijdi na ednom peni máloga csloveka z velkov turbov. Szi tou tij, ka me moutis vu szpanyej ? Jaz szem tou, drági moj pajdás, priso szem po tébe, ka mi mores szluga biti ! Orijás sze je zaszmejo. Ali znás, ka sztebov napřávím ? Lűcsim te v vranino gnejzdo. I te navcsim, ka ne bos hodo po mojem loughi. Tvoj lough ? Prvle bou moj kak tvoj, jaz ga v frtao vőri cejloga doj zoszejkam. Tou bi rad vido, právi gizdávó orijás. Pa glédaj, právi Miska i vzeme vő z turbe szekero, nyej zapovedo : Szekaj, szekaj szekera moja ! Szekera je szekala tak hitro, ka szo vejke letejle vsze po glávi orijása. Zadoszta,

zadoszta ! je krícso orijás. Vijdim, ka vcsínis, ka szi oblúbo, ne zoszejkaj mi cejli loug doj. Povej mi, sto szi ? Jaz szem Miska, héresen csalár. Szem edno rejcs mí trbej povedati i ti vcsaszik kraj vszecsé glavou moja szekera. Ne geni sze mi sztoga meszta ! Orijás je bougao, kak dejte.

Miska je lacsen pousztao, vzeo je z turbe krüh pa szir i zacsno jeszti. Ka je tou bejlo ? ga pijta orijás, ár je escse nigdár nej vido szira. Tou je kamen, právi Miska. Kaa, te tij kaménye jejs ? Tou je moja navádna hrána, záto szem pa nej tak velki, kak tij, ka jejs szamo govenszko meszou, ali záto szem pa doszta mocsnejsi od tébe. Zdaj me pa pelaj v tvojo hiso. Pa csüj ! Právi Miska, eden med nama more biti gazda, drügi pa szluga. Csi nemo mogo tou jaz napraviti, ka je tebi mogoucse, mo jaz tvoji szluga, csi pa tij ne bos mogo napraviti tou, ka je meni mogoucse, bos tij moj szluga. Dobro je, právi orijás. Rad bi meo za szlugo tak máloga pa csednoga pojba. No, te pa zacsníva. Eto más dvá vrcsa, idi pa prineszi vodou, ka va kühala obed. Miska poglédne vrcsa, bilá szta tak velkiva, ka bi sze trijé Miski v nyem potoupili. Aha, zse mam, ka tij nemres, idi pa prineszi vodou. Tou nej tak zsmetno, jaz ráj idem po vretino, pa jo püsztim v piszker, ka de hitrej, právi Miska. Nej, tou pa nej, zse bi mi szkoron doj zoszekao cejli loug, zdaj mi pa scsés escse vzéti vretino, da osztánem brez vodé, tij zaköri ogeny i ráj jaz szam idem po vodou. Gda je orijás prineszo vodou, je djao kühat v eden

piszker cejlo razszejkano govedo, v drügoga pa stirideszét gláv zelja. Da je bilou kühano sze szpráviata jejszt. Vido mo, cse bos mogo telko pojeszti, kak jaz ? Hajd probajva, je odgouvro Miska, pod szto pouleg szebé je naléko szvojo turbo. Orijás jej, Miska sze je tüdik szkrbo, ka je bilou meszá cse dúzse menye, vszáki drügi falat pa je v turbo püsztlo. Prav lepou szem sze najo, edno gumbo szi morem odkapcsiti, je szopécse pravo orijás. Jaz vecs nemrem jeszti, kak sze pa tij pocsütis, tij máli pozserüh ? Malo me je vroucse, ali edno plecse escse pojem, pri tom pa je potiszno edno plecse v turbo. Hvála ti lejpa, nemrem vecs, ráj mo ti szluga, právi orijás. Tak je pouszto orijás Miskin szluga. Miska nyemi je gorik szeo na plecse i tak szta sla v králevszki dvor.

Gda szta prisla notri, je Miska poklekno pred kralá i princezinyo. Vase Velicsansztvo, zseleli szte szlugo, glejte tü szta dvá. Krao je prijao csér za rokou i nyej právi : Dejte moje, znam, ka ti je nej veszélje biti zsena taksega falájcska csloveka. Vsze je szpuno, ka szem nyemi zapovedo, drügo nega odzajaj, da nyemi tá dam tvojo rokou.

Princezinya je prisztoupila k Miski pa nyemi právi : Herceg Miska, tij szi moudér decsko, ali tou je escse nej zadoszta, da dobis mojo rokou, escse te nika mam pitati. Csi mi bos znao odgovoriti, te mo míszlila szamo na zsenitev. Miska sze je globoko prikllono. Te szo vszi sli v veliko dvoráno, na velko zacsüdenye je sou zanyimi tüdi orijás, ali dvorána je

bijla za nyega preniszika, tak da je nej mogo vednáko sztáti i je mogo na szrteo szejstzi. No, te zacsneva, právi princezinya. Náj vidimo, steri med nama de bole potrpljivo poszlúhsaj lazsi. Steri de prvi pravo: „Tou je lázs!” tiszti je zgúbo.

Princezinya je zacsnola: Mij mámo nájvékso nyivo na szvejti, csi dvá pasztéra paszéta vszáki na szvojem konci, eden ovoga ne csújeta. Oh, tou je nej zadoszta, právi Miska. Nyiva mojega oco je tak velka, da prijde tele, kí sze napouti od ednoga konca do drúgoga, tá kak sztára krava. Tou, je túdi nej velko, právi princezinya. Prinász dobijmo na keden telko szira, da csi bi je vkúp szkládao, bi bilij visisi od cérkvenoga törma. Niti tou je nej tak csúдно. Na grúnti mojega oco szo sziri szégnoli direktno do nébe. Ednoga dnéva zacsnem pleziti od szira do szira, pa szem priso do nébe, te sze mi je pa posamerilo i szem doli szpadno. Kak szem doj szpadno na zemlo szem sze najso v misjoj lúknyi. Miszlite, ka szem tam vido? Vas preszvetli oca krao szo szedeli z mojev máterjov. Moja mati je sívala, krao nyoj je pa v iglo konec dejvao, pri tom je pa tak nejpripraven bio, da ga je moja mati posteno zmlátila za vüha. Kaksa lázs! je szkricsala princezinya esemerno. Niti králevszka zsená bi nej szmejla vdariti kralá nej pa páverszka zsenszka.

Zsivio, zsivio, je szkricsao óriás, szkocsivsi na nouge, da je od veszélja okouli zsebé vsze gor obrno. Ona je prva právla kaksa lázs, ona je zgúbila. Herceog Miska, princezinya je tvoja.

Princezinya je jáko rdécsa grátala. Escse malo herceg Miska, escse trij pijtanye te bom pijtala. Poszlúhsaj me. Nájprle, ka je tou, ka vszigdár káple pa sze nigdár nepotere? Ednouk szo mi mati pravli, ka je tou vodopád ali szláp vodé, stera voda visziko doj z brejga tecsé. Ja, tak je, je priznála princezinya. Drúga. Ka je tou, ka hodi vszáki dén po ednoj pouti, pa sze nigdár ne vrácsa? Tou túj nej zsmetno. Dosztakrát szem szí miszlo na pasi, kak je tou ka szunce vszigdár ide od vzhoda prouti vzhodi, nigdár pa nej od záhoda prouti vzhodi. Princezinya je za krátek csasz tiha grátala, miszllila szi je, ka bi ga pítala, ka bi nyej nej znao odgovoriti. No, herceg Miska, escse edno pítanye, csi na tou túdi dás pravilen odgovor, te vecs kaj nemam praviti. Pazi! Ka mijszlis tij, pa jaz ne mijszlim? Ka mijszlim jaz, pa tij ne miszlis? Ka mijszliiva obá, pa ka ne mijszli ni eden ni drúgi?

Princezinya, právi Miska, tá pítanya szo rejszan zsmetna, ali mijszlim, ka za toga volo ne zgúbim szvoje szrecse. Tou más odgovor na prvo pítanye: Jaz mijszlim, da je tou pítanye za mené lejko, ali tij toga ne mijszlis. Tak je, je mogla potrditi princezinya. Drúgi odgovor: Tij mijszlis, da szem jaz tebé nej vrejden, jaz pa tak ne mijszlim. Túdi tou je tocsno, je mogla priznati ponizsno. Trétje, právi szmehécse Miska, tou ka obá mijszliiva je, da szo na szvejti escse norejsi lúdjé od náj i strto, stero ne miszlim nej jaz, pa nej tij, je, da tvoj preszvetli oca i té orijás szta nej ednákiva.

Zsivio, moj goszpodár, zsivio, herceg Miska! je szkrjcsao

orijás veszélo, pa tak fejszt, ka je vsze glazsojna vöszpoukala v oknaj.

Tak je Miska doubu za zseno králevszko csér. Bio je mouder

i pravicsen vladár v szvojem országi. Escse dnesz dén zshivé, cse je nej mrou.

Notri poszlo :

Olasz Ernő, Tótkeresztut.

Vrajzsa comprnija i Bozsa moucs.

V indasnyem vrejmeni, gda escse mené nej bilou na szvejti, je zshivo eden krao, ki je meo ednoga szintüj.

Gda je té mládi králevics szpu-no 30-to leto, nyemi právi ocsa, náj sze ozseni. Králevics je iszko po cejlom ocsinom országi neveszto za szebé, ali niedna sze nyemi nej dopádnola. Záto nyemi je dao ocsa nikelko pejnez i ga zgono po szvejti, lejko ka gđer indri nájde na szvoj gusztoš dekló, stera sze nyemi povijdi i szí jo vzeme za zseno.

Mládi králevics je zse obhodo devét országov i devéto mourje. Naszlednye pride v edno kmicsno sumo. Na szrejdi té kmicsne sume je sztála edna sztára hisa i vu nyej edna sztára zsenszka.

Bijla je tou mati szunca i je z goulimi rokámi mejsala na ognyscsi ogen. Kak králevics tou vidi, je vzeo z zsepa roubcsek i je povio nyej roké. Sztára nyemi dá za tou dobrou to jeszti i piti. Gda sze je najo i napio, ga pijta ka sto je i ka iscse tü, gde niti fticsi ne lecsejo.

On nyej povej szvojo nevoló, ka zakaj hodi po szvejti,

— Hej szinek moj, tou je nevarna sztvár — právi sztára.

Jaz znam za takso dekló vu toj sumi, stera má zláte vlaszé i na cseli szrebrno zvezzdo, tiszta bi bila za tébe. Szamo ka takso mater má, ka vszakoga, ki pride blúzi nyé hise, szpremeni v sztvár.

Králevics sze na té gucs razveszeli i vcsaszi scsé dale idti k tisztoj deklini. Sztára ga zacsne toliti i nyemi právi, ka náj pocsáka malo, ár je po toj poufi zse doszta lejpi decskov odislo tá, ali nieden sze je escse nej nazáj povrno.

Králevics sze ne dá doj zgucsati. Kak sztára vidi, ka je vszaksi gucs zobsztonszki, nyemi dá na pout eden ori, eden lesnyek i kolács krüha, pa nyemi je mocsno zapovejdala, ka naj krüh vrzse tisztim zverinam, stere pred vrátami pázijo ori i lesnyek pa náj nihá za zádnyo pomoucs.

Králevics sze nyej lepou zahváli, vzeme szloboud i ide dale notri v sumo. Tri dni je hodo, gda je priso do edne hise, stera je nej mejla dvér nego szamo edno okno. Okouli té hise pa szo bilé sztrasne zverijne, ki szo sztrázsile. Záto vzeme krüh i ga lúcsij pred nyé. Kak zverina posnoga krüh, sze obrnéjo vkraj i odídejo.

Králjevics szí premisláva, kak bi priso tá gori k toj máloj okni, stera je preci vizziko bijla od zemlé.

Kak tam sztojij, szamo ednouk zacsüje eden lejpi glász i opázi, da sztiszte okne nikák gucsij k nyemi. Ednouk szamo vijdi, ka z okne nikák lejpe zláte vlaszé püsztij vö i nyemi kricsij náj sze zgrábi za nyé.

On sze dobro prijme i ga tá lejpa zlátovlászna deklina gori potégnola k okni, gde sze je on notri potégnó i tam ga je pijtala, zakoj je priso i ka scsé.

On nyoj je vszé lepou razlozso, v koj je túdi ona notri sla, ka de nyegova zsená i zdaj je túdi prijlika, ka lejko vujdeta, ár je nyéna mati nej domá. Dobro dé sze pascsiti, nej ka bi je mati tú zgrábila, ár de nyima te kiszilo slo.

Rejszan, vcsaszik sze púszítja doj. Odvézala szta ednoga konya i sze napoutila domou. Gda szta zse szkoron pouleg granice bilá nyegovoga országa, zavára deklina, ka kak eden oblák letij za nyima nyéna mati, tá sztára comprnica.

Ka bou zdaj ?

Na pamet nyemi pride oreh, vzeme ga z zsepa i ga pijta ka naj dela ?

Szteri me! — nyemi právi oreh.

Sztere ga i glej csüdo, za nyima je taksi ogeny grátao, kak da bi cejli szvejť goro. Ali kak sztára comprnica priletij do ognya, ednouk plüjne i je ogeny vgaszno, za malo pa zse za nyima letij. Kak jo králevics na pamet vzeme, sze je prevecs

zoszago. Hitro naprej vzeme lesnyek i ga pijta ka naj dela ?

Szteri me i lücsi me za szvoj hrbet !

Králevics tak naprávi. Kak je lesnyek na zemlou szpadno sze tam razszipao i je nasztánola velka povouden, nyeva sze pa dale neszéta.

Comprnica prijde do vodé, vzeme edno sibo, vdári po vodej, stera je na tou na dvouje sztoupila i tak je comprnica po szúhom sla za nyima.

Králevics, kak sze je neszo, prijde do edne cérkvi, gde je notri sou z szvojov nevesztov vréd. Tam pred oltár szta pokleknola i proszila Bogá, naj nyima pomága.

Kak szta vó prisla z cérkvi, rávno te sze je zaprla vküper voda i pozsrla tou sztáro comprnico. Ár je Bozsa moucs mocsnejsa kak pa vrazsa, tou je zse sztára isztina.

Sztári krao je prevecs veszéli bio gda je zavárao szvojega szinüj i tou lejpo neveszto nyegovo. Vcsaszí szo gosztüvanye szlüzjsili, na sterom szem jaz túdi tao vzeo i szem od veszélja tak gyúlkao, ka szem eszsz zamukno. Mládi pár pa escsé dnez szvivé, csi je nej mrou.

Notri poszlála : VIDA ÁGNES

V leti vecsér.

Obádje letijo
Szumicsje múvijo,
Csricsek zmérom kricsi :
Ona zsé lábi tri,
Tri . . . tri . . .
Kak szva szí zgúcsala,
Ka de me csákala.
Zdaj pa nyé nindrik ni
Csricsek pa li kricsi :
Tri . . . tri . . .

Jaz szí lézsem v trávo
Pa csákam na málo,
Csricsek pa mi kricsi :
Ona csáka na tri.
Tri . . . tri . . .
Zobszton csákas na nyo
Ona tvoja ne bo
Mi csricsek pá kricsi :
Ar zsé má drúge tri.
Tri . . . Tri . . .

TALÁNYI FERENC

Vértov kalendár.

Ka nam trbej v ednom i v drugom mejszeci delati?

JANUÁR.

V tom mejszeci moremo sztároga leta racsune vréd vzéti i je szklenoti, da mo znali jeli szmo kaj privörtivali? Csi je velki sznejs okouli hrama, ga vkraj scsisztiti tak tüdi z davoriscsa. Lucerno i csarno detelco vö zmlátli, csi szmo jo nej z masinom zmlátli. Szenou preglédnoti i vö vtálati, csi je premalo, v právom cájti coj kúpiti. Vszefélé skér popraviti, krbüle i krbلاعse szpleszti, csi szo raztrgane je popravimo. Na máro pazimo i je vö pücsajmo, da szí nogé vtég-nejo. Csi je dobra pout, gnoj vö vozimo. Szlabe trávnike pognojimo. Zscsiscseno vino pretocsimo v dobro slogane lagve. Za leto szí vszej-csimo drva. V gorica, csi sze dá, regulejrajmo i gnoj vö szpravimo.

Csi na Trikrálovo z sztrehe kaplice káplejo i po kolotecsnicaj sze voda cidij, tak rodno leto bode. Csi na dén Vincenca szunce szija, puna bode peovnica, pa dobra brátva. Na Pavlovo csiszto vrejmen, obilno leto. Csi bou megla, nezdravo i kodljivo. Csi de sznejs ali mokro, de malo krüha.

FEBRUÁR.

Szprotolejsnye szeménye szí pripravimo. Szlabo szejtvo z gnojnim prájom pognojimo. Csi nega sznegá, po mogoucsnoszti trávní-ke szpucajmo i je povlácsimo. Od szrena zdignyeno szetvo zvalé-kajmo. Szlejdnye dnij csi li mogoucse, poszejjajmo ovesz, szprotolejs-nyi jecsmen, graoko, grájscsics. Zsivini bougse polágati, ár zacsnejo zsnyouv voziti. V ogracseki: vszefélé szprotolejsnye szeménye szeja-ti, sze razmi csi nega sznegá i je nej zmrzsnjeno. V gorica, regu-lejrivanye i kolje poprávlyanye sze v tom mejszeci naj dokoncsa. Z drevja gouszaniczna gnejzda prepraviti, szühe veje dojzrezati i sztébla posztrüjgati, pa pognojiti.

Csi na Szvecsnico 2-ga je lejpo szuncsno vrejmen, tak potom escse trdi mraz bode i gde szija szunce, tam de escse sznejs sou. Pa tüdi medvez, csi je lejpo nazáj szpát odide, csi je pa mrzlo vrej-men vöni osztáne. Na Majkesovo 24-ga csi je mrzlo, tak osztáne escse stinideszét dni. Pa csi Majkes léd nájde, ga szpotere. Csi ga ne nájde, ga naprávi.

MÁRCIUS.

Szvinyé lejko na paso püsztimo i je priglászimo za ceplenyé. Kokvacse naszadimo. Kobile pücsamo. Vcselé preglédnemo i je vréd szprávimo, prvle kak bi je vöpüsztili, csi nemajo zadoszta me-düj, te trbej je krmíti. Po szejtvi detelco poszejjajmo, zoráno zemlou povlácsimo i dohí povalékamo, koselino z pepélom — steroga szmo cejlo zimo vküper sparali — posziplemo. V gorica, gnojnye, reza-

nye i groubanye sze naj oprávi. Csi szmo escse nej pretocsili vino, sze naj vszákseféle vino pretocsi. Nouvo náj pride na zrák, sztáro z gumijovov cevjouv brez zráka. Trszje szaditi i pogroubati.

Pregovor právi: Toga mejszeca je sznejg skodlivi, escse te túdi csi ga szamo v zsákli prejk nyive neszéjo. Máli tráven szúhi, velki moker, riszálcscsek hladen, obilna zsétva i brátva bode. Kelko megle v tom mejszeci, telko plohe v leti, kelko rosze pred vüzmom, telko szláne po vüzmi. Gregor csiszti vedrni, mraz, vöter, sznejg gedni. Sándor, József, Benedek na klin vejszijo köpenyek.

ÁPRILIS.

V tom mejszeci leta sztare zsrebcsóke, bikece i pou leta sztare prászce dajmo vkopiti. Kukorco, krumpise poszaditi, rávno tak za szemen repa. Len, konouple poszejati. Vu ogracseki: lük, szprotlejsnyi csesznek, saláto, zeller, dinye, ougurke v tople gréde poszaditi. Trávnike szpucajmo i povlácsimo, csi szmo je nej v prejsnyom mejszeci. V goricaj prvo okápanye, sperone vézanye, kolje posztávlanye. V lagvaj nahájajoucse vino dopunimo. V zimi naszejkana drva, sze domou szprávjijo, ár szledi je zse skoda sze po trávi voziti. Prve dni vszeféle drevje okoványe i pucanye nesz mimo zamüditi.

Csi na Vüzemszko nedelo dezsdzs ide, tak do riszálov de vszakso nedelo dezsuvalo i vrejmen de premenyávno. Csi Tibor nede zeléni tak de malo szená. Csi de april vlazsen — obilno leto de. Kak breza zsené, tak vecs skodlivoga mraza nede. Kakse szo csresnye i szlive, takse bode gorice. Po Gyürgyavom de telkokrát szlána, kelkokrát je pred preminoucsim Mihalyovim bila. Csi v tom mejszeci grmi, rodno leto pribizsij. Csi je velki pétek vedrni, tak bode puni precсныeki. Na Gyürgyavo vlát raszté, doszta pejnez prineszé.

MÁJUS.

Té mejszec sze zacсне z zelénov krmov polágati. Pazimo, da naednouk ne dámo szamo zeléno, nego zmejsamo z szúhov, ka zsi-vini ovak skoudi. Na roje pazimo i za nyé vsze potrejbno pripravimo, ár té mejszec zse zacснеjo püscsati. Prve dni toga mejszeca sze morejo dokoncsati vsza szprotlejsnya szejanya, kukorca i krumpise szadjenye. Koszitev detelce i lucerne sze zacсне, rávno tak okápanye kukorce i krumpisov, pa szaditev burgundie, ránoza zelja, zmejszico i proszou poszejati. V goricaj zeléno ceplenyé, skroplenyé i zseplanye pred cvetjom.

Csi de na Fülöpovo hladno i vlazsno, szrejndnyi pouv csákajmo, — csi pa csiszto, obilnejsega. Május 12, 13, 14. Pongrác, Szervác, Bonifác szo ledeni mozsje i sztrásijo nász. Na Krizsovo csiszto vrejmen je hasznovito, dezsdzsevno pa kvárno. Csi na Verbanovo nega nej mraza, nej szláne, vért vertinya má veszélje. Na Riszálszko nedelo dezsd je hasznoviti. Moker Riszálcscsek, szúhi Ivanyscsek. Riszálszka korina odcveté. Riszálszko králesztvo odneszé.

JUNIUS.

Készno zelje poszaditi, ranejse okopati. Kukorco, krumpise oszipati. Trávnike te, gda tráva cveté, pokosziti, ár je tou szenou nájbouge. Z detelce grinte prepraviti. Konyam detelco dávati. Sza-

dovno drevje pa skropiti, cse szo gouszance z orania grūnon. Gorice ob drūgim kopati, ali gda cvetéjo je na méri nyáti, vézati pleti ino skropiti. Zeléno ceplenyé zvršiti,

Csi na Medárovo dezsdzs ide, tak 40 dni dezsdzsi, csi je pa lejpo tak dobro leto bode. Csi pred Ivanovim kukojca kukucse, de szilje fál, csi pa po Ivanovom, de drágocsa. Csi pred Icanovim tisztí den dezsdzsi, tak de stiri dní dezsdzs. Péter-Pál szilje zori. Zacsétek zsetve, Koszecz koszi !

JULIUS.

Velka vrocsína, szúhsa je, gnoj je dobro polejvati, da za repo de maszen i szprehnyeni. Sznopje notri voziti, mlátiti. Hajdino szejati, repi gnoj vóvoziti i orati. Sztáre gouszke sze ob drūgim oszki-béjo. Skrinye granáre vréd zéti, zsakle preglednoti, csi je potrebno zakrpati. Szadovno drevje podlozšiti, ka sze vejke naj doj ne scsej-sejo. Zreli szád pobrati.. V ogracseki : trávo vó pleti. Za szemen lejpe ougorke vó prebrati i je dozoreti púsztiti. V goricaj trsztje pleti, vézati, vriike vkraj rezati i je escse ednouk po stucanyi poskropiti.

Právi sze : Szrpná B. M. szilje koszi Eliás pa notri noszi, pa csi na Szrpnó Marijo dezsdzsi, tak sze 40 dní mokrij. Jakob (25) csi je lejpo szúho hasznúje, csi pa mokro skoudi orehom i lesnyekom. Velki mravlinyeki, trda zíma.

AUGUSZTUS.

Vszáki vért, vertinya tesko csáka konec mlatidve. Kak namlá-timo, te tákse veszélje mámo. Repo, repcijo, jeszenszki len posze-jamo. Szlejdnye dní sze szprávimo k outavi. Vsze máro, ka mámo v stali, na trávník na páso zsenémo, da sze cejlo leto v stali szto-jécsa mláda mára malo vózophodi. Ne pozábmo szemen vküper szpraviti.

Lovrencovo lejpo vrejmen, dúga jeszén, szladko víno. Nadale kaksí je Bertalan 24-ga, taksa je jeszén. Ivan Krsztitela dén (29), csi je moker skoudi ogracsekom.

SZEPTEMBER.

Stale i peovnice szí vréd vzemimo. Za szejanye szilje scsisz-timo. V skrinyaj szilje zmejsajmo. Projnike zacsnimó bougse krmiti, da pomali nam zrasztéjo, tak da noncs vpamet ne vzememo do koledni szvétkov. Szvinyé tüdi lehko pod hrasztje gonimo, csi je za tou meszto, csi pa nej, zsalod poberimo vküper i mesto kukorce szvinyam dávajmo. Roje vöpreberimo i je mocsne napravimo za bodoucse leto. Szijátev sze zacsne, nájprve zšito, potem psenico szejajmo. Kukorce trganye i po vecseráj lüšno lüpanye nász veszéli. Krumpise kopanye, pri tom moremo paziti, da je ne zoszejkamo i szí znyimi lepou djáti, da sze naj ne szkucséjo, ár csi szo szkucse-ni, te radi gnilijo, prvle kak bi je v klet znoszili, naj sze v szenci poszúhsijo. Potrebno poszoudo za brátvo i skér szí vréd vzemimo. Zdaj je zse tüdi szád zrejli, ka de za odajo ga poberimo i vcsaszí odaj-mo, da ne zgúbí tezse, drúgo pa szí za zímo szhránimo v zrácsnom prosztori. Szadovno drevje okoulik sztébla odkopajmo i pognojimo.

Egyed (1) csi je lejpi i (4) csi je tüdi lejpo, pa té dní grmí, tak pridoucse leto de obilno. Máté (21) csi je lejpo, na drúgo leto de doszta szadüj. Mihálovo (29) grmlenca, dobra jeszén, trda zíma. Csi szo borove sküfke zeléne; obilno leto, csi szo mokre; mokro, csi szo szühe; szüho leto znamenüje. Csi lasztvice, strki i drügi vandrajoucsi fticsi rano odidejo, rano mraz pride.

OKTOBER.

Dokecs je mogoucse zsvívno zsenimo na paso, da szí z tem prisparamo szüho krmo. Escse vöni osztányeno kukorco i krumpise notri szpravimo. Hajdino zseti, repo brati, zelje notri szpraviti, szejanye dokoncseti. Szád pobrati i sztráni na zímo djáti. Tüdi sze zacsne brátva, med jeszénszkim delom tá nájlepsa zabáva. Most v csízste lagve szpravimo i v toplo klet, da zavré. Skér stero szmo pri brátvi nücali dobro oprati i tak sztráni djáti. Vsze felé szeménye i pecské vküper szpraviti i do szprotolejtja na szühom drzsati.

Csi z drevja lisztje pomali káple, dúga jeszén, csi hitro rána szlána i velka zíma. Doszta lisztja na drevji, doszta goszanec kleti.

NOVEMBER.

Oszlice poglednimo i je vréd vzemimo, da bi pozími nebi natekle Z mlejnem sze pripravimo za zímo, Drva na zímo v hüto szkládimo. Roje poglednimo i je pripravimo na zímo. Vijsesnyi gnoj lejko vözvozimo, csi vrejmen dopüsztí ga podorjémo, csi nej, zme-csimo ga na eden küp. Mládo drevje notri zvézsemo, ár je szamo tak obvarjemo prouti zävcom. Krmlenke dobro krmíti i na szühom je meti.

Na Vszej szvécov dén probo napravimo, kaksa de zíma, z hrszta ténko sibo poterimo i csi je mokra, de mokra, csi pa szüha, de trda zíma. Csi je té dén moker, zíma bode vlazsna, csi pa je vedrno, mocsna trda zíma. Kakse vrejmen de Katalenovo, takse de decembra.

DECEMBER.

Csi sznejg na blato szpádne i tam zmrzne, te z zsvívnov szklá-csimo nyíva, da zrák pride do szejtve. Luca (13) do bozsicsa (25), kaksi dnévi szo, tak takse de nouvo leto 12 mejszecov. Csi na sztáro leto dezsdzs, na nouvo szunce, dobra letína. Drva voziti, sznejg doli zmetati. Kolinam sze pripravlati i té nájlepsi dományi szvétek vözdrzsati. Víno pretocsiti. Na koledne szvétké segou nej pozábíti, da bi sze nebi szpozábla nasa indasnya sztára návada. Deca náj hodijo gyerijt i nouvo leto pozdrávlát, ár jo tou nyihova nájvéksa radoszt.

MASINE

(Dampf-Dres-masine) polszke i vérsztvene,
tüdi motore i biciklne nájfalej poprávi
Zsálig Lajos, géplakatos
Muraszombat, Mura utca. =====

Barbarics Stevan.

Dugo szem szi premislávao, jeli bi Vam ovado, ka sze je zgoudilo z Barbarics Stevanom lanszko leto i szem priso naszlejdneye do toga, ka jo doj napisem.

Barbarics Stevan i nyuva tůvárisica szta sze odloucsila, ka gda de szvinyszko szenye v blizsányoj vészti tůdi Stevan vért do gnali pět pajcekov tá i je odájo.

Tak sze je zgoudilo, zse vgojndno rano szo sze vzéli Stevan vért sz prászci, stere szo pred szebov gnali na szenye. Zobszton szo je pa ponůjali, niscse je nej scseo kůpiti, ár szo pajceke nej steli poedni odati, tak szamo ednook vijđijo, ka szo szamí osztali szprászci.

Teremtésit! Ka pa naj zdaj delam? sze zacsnajo skrábati. Tou sze escse nej zgoudilo z menov. Hm, drůgo nepreosztáne, kak nazáj domou je gnati. Kak je zsenéjo mimo ednoga preci velkoga satora, vdári nyim vnousz dobre pecsénke dűh.

Malo szi premislávlejo. Lacsen szem i vszedno szem záto vrejden edne pecsénke, csi glih, ka szem nej napravo ksefta. Ali ka bou teccasz z pajceki?

Kak szi tak mrnyavijo vu szebi, zavárajo ednoga pojbcica, ka sze tam nejdalecs spila. Hej, tij! Dobís od mené 10 fillerov, csi malo popázis té pajceke dokecs sze jaz najem eti vu satori.

Pojbics privoli, Stevan vért szo sze pa notri obrnoli v sator, gde szi zafrémajo edno fájn tůcsno pecsénko. Za pecsénkov szo pojeli eden pár birslnov. Sze razmi, ka na tou sze voda ne pijě, záto szi zafrémajo trij deci vína.

Za prvim trij decijom drůgoga i tak dale.

Ednook szamo sztoupi k nyim ostarjás i nyim právi ka de dobro domou idti, ár zse szunce za brejg ide i on tůdi sator razmecse, ka sze dalecs mà domou pelati.

Stevan vért plácsajo i idejo vő. Malo szo sze zijbali sze pa tá, ali ovak szo zadoszta mocno sztáli na nogáj. Vőnej glédajo, nega pojbcica pa nej pajcekov. Eden csasz hodijo gor pa doj po pláci, ár szo praszce nej najslí, víno je pa vszgdár bole delalo v nyí, szo lepou domou odislí.

V gojndno, kak sze Stevan vért zbűdijo, ji tůvárisica pijta: No, pocsen szte oudali prászce i gde szo pejnezi?

Obprvim szo Stevan vért trdili, ka szo pejneze domou prineszli, obdrůgim pa, ka szo pajceke noncs nej oudali. Istina je pa tou bijla, ka szo szamí nej poumlili, ka sze je prav za prav zgoudilo z prászci.

..

Pojbics je eden csasz pazo na praszce, da pa je Stevan vért dugo nej bilou vő z satora, sze je zdigno pa odiso domou. Praszce je pa tam nyao.

Prászci szo zacsnoli sze pa tá drkati, teccasz ka szo vő prisli na nyijva. Tam szo sze szpravili v kukorcu i prszou. Na vecsér kak je zvonár prouti doumi sou z nyive, je je najso. Ár je pa z ednim on bio tůdi nocsní bakter vészti, je zacсно tirati praszce notri vu vész gde je zglászo rihtari, ka je najso té pět prászce v Leszkovoj kukorci i proszej, pa ka szo doszta skode napravili.

Rihtar sze zácsa skrábati, ka náj naprávi z prászci? Hop! Dobro! Vij szte je najslí — právi zvonári — vij morete tůdi szkrb meti na

nyé. Vútro mo pa zse vidli ka náj naprávimo z nyimi.

Zvonár prászce odzsené domou i je notri zapré. Na drúgi dén rihtar vó dá zbornyariti, ka szo na nyivi najšli pět prászcov i csidi szo náj sze zglászi i príde po nyé.

Poudné miné, vecsér sze zse túdi priblizzávle, ali po prászce niscse nej priso. Zvonár csemerno ide k rihtari i ga pijta, ka náj dela, ár szo prászci lacsni. On pa nej tak nouri, ka bi drúgoga prászce krmo.

Rihtar v nevouli kaj drúgo nej znao praviti, kak tou, ka náj zvonár ednoga odá i za tiszto ovim krmo kúpi, ár tou je gvúsno, ka de sze vért prászcov glászo.

Od toga neszrecsnoga szenya mao je zse minolo dvá kedna, ali Stevan vért ni edno szekundo nemajo méra od tívárisice.

Csí szi Stevan zse je vsze za-pravo — právi Barbarcska — bárem tiszto nájménso prászcsko bi domou prineszo, stera je tak lejpi zafrkocseni rép mejla.

Kak právim, Stevan vért szo dvá kedna vódrzsali, ka ji tívárisica potvárajala, ali nazádnye nyim je zse prevecs bilou. Zátó szo sze vzéli na pout i odisli v tiszto vész, v steroj szo od prászcov prisli.

Tú idejo notri v krcsmo i pftajo krcsmára tak na zlík, jeli ne bi znao gder za prászce, ár bi radi kújpili.

Krcsmár sze zaszméjé i právi: Skoda, ka szte nej prisli pred dvōma kédnoma, niksí nimák je na szenye tú nihao pět prászcov i zdaj zvonár ksefta z nyimi. Idte tá, mogouce escse má kaj.

Nej je trbelo vecs Stevan vérti, kak da bi ji z púkse sztrejlo, szo sli k zvonári.

Zvonár je ráncs na dvoriscsi bio.

Boug dáj! sze poklonijo Stevan vért. Vij szte na szenye vecsér najšli pět pajcekov. Pokáste mi je, ár szem je jaz zgúbo.

Glej, glej! Hm! Te szo pa vasi bilij? No, pa hodte! právi zvonár.

Ideta prouti hlevan, tam vōpúsz-tij zvonár prászé.

Stevan vért veszélo szkricsijo: Tou je, tou je! Té je nájménši Za toga je zseni nájbole zsao bilou. Gde szo pa ovi?

Vecs nega!

Kak tou, vej pa pět bilou?

Tak je pět! Szamo, ka jaz krmo ne krádnem, szem ednouk ednoga, drúgocs drúgoga mogo odati i nyim krmo kúpiti.

Ka právite? Tak je te v dvōma kédnoma té máli pojo ove stiri velke!

Tak nikak!

Stevan vért zgrábijo prászé i scséjo idti.

Kama pa scséte neszti prászé? — píta zvonár.

Kama bi neszo, domou, za ove va szi pa gúcsala indri.

Ja, szamo ka tou je nej tak, csi scséte odneszti prászé, te mi morete plácsati 20 pengőjov za drzsánye, právi zvonár.

Ka vij míszlite, cslovik! Ka je drúgi norc! — Sze csemerijó i prtése sztoupijo Stevan vért prouti zvonári, med tem pa prászé lúcsijo v szálas na szlamo.

Rejcs do rejcsi. Naszlejdnje szta sze szkoron zbila.

Zdaj je cejlo delo pred biroviyov. Ka szkoncsata tou vam drúgo leto ovádím.

Sto pa napjse zse naprej od csitatelov Dober Pajdás Kalendárija i trufi, kak je szoudo birouv, tisz-ti dobij domou eden kalendari od leta 1944. k-senki.

Szmehsnice

Pri birouvi.

Birouv: Kak je tou mogouce, právite, ka szte ga szamo ednouk vdarili i je od toga tak betezsen pousttao?

Obtozsenec: Goszpon birouv, sztoupte eszi i vam pokázsem.

Visesnya sztrahota.

Zsüska kak po ceszti ide, pred nyou szkocsi eden pesz i nyej zobé kázse. Zsüska sze zoszága i kricsi.

Mimo idoucsi nyoj ercsè: Nikaj sze ne bojte toga psza, on vam nika ne dene.

Zsüska: Zakaj pa té kázse zobé?

Ah tou pa záto, ár sze zsnými stima, ka má lepse kak vi.

Zakaj tak troubita, ka váj cslovik ne razmi, ka gucsita.

Doj sze prignite, te vam vu vüjo szkrcsim.

Zsena: No drági mouzs, jeli vkanis, ka szem dnesz szkühala za obed?

Mouzs: Kak nej, vej pa escse po obrázi szí sze namázala z jejsztvinov.

Poszlo: Kovács Dénes i Dusan Nadorfa.

Ozsenila szta sze.

Ozsenila szta sze goszpoud Teksztil Kriza i goszpá Draga Draginya. Doszta szrecse.

Grozsnya.

Zsena: Ah moj drági mouzs, ti ne vejs kak mi je szlabo, ka szí tak betezsen. Csi bi vtégno mrejtí, jaz bi túdi v krátkom za tebom sla.

Betezsnik: Proszímte v tej zádnyí zsvilenyszki minutaj mi daj mir i ne grozi me.

Na ceszti.

Goszpodicsina, szlobodno pitam, koga csákate zse tak dugo?

Gvüsno nej vász, nego nikákoga drügoga.

Ocsa i szin.

Ocsa: Ti zapravlivec! Gda szem jaz telko sztar bio, kak szí zdaj ti, meni je moj ocsa v ednom mejszeci nej dao telko pejnez, kak ti zaprávis v ednom dnévi.

Szin: Zatou sze ti pa nej trbej csemeriti na méne, nego na tvoje-ga ocsa!

Piszács.

József: Ka pa dela tvoj szin?

Pista: Piszács je.

József: Ka pa pise?

Pista: Mení pise vszigdár za pej-neze.

Moderno.

Ocsa: Ti pojeb, ti! Zsé pá romàn cstés, meszto ka bi sze vcsio. Csi do sészte ne bos meo gor dáno vcsenyé gotovo, tak sze prípravi na plesz leszkove sibe.

Szin: Ah, zse pálik ultimát!

Vrajzsa nájdba.

Ferko: Piszálni masin je od vragá gor nájdeni.

Stevi: Zakaj?

Ferko: Záto ár te sef vcsaszí csüje, csi ne delas.

Skolnik: Pista! Zse tak dugo v soulo hodis, pa escse zdaj ne vejs gladko csteti. Gda szem jaz bio v tvoji lejtaj, szem csteo kak profesor.

Diák: Znankar szte bouksega skolnika meli.

Szpremejno je.

Krcsmár I.: Povej mi kolegar, kak je tou, ka szi tij tvoje kracsme imé szpremejno. Prvle szi meo „Neduzs-na ovca“ i zdaj pa „Pekeo“?

Krcsmár II.: Ár szem kracsma dao prepiszati na zseno.

Krivica.

Szin proszi szvojega ocsó, da nyemi pomore v souli gor dáni racsun zracsunati.

Ocsa zacsne racsunati i právi: Tou racsunanye túdi jaz nemrem vkúper szpraviti.

Szin: Tak! Vútro mo pa jaz v souli bit, ár ti nevejs racsunati.

Zselejnye.

Ocsa i szin szta [v Budapesti v zsvivinszkom ogradi glédala elefánta.

Szin právi ocsi; — Glédaj! Mi va bi mogla tákso debelo kouzso meti, ti zavolo mame i jaz pa zavolo skolnika.

Obá máta isztino.

Ranosztányeni: Právi sze, sto rano sztáne, zláto nájde. Dnesz szam rano sztano i szem najso mosnyo z pejnezi.

Dugospáni: Csi bi tiszti, steroga je mosnya dugo szpao, bi zagvüsno nebi zgübo.

Brez dela.

No tou je zse vecs nej vözdrzsati: zdaj vroucse, zdaj mrzlo, zdaj dezsds . . . Cslovik zaisztino ne vej, ka náj zacsne.

Moja zsená má sztrasno navádo, vszigidár vgojndno ide szpát.

Ka pa dela tak dugo gori?
Mené csáka.

On: Tvoje imé mi je globoko zapiszano v mojem szrcej.

Ona: Jaz bi ráj bila, csi bi bilou zapiszano v farofi v zdávanszkoj knigi.

Pri doktori.

Tak, goszpodicsina, zdaj szem preiszko vase szrcé. Právim vam, jaz bi bio szrecsen, csi bi ga meo.

O, goszpoud doktor, jaz nemam herbije.

Previdnoszt.

Baotos: Mati, jeli szte vasega mozsá túdi tak dugo zbérali kak tou szklejco?

Ona: Nej szem ga. Záto szem pa zdaj bole previdna.

Szelitev düs.

Jeli ti vörjes, ka sze düse szelijo z zsvivine v lüdi i z lüdi v zsvivino? Persze ka vörjem.

Kak mores vörvati takso norijo?

Tak, ár szem ti pred trejmi lejta-mi poszoudo tri jezero. Zagvüsno ka szem té escse gü nec bio!

Po ocsi sze ravnam.

Prvle kak sze ozsenis, bi mogo znati, kákse knige má rada tvoja bodoucsa zsená, ár tou dosztrakát pokázse nyéno vrejdnoszt.

Tou szem zse napravo, ocsa. Vido szem nyéne hranilne knige, z steri szem vido, ka je trnok bogata zsenzka v duzej.

Bougsi csaszí.

Goszpodicsina: Tou máte, dam Vam edno salico tea. Vidite ka Vam je negda boukse slo.

Proszilec: Sze zná, ár szem tej vszigidár z rumom pio.

Nej mogoucse dobiti.

Mátyás: Ka je tou Steví, ka ti v loteriji vszigidár zgübis, v kártanyi pa vszigidár dobis.

Stevan: Kak? Tou je tak, ár mi v loteriji ne dájo mejsati.

Gouszt: Kelnar, tá porcija piscseta, je szamo csonta i kouzse.

Kelnar: Mogoucse bi escse pérje radi meli kcoj?

V baoti.

Gospoud baotos, dajte mi szir. Baotos vrejzse falat szira i ga na vágó dene.

Za bozso volo! Té szir szamo z lükény sztoji — právi kúpec.

Baotos: Vej pa lüknye níkaj ne vágajo.

Med pajdàsi.

Kakse mislejnje más od doktora N.?

Té cslovik je nej szposzoben za delo. Jaz szem bio v toplicaj i té cajt me je zasztoupao i mi je dvá nájbouksiva pacijenta zvráco.

Tou je isztina.

Mouzs: Jeli szí escse nej oblecsena?

Zsena: Ka me zmérom telko pitas! Zsé edno vőro troubim, ka mo za edno minuto gotova.

Dobro zná racsunati.

Kelko szí pa tij sztara Trezika? Menye stiri leta.

Ka sze tou právi, menyé stiri leta?

Tak! Ájta právjijo, ka kda szem sze jaz narodila, je mama bila treszti lejt sztara.

Mama pa právjijo, ka szo észtdvajsztí lejt szteri.

Troustanye.

Mouzs zseni (stera joucse): Drága zsena henyaj zsé z joukanyom. Vidis ka je sztanoványé zse itak prevecs vlazsno.

Krsztitje.

Gouszt: Gde je krcsmár?

Kelnar: Pri krsztítvi je.

Gouszt: Té pa sztoupíte v klejt pa nyemi povejte, ka ga csákam.

SZIROUVE KOUZSE OD DIVJACSINE

kak pizsmarke, tourove, divjoga i doma csega závca, vidre, liszice, veverce. szrnszke i szrnyákove kak i pészje itv. kak tüdi vszákovrsztno koszminye

GUBACS, ZSALODOVO I BÜKOVO
SZEMEN küpüje po nájvisisój cejni:

Szász István, Muraszombat
Lendva u. 21.

SZENYA.

- Alsólendva** (konyszko, zshiv. i kram.) januára 25., februára 16., márcsa 27., áprila 17., junija 16., julija 28., augustza 28., szeptembra 28., oktobra 28., decembra 18., pa vszáki tork szvinyszko szenye. Csi szpádne na tork velko szenye, teda je szvinyszko szenye na drúgi dén.
- Bagonya** (zshiv. i kram.) februára 15., márcsa 20., mája 19., julija 20., szeptembra 4. i novembra 16.
- Battyánd** (zshiv. i krám.) mája 28., julija 10., szeptembra 10. i novembra 10.
- Battyánfalva** (zshiv.) márcsa 26., v tork pred Riszáli, julija 2., augustza 16. i oktobra 8.
- Bántornya** (zshiv. i krám.) v csetrtek pred Cvetnov nedelov, drúgi pondejlek po Vüzmi, csetrtek pred Riszáli, junija 12., v csetrtek pred Velkov mesov, drúgi dén po Máloj mesi, oktobra 4. i vszáki csetrtek szvinyszko szenye. Csi szpádne velko szenye na csetrtek, te je szvinyszko szenye na drúgi dén.
- Belatinc** (zshiv. i krám.) januára 20., februára 24. na presztoupno leto pa 25., áprila 25., junija 27., julija 15. i novembra 5.
- Cserföld** (zshiv. i krám.) márcsa 14., v pondejlek po 3. máji, v pondejlek po 14. szeptembri i oktobra 20.
- Felsőlendva** márcsa 28., junija 21., augustza 15., szeptembra 29. i novembra 30.
- Felsőszentbenedek** (krám.) pred Pepelnicov, po posztni kvatraj, po Cvetnoj nedeli, po jeszenszki kvatraj i pred koledi vszigidár v pondejlek.
- Korong** (krám.) mája 4.
- Lendvavásárhely** (szamo zshiv.) áprila 6. (zshiv. i krám.) v pondejlek po Tejlvom, julija 25., oktobra 2.
- Mártonhely** (zshiv. i krám.) mája 23., augustza 6. i oktobra 27.
- Murahely** (konyszko, zshiv. i drovno) junija 18., i augustza 21.
- Muraszombat** prvi pondejlek januára zshivinszko szenye, prvi pondejlek februára zshivinszko i krámarszko, prvi pondejlek márcsa zshivinszko i krámarszko, prvi pondejlek áprila zshivinszko, prvi pondejlek mája zshivinszko i krámarszko, prvi pondejlek junija zshivinszko, prvi pondejlek julija zshivinszko i krámarszko, augustza 24. zshivinszko i krámarszko, prvi pondejlek szeptembra zshivinszko, oktobra 15. zshivinszko i krámarszko, prvi pondejlek novembra zshivinszko, decembra 7. zshivinszko i krámarszko. Csi szpádne na prvi pondejlek szvétek, teda je szenye na drúgi dén.
- Nagydolány** (drovno) na Tejlvo i 6. decembra.
- Nagyótlak** (krám.) prvo nedelo po Szrpnaj Mariji i na Miklosovo.
- Pártosfalva** (zshiv. i krám.) márcsa 15., junija 16., szeptembra 2. i novembra 28.
- Pálmafa** (krám.) julija 13.
- Péterhegy** (krám.) na Szv. Trojsztva nedelo, julija 4., szeptembra 8. i oktobra 28.

Szentszebestyén (krám.) januára 20., drúga nedela po Vüzmi, junija 15. i decembra 21.

Tótkeresztur (zšiv. i krám.) áprila 16., junija 4., oktobra 27., pa vszákó prvo szoboto v mejszeci szvinyszko szenye, Csi szpádne na tou szoboto szvétek, je szvinyszko szenye prvejšo szoboto obdrzsáno.

Csáktornya na Cvetni pondejlek, junija 29., avgusztá 13., oktobra 3. i novembra 25.

Kotormány márcá 9., junija 27., szeptembra 30. i novembra 30.

Muraszerdahely mája 1., avgusztá 20. i oktobra 26.

Perlak Riszálszki tork i v pondejlek po Jakobovom.

Ráckanizsa mája 19., junija 24., avgusztá 19. i v szredo po Bejloj nedeli.

Stridó márcá 19., julija 22., szeptembra 30 i decembra 4.

Szent Ilona avgusztus 18. i szeptembra 22.

Szentgotthárd márcá 10, áprila 10., mája 1., junija 9., julija 22., szeptembra 22., oktobra 18. i decembra 22.

Óriszentpéter februára 28., márcá 21., mája 19., avgusztá 1., szeptembra 13. i novembra 4.

PAZITE!

Cenj. obcsinszti naznányam, da mam na raktári veliko izbéro nájnovejše moudno i vszefelé krátko blágo v mojoj

MANUFAKTURNÓJ BAOTI

Oszvedocšte sze i poglednite szí blágo, vöobszlúzsim vszákoga, da bode zadovolen szolidnimi i niszikimi cejnami.

Fabricski raktár perila!

Za ogenygaszilce vszákeféle potrejbcsšine, gumbe znáki itv.

Siftár Károly
Muraszombat

Hasznovito znánye

Ka je Nép és Családvédelmi Alap ?

Za familije z doszta decov sze szkrbij od 1940 leta XXIII. zákon za goriposztávlanje Orszacszi Nép és Családvédelmi Alap.

Po tom temelnom zákonu je 60 milijonov Pengőjev dáno na leto za cio szíromaskoga, z doszta decami národi, za goszpodárszko pomoucs, steri szí z touv pomocsjouv nouvo egzisztencijo pridobijo,

Sto lejko dobij tou pomoucs ?

Sze zná, nájprvle familije z doszta decov, zemlo delajoucsi delauci, fabricski delavci, hlápci itv.

Sto scsé bole natanacsno znati od toga zákona, sze náj obrné k notárosi, gde dobij vsze potrejno gledoucs toga zákona.

Komi nej trbej plácsati spítáo.

Tisztim szíromákom, steri dobijo szíromasko szvedocsanszтво od vészí. Ovak pa vszáki more plácsati. Za deco rodítelje, za rodítelami pa deca.

Poszójilo za zídanye hizse.

Poszójilo vszáki lejko dobij, steri má szvoj fundos, gde sze sze nyemi dovoli hizso pouvati, i tou od Országos Falusi Kislakás-épitési Szövetkezet Budapest, V. Nádor utca 28. sz.

Csi stoj kakso drzsávno szlúzsbo proszi

more meti krsztíni líszít za szebé, od ocsé i materé pa od obouji dedekov i babic, rávno ta zsenídbeni líszít, z steroga sze vídi, ka je nej zsidovszkoga pokolejnja.

Grozdje, víno i palinka.

Na 1 kat. plúgi, 1 meter naráznok poszajeno, trbej 5600—6000 trszíja.
Na 1 kat. plúgi goricaj zrszté 10—15 meterszki centov grozdja, stero dá od 10—65 hl vína.

100 kg grozdja dá 70—90 kg jagod.

100 kg grozdja sze naprejsa 60—80 litrov mosta,

100 kg grozdja príde 20—40 kg trpín.

100 litrov musta bode 85—95 litrov csisztoga vína.

100 litrov rdécséga vína dá 3—6 litrov drózsja i 2—4 kg pecsjá.

100 kg trpín sze dobij 10—15 litrov zsganice 50% mocsne.

Z ednoga hektolitra szlív sze dobij 10—12 litrov palinke 40%.

Z ednoga hektolitra csreseny sze dobij 10—12 litrov palinke 40%.

Z ednoga hektolitra jábok ali grúsk sze dobij 8—10 lit. palinke 40%.

Z ednoga hektolitra breszkvi sze dobij 9—11 litrov palinke 40%.

Zrnye sze poszűsij i vágo zgűbi od 9—12 meszecaj:

psenica i zsito	1—2 %
jecsmen i ovesz	2—3 %
sztrocsnice	2—5 %
krumpli	8—10 %
repa	6—10 %
szeno	8—10 %
repce	6—8 %
kukorca (konyszka)	8—15 %
kukorca (drouvna, csingvin)	5—7 %

Kelko zoubi má zsvina.

Zsrebec má 40 zoubi.

Kobila má 36 zoubi.

Rogláta zsvina: krava i birka májo 32 zoubi, 8 rezne na szpoudnyi cselűsztaj, 12 prednye kotlene i 12 práve kotlene.

Szvinya má 44 zobé, 12 rezne, 4 kanzobce, 4 vucsece, 12 prednye kotlene i 12 práve kotlene.

Pesz i mácska máta: Pesz 42 zobá, 12 rezne, 4 oucsne, 24 kotlene, 2 vucsja. Mácsék 32 zoubi, 18 rezne, 4 oucsne i 14 kotlene odszodi 6, odzgoraj 8.

Hisne sztvari sze gonijo:

Kobila 20—23 (12—28) dnevaj sze ponovi, po szkotenyi 8—9 (5—11-ti den) goni sze csiszti (8—10) 5—14 dni trpi.

Krava 18—22 (12—18) dnėvaj sze goni po szkotenyi 18—22 (9—28) dni sze ponávla, trpij eden, dvě dni.

Birka, koza 18—22 (14—28) dnėvaj sze ponávla po szkotejnji pa: 42—56 (35—210) dnėvaj sze pojávi i trpij 1 i eden pa pol dnėva.

Szvinyé 18—22 (8—28) dnėvaj po szkotenyi navádno kak sze prászci cécanya odsztávijo na 4—6-ti dén, trpij 1—2 dni.

Kűsa lejtno dvakrát, rano na szprotoletje (januára—februára), v jeszén pa (augusztá—szepetembra) trpij 7—14 dni.

Moski szpoul: 1 zsrebec sze lejko pűszti na 30—60 kobile, 1 bik szlobodno vőni na 30—40 kráv, z drzsányom pa 50—60 kráv, 1 kanzsar na 10—40 praszc, 1 kouzji bak na 56—60 kouz, 1 birkin bak na 20—30 birk, 1 kokout lejko má 6—12 kokousi. Kobile i krave navádno z drzsányom pűscsamo, szvinye i ovce pa na prou-sztnom szlobodno.

Plemėna zsvina céca: zsrebé konyszko i szamárszko 4—6 mejszecov, ovce 2—4 mejszece, prászci i koza od 2 do 2 pa pou mejszeca, tele od 2 pa pou do 5 mejszecov.

Pri posilanyi zsvine sze vága zgűbi pri plemėnoj do 100 km dalecs 3%, do 200 km 4%, do 300 km 4.5%, do 400 km 7.5%; pri debeloj za klanyé 0.9—11%, pa kak dalecs sze peski zsené pri telétaj od 3—8% zsva vága.

Dnėvna potrejba vodé, szoli i nasztílanya: kony 20—30, rogláta zsvina 30—40, ovca i koza 5—10, szvinya 5—10 litrov vodé; kony 50—25, rogláta zsvina 20—50, ovca i koza 5—10, szvinya 5—10 gr. szoli; kony 2—3, rogláta zsvina 3—8, ovca i koza 0.1—0.3, szvinya 0.1—2 kg nasztílanya.

STIVÁN ERNŐ

MŰSZAKI NAGYKERESKEDÉS

Muraszombat, Szabadság tér

MOTORBICIKLNI, AUTOMATERIJÁL, BICIKLNI
PISZÁLNI I SIVÁLNI MASIJNI
SPORTNE POTREJBSCSINE
HOFFER-SCHRANZ VÉRSZTVENI MASIJNI,
MLINSZKI, MLATILNI I DAMPFMASINSZKE
POTREJBSCSINE, KUGELLÁGERI ITV.

DOMÁJNKÓ IMRE

temetkezési vállalata - pogrebno podjetje

MURASZOMBAT

Lendva utca 8. sz.

Vállal temetkezéseket és exhumálásokat szolid árban.
Hullaszállítások!

KOSZORUK! SZALLAG FELIRAT! KOPORSÓK!

Kompletna oszkrba szprévodov i izkopov po niszki cejni.
Prevázsanye mlvecov!

VENCI! PANTLIKI Z NAPISZOM! SKRINYE!

Stale v zimi.

Stale sze v zimi morejo tüdi lüftati. Nisterni lüdjé miszlijo, ka sze nyim zsvína prehladí, csi v zimi szo staline dveri odprejte, i tou je napácsno mislejnye. Zsvína tüdi lübi csiszi lüft, tak kak cslovik i je rávno za zdrávje tak potrebno kak csloveki. Nisterni lüdjé v zimi stale ne zmetávlejo vszáki dén, nego gnoj püsztíjo notri, v tom mislejnyi, ka do stale toplejse, tou je tüdi napácsno mislejnye, ár gnoj sze pári i tá para je amonijákova pa tüdi drúge skodlijve gáze püsztij szebé, stera zsvíni skoudi. V stali pri zsvíni je potrebna rávno táksa csisztoucsa, kak v sztanüványyszkoj szobi.

Kak sze drzsi okajeno meszou.

Vecskrát sze zgodij, ka sze okajeno (povojeno) meszou pokvarij. Tomi je zrok : ka sze ne oszolij zadoszta i ne páca zadoszta dugo, ali pa ka sze v dimi ne poszúhsij.

V dim denemo záto, da náj sze razküzsi i poszúhsij. Dim obhodi meszou i z tem kemicsno konzervejra, kak ti fenol, kreozot i jeszikovov kiszilínov.

Toplouta dima neszmi biti véksa od 25 sztopin Celzija. Pri toj vrocsíni sze meszou zadoszta poszúhsij, ár sze zsnyega szpári mokrouta. Csi pa je nej zadoszta szúho, sze v krátkom razvijejo rázlicsne glivice, stere povzroucsijo pesznijvoszt. Csrví, steri sze napravíjo od mühovi jajcsec.

Meszou je nájbouge v taksom meszti meti, gde mühe nemrejo do nyega. Pred pesznijvosztjov pa je nájbouge szhrániti meszou v papér ga naráji zaszúkati i v szúhom, kmicsnom i hladnom, na doszta zraki szhrániti. Na stajeri pa povojeno meszou malo szpescéjo i po tom v tünko med zábeo szklácsijo, gde sze meszou drzsjíj vecs lejt, szamo malo mocsnejsi zsmah, dobij.

Krúh z tikvami.

Kak vam je znáno, ka sze v krúh v vecs mesztáj krumpiske dejvajo i tou záto, ár z tém sze krúhova mela prispara, i záto, ár je krúh duzse méhki. Zdaj v bojnszkom vrejmeni pa szo krumpiske jáko doszta vrejndi, ár z krumpisov sze vecs féle hrána dela, pa rávno tak kak krúh sze brezi mászti lehko jej, tak v lüpinyaj kühani, kak szpesceni je trnok zsmahni.

Bojnszko vrejmen je z szebov prineszlo, ka lüdjé probajo edno i drúgo hránilno rasztlíno vecs féle formo za hráno gorponúcati, rávno tak je na tou idejo prisao g. Somogyi Imre i je probao nameszto krumpisov v krúh tikvi djáti i proba sze je jáko obneszla.

Kakse stécs fajte tikev je dobra. Tikev sze szkúha i prejkpaszejra, ali dobro zmozsjí, tak kak krumpiske. Po tém jo z melov vküper zmejszimo v teszou i sze szpescé.

Prva proba je prineszla, ka je 25—30⁰/₀-ni z tikvami pecseni krúh doszta bougsi i sze tüdi duzse drzsjí, kak pa z krumpisami.

Rávno tak sze lehko nücajo tikvi v z-kvászom pecseni pogacsaj.

Tou vam priporoucsam, ka proba napravíte, csi escse máte tikvi.

Somogyi Imre je málo broszuro napíszao, kak sze tikvi pouvajo, za koj vsze sze lehko ponúcajo i kak je szhránimo na zimo, ka do sztalé do áprílisa. Tá mála kniga kosta 10 fillerov.

Zsmécsa cslovecsega tejsa.

Dosztakrát csűjemo praviti, ka té ali ov poznánc prouti szvojoj sztaroszti je preszlab, szlouki. Mogoucse je nájti kakso pravilo na tou, ka v razlicsnoj sztaroszti cslovecse tejsa kelko tézse má prouti viszikoszti ?

Povprejcsno szmo cslovecse tejsa vecsféle formo razloucili. Potem pa je lejko tejsa razlicsne viszikoszti. Rédno deklina v 18-tom, moski pa v 25-tom leti doszégnejo szvojo koncno visino.

Vecs jezér cslovecsi podátkov je zglihao eden nemski znán-sztvenik, edno tabelo napravo, stera v razlicsi lejtaj pokázse cslovecsega tejsa visino i tézso. Tabela doszta numer kázse, ali nájhitrzej intereszejra nase cstevce, záto jo tú prineszémó :

Visina v cm	S Z T A R O S Z T								
	15-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-63
	Z S M É C S A T E J L A								
150	53.43	56.28	57.10	59.37	60.00	60.02	60.02	60.02	58.12
152	54.27	56.14	57.99	59.40	60.30	60.71	60.71	60.71	59.20
154	55.00	56.98	58.36	59.43	60.62	61.37	61.37	61.37	60.20
156	55.72	57.23	58.94	59.87	61.18	62.07	62.07	62.07	61.37
158	56.54	58.33	59.71	60.65	61.96	62.90	62.90	62.90	62.45
160	57.60	59.41	60.77	61.68	63.05	63.95	63.95	63.95	63.50
162	59.08	60.90	62.20	63.10	64.45	63.05	65.05	65.37	64.94
164	60.20	62.00	63.40	64.30	65.63	66.11	69.80	66.80	66.34
166	61.44	63.25	64.59	65.35	66.86	67.28	68.23	68.23	67.98
168	62.88	64.76	66.11	67.02	68.40	68.84	69.77	69.77	69.77
170	64.30	66.42	67.84	68.78	70.19	70.59	71.50	71.50	71.50
172	65.73	67.94	69.32	70.53	71.94	72.35	73.29	73.29	73.29
174	67.18	69.40	71.00	72.32	73.73	74.15	74.89	75.10	75.10
176	68.62	70.85	72.83	74.13	75.50	75.90	76.50	76.90	77.02
178	70.10	72.34	76.58	76.00	77.30	77.74	78.19	78.64	79.25
180	71.82	74.09	77.39	78.10	79.09	79.89	79.98	80.42	81.23
182	73.91	76.18	68.45	80.22	80.83	82.02	81.73	82.23	83.13

V 70-ti lejtaj cslovik 1400-krát telko pojej, kelko nyegovo tejsa tézsi.

Pojej 2000 kg masztij, 12.000 kg krúha, 4000 kg meszá, (3 kra-ve, 4 teoce, 8 szviny, 4 birke, 300 kokousi, 75 gouszk, 100 piscsa-nec), 2000 rib, 6000 lit. mlejka, 180 q krumpsov, 6000 kg fózéléka, 7000 kg szadú, 10.000 lit. píve, 12.000 lit. káve, 500 kg szoli, 5000 falatov, belic, 4000 kg cukra, 1000 kg szira, 20.000 lit. vodé, zvün-toga velikoj kolicsino zneszé vó potroseni poheráj, víno, likór, bon-boni itv. Csi vzmemo za 70 kilszkoga csloveka, kí tou potrosi, tak tou vówneszé okoulik 1400-krátno nyegovoj tézsi.

Gdetá Mõra tecsé . . .

Gdetá Mõra tecsé,
Nekaj me tá vlecsé.

Kak kre Mõre hodim,
Domou lübo dobim.

Mõra bisztro tecsé,
Opomína mené.

Prejk, prejk Mõre nazáj,
Idi v indasnyi kráj.

Mõre bisztra voda.
Me zsé duzse trousta,

Ka pá prido negda,
Z nouva gor sztanejnya.

Stero mi zmozsoszt dá,
Ka szem znouva domá.

Gdetá Mõra tecsé,
Szem odiso prejk nyé!

Talányi Ferenc.

Varju száll.

Varju száll,
Kiabál,
Merre jár?
Kire vár?
Hogy itt áll!
És csak vár,
Egyre vár,
Vár, vár, vár.

Varju száll,
Kiabál,
Kár, kár, kár,
Hogy itt áll,
És rá vár,
Mert ő már,
Te hozzád
Csalfa! Kár,
Hogy rá vár,
Vár, vár, vár.

Varju száll,
Kiabál,
Kár, kár, kár,
Hogy rá vár,
Mert ő már,
Szintén vár,
Csak hogy már,
Nem te rád,
Ha nem már,
Másra vár,
Vár, vár, vár.

Talányi Ferenc

Csi scséte

elegantno oblecseni hoditi,
tak sze obrnite k szabouli

KUSTOR JENŐ

MURASZOMBAT

Vitéz Szűcs István utca

Babilonszka Ruszija.

Zdaj, da nasi vítézni honvéd-je dalecs, vecs jezér kilometrov v Rusziji sztojijo i sze borijo za nase meje. Vszáki dén v novinaj cstémo nouva Ruszoszka iména, je vrejdo znati, kak velka je Ruszija i kaksi lüdje zsvéjo v nyej.

Ruszija mejri 21.267.714 kvadrátni kilometrov, tou je trikrát telko, kak je Szeverna Amerika ali pa 90 krát telko kak je Velika Británija. Po zádnym lüdszkom stejnyi má 170 milion prebiválsztva, tou prebiválsztvo sztoji 50 lüdszkoj csupori, stero má okoulik 100 jezero dűs.

V Rusziji trijé národi vládaajo. Ruszi, Ukrajnci i Bejli ruszi. Ruszcsino gucsij okoulik 100 milionov i tou od Pejpusz mlake notri do Tihega oceána. Tou tak tolmacsijo, da med tém nega taksi bregouv, ka bi národ raztálao, v Rusziji szo szledécsi národi :

Ruszki szlováni

Ruszi	99,020,000
Bejli ruszi	5,267,000
Ukrajnci	28,070,000

Finn-ugor

Finnci	142,000
--------	---------

Karélijci	252,000
Eszti	142,000
Mordvini	1,451,000
Cseremiszeki	481,000
Szirjáki	408,000
Votjáki	606,000

Törki—tatári I

Tatári	4,300,000
Kirgizi	4,465,000
Üzbegi	4,800,000
Zadzsirajci	1,228,000
Azerbeidzsáni	
törki	2,274,000
Turkománi	811,000

Kaukázki

Georgianci	2,248,000
Armenci	2,151,000
Kurdi	354,000
Csecsenci	407,000
Drűgi	620,000
Zsidovje	3,020,000

Té babilonszki národ je z drűgimi europszkimi národmi v bojni. Med zaroblenimi szoldákami nájdemo szkorom vsze té odzgoraj imenűvane národe.

Nájvéksa csűda pa je, ka tej vszi ednoga országa szoldácke, med szebov sze ne razmijo i szí nevejo zgűcsati.

Znativrejdo od zemlé.

Lice nase Zemlé je 510 milion kvadrátni kilometrov. Z toga 360 milion kvadrátni kilometrov, tak vecs, liki cejlaga présztora dvejtretini oceáni pokrívajo i szamo 150 milion kvadrátni kilometrov je szűhe zemlé.

Szűhe zemlé nájvisisi punkt je v Ázsiji Mount Everest brejg 8880 m visziki. Mourja nájglobejsi punkt vu Velikom, ali Tihom oceáni jeszte, gde mourja globocsína 9800 metrov tűdi doszégne.

Zemlé nájvéksi bregouvje szo Andesi, ali Kordilleriji, na záhodnom kráji Amerike, 7500 km duzsíne. Nájdugsa voda je v Szevernoj Ameriki tekoucsa Mississippi, stera je 6730 km.

Velikoszt i racsun prebiválcov szvetovni tálov :

Európa	9,9	milion	qkm	okoulik	450	milion	prebiválcov,
Ázsia	44,4	"	"	"	865	"	"
Amarika	39	"	"	"	180	"	"
Afrika	32	"	"	"	134	"	"
Ausztrália	9	"	"	"	7	"	"
Polárni kráji	12,7	"	"	"	4	"	"

Szküpno okoulik 147 milion qkm okoulik 1640 milion prebiválcov.

Pa da escse tou náj znáte

da v Szoboti dobijte nájfalej vszákovrszten
zimszki i lejten gvant
za moske i deco; za zsenzske i deklie
zimszke i lejtne kapute
z nájbougsi stofov szamo v bauti prejk od poste

PREISS ADOLF MURAVIDÉKI
DIVATÁRU ÜZLET
MURASZOMBAT Prvle bauta „Tivar“.

Tam sze dobij escse vszake vrszte pleteno blágo kak :
hoube, szrakice, strunfle za moske i zsenzske, szpoudgyen
gvant, strikanci, deke (koce) i vszákovrsztno drúgo blágo.

Oszvedocsíte sze i poglednite szí:
ár te zadovolni z nasim blágom i tak túdi z cejnami !

Vszákoféle delo vzeme gori po zmérnoj cejni, ka szpádne v szlozarijo
kak : sparhete, skárjaszte mrezse, zselezne ploté, rocane blagájne itv.

Gombossy Ferenc, épület és műlakatos

Muraszombat — Kiss utca 3.

AUTOGÉNSZKO VAREJNYE !

POPRAVILO BICIKLNOV !

Kamena dekla

Po velki bregáj tak na Stajerszkom, kak v Erdélyi i na gornym Vogrszkom vidimo indasnye sztáre porüsene gráde. Nindri med té bregé szpádne eden „dekla kamen“. Tiszti indasnyi grád sze escse dneszdén zové „Kamena dekla“.

Od toga kamenoga dekla gráda Vam scsém nekaj napiszati.

Goszpodár toga gráda je bio eden bogáti grof, steri je meo telko grádov, da je niti szam nej znao, kelko ji má. Od tej doszti grádov je meo v ednom veszelico, na stero je sztou i sztou gousztov pouzvao.

Nyegova hcsij je bila edna lepótica i tá szí je té nájlepsi gvant gorioblejka. Prvle kak bi med gouszte sla, sze je scsejla v gledali poglednoti, ali tou gledalo je za nyou malo previziko bilou i bi sze lejko szamo tak vidla, csi bi na koj gori sztoupila, ka bi vise szégnola. Gléda okouli po hisi, csi bi gdé kaj táksega mogla nájtí, na koj bi gori sztoupiti mogla. V ednom kouti nájde tri kolácse krúha. Vzeme té krúhe i ednoga na ovoga dene i na té krúh sztoupí gori, pa tak sze gléda v gledali. Med tem sztoupí notri v hiso eden koudis i nemilo proszi:

— Lacsen szem, v bozsem iméni Vász proszim goszpodicsina eden falájcssek krúha.

— Mars vö ti vtepeni koudis! Kak me vüpas moutíti zdaj, gda sze jaz na bál pripravlam — je csemerno kricsala grofova hcsij.

— Szamo eden falájcssek krúha proszim, ár szem escse dnesz nikaj nej jo!

— Odneszi sze, nega krúha!

— No, csi nega krúha, zselem ti — odgavori koudis — da bi sze obrnoula na kamen sz tisztim vréd na kom sztojis!

Potom je koudis odiso, dekla pa je tam osztánola na krúhi, z krúhom vréd kamena.

Gousztje szo dugo csakali na nyou, ali vsze zoubasztom, nej je prisla od nkec.

Gda szo sze zse navolili jo csakati, szo jo sli iszkat.

Najšli szo jo na krúhi sztojécsó i z krúhom vréd na kamen szpreobrnyeno.

Zoszagali szo sze vszi i szo razbejzsali. Túdi goszpodár toga gráda sze je odszelo vö z gráda. Nej sze vüpao duzse v nyem drzsati. Pomali sze je té znameniti grád szam porüso, szamo szteber „kamene dekla“ je escse vecs szto let tam sztao i kázáo té dogoudek.

VÖRÖS LAJOS tislár

MURASZOMBAT

SZOMBATHELY U. 20.

Dela vszefelé pohistva v nájlepsoj izdelávi. Gori vzeme vszeféle zidárszko-tislárszko delo. Skrinye v nájkrájsom csaszí z gotovi.

Pripovejszt od szoli.

Tou pripovejszt, stero vam miszlim napiszali je isztinszka i sze zacsne etak :

Bilou je etak i sze je zgoudilo tam, gdé sze je nej zgoudilo. Bio je eden sztári krao, steri je meo trij cserij i velko bogásztvo, tak velko, kak zsé kraloujve májo. Ednouk je krao szvoje cserij na probo djao i je njé pító ka, kak ga stera rada má.

Tá nájsztarejsa právi :

Mam te rada, kak goloub pšenico.

Tá szrejdnya právi :

Jaz te pa mam tak rada, kak v letnoj vrocsini hladen vöter.

I tá nájménsa pa právi :

Drági ocsa krao, jaz te pa tak rada mam, kak lüdjé szol.

Ka! — szkricsi krao.

Idi od méne, idi z doumi i vö z mojega országa, csi sze z méne vüpas tak norca delati.

Ka je mogla tá mála králova hcsi napraviti? Ocsina rejcs je bila zapouved i je oditi mogla.

Sla je po szvejti, pa kak tak ide, pride v eden velki loug i je najsla szálas v ednom velkom kusztom drejvi, stero je bilou znoutra voutlo. V toj votlini szí je z lisztja posztelo napravila i po dnévi je hodila po lougi jagode, csresnye i drúgo hráno iszkat.

Ednouk je eden mládi krao gyajo meo i kak je po sumi hodo, zaglédne tou lejpo deklino, stera sze nyemi je szkčila tak, da jo je vecs nindrik nej mogo nájti.

Ednouk pa szamo zaglédne tou voutlo drejvo i notri kricsij.

Hej, sto szí?

Hodi vö! Csi právim hodi vö! ár ovak drejvo vuzsgém i tij tüdi notri zgorijs.

Deklina sze zoszága i zacsne vöpleziti. Gvant je mejla zse razcsejszani i z jocsom právi ka sto i csida je. Ali kak stécs raztrgani gvant je mejla, ona je li lejpa bijla. Mládomi králi sze jáko povídla i szí jo je za zseno vzeo.

Ednouk pa jo je pítáo :

Isztina, szploj szem pozábo te pítati, zakaj te je tvoj ocsa krao z doumi nagno?

Zakaj?

Znás, tebi tüdi szamo tiszto lejko povem, kak szem szvojemi ocsi povejdala, ka ga tak lüdim, kak lüdjé szol.

No té je zsé vrédi.

Potom pise pizsmo sztáromi králi i ga pozové náj ga obiscse.

Sztári krao sze pripela v zlátom hintovi, sz sesztimi belimi konyami.

Szeli szo szí k obedi i to nájfinejszo jesztvino gor noszijo, ali sztári krao je komaj jo i právi :

— Povej mi szincsek, kakse kühare pa más ti, ka vsze tak neszláno kühajo?

— Nas kühar vszigidár oszolenó kühá, szamo zdaj neszláno. ár szem nyemi tak zapovedao, da náj za Vász velicsansztvo tak szkühá, ár kak szem csüo, ka nemate radi oszolenó.

— No szinek, tak szí szlabo informejrán, od koga szí pa té to csüo, ka jaz nemam rad szou?

— Tou szem csüo od Vase hcséri.

Natou sze odpréjo dveri i notri sztoupi sztároga krála ta náj-

mlájša hcsi v zlátoŋ gvanti ob-
lecsena.

Gda je zagledno krao szvojo
hcsér, sze je jáko razvészolo.
V szrci je zse dugo zsalúvao
za szvojov nájmlájšov hcsérjouv.
Iszkati jo je dao vszepovszédik,
ali vsze zoubszton i zdaj jo je
tü najšo.

72
Bilou je velko veszélje za vsze.
Krao sze veszelio, ka je szvojo
po neduzsnom zdoumi sztirano
hcsérko nazáj najšo. I veszelili
szo sze hcsij i nyéni mouzs te
mládi krao.

Potom szo blájzseno zsvieli i
escse dneszdén zsviéjo i sze
veszelijo, csi szo nej mri.

CVETICS JÁNOS, MURASZOMBAT

ELSŐ MURAVIDÉKI FEHÉRNEMÜGYÁR.

baota manufakture, krátkoga i pletenoga
blága na málo!

Odgovor reditelsztva.

Vszém Dober Pajdás kalendáriuma prijátelom dan naznánye,
ka szem sze przszelo v szvojo lásztno hiso, stera sze nahája Mura-
szombat, Kossuth Lajos u.

Csi od vász stoj kakse poszle má v „Dober Pajdáša„ reditel-
sztví, tak me tü goripoiscsite. Vam vszem dráge voule na razpolo-
zsejnye sztojim.

Nadale vam naznányam, steri szte lanszko leto v reditelsztvo
poszlali kakse szpisze i je ne nájdete nastampane v kalendariji, to
pa záto, ár je ne bilo mogoucse preréditi po nasem sztárom vend-
szkom jeziki. Csi letosz poslete, tak napisite v nasem jeziki i ne po
krányszkom.

Szrcá Vam vszem zselém blájzsene koledne szvétke i veszélo
szrecsno nouvo leto 1943.

TALÁNYI FERENC

reditel Dober Pajdás kalendáriuma

MURASZOMBAT

Kossuth Lajos u.

Kaj táksega sze tüdi zgodí

Za csasza szvetovne bojne sze je zgoudilo.

Spítála predjen doktor je vö szkricso na gang.

Szanitéc!

Proszim, ka zselejo?

Poslite mi notri Leposovoga Stevana!

Razmim!

Za krátek csasz je Leposa zse pred doktorom sztao.

Doktor poglédne toga sztároga népfölkélőja.

Ví szte me pred pár dnévami proszili, csi stoj odnorej, ka te ga szprevájali v norisnico.

Ja, proszím ji, jaz!

Te sze pa pripravte, v gojдно te sze pelali v Szombathely, ár je Scsápv Toni odnoro.

Sztári Leposa sze je zaszmehao. No, hvála Bougi, zse je tak edno leto nej bio domá, od Szombathelya do Goricskoga je nej dalecs dönok na edno-dvái dni domou szkocsi, ár za takso pout navádno pét dnij dájo.

Vecsér je doubó vsze dokumente v rouke, v gojдно szta sze pa z Scsápon gori szela na zseleznico.

Zseleznica ide, namali je zijbala sztároga Leposo, ár je pa od veszeljá szkoro cejlo nous nej szpao, sze nyemi zacsnolo drejmati. Za krátek csasz je pa tak szpao kak dejte.

Scsápi szo sze ocsij blisznole. Gorik sztáne. Eden csasz glédo sztároga, potom pa sztoupí k nyemi i vözeme dokumente i v szvojo zsebko szklácsi, pa sze nazáj széde, kak da bi sze nikaj nebi zgoudilo.

Med tem je zseleznica notri prisla v Szombathely.

Leposa szí prótzsák na rame licsij i prijó pod pazdje nouroga, ka nyemi náj ne vujde i szta tak masejrala prouti spítáli.

Kak prijedeta pred doktora je Leposa szaluterao i právi:

Proszim ji goszpon doktor nouroga szem pripelao!

Doktor ga poglédne i pijta: Gde ga pa máte?

Leposa pokázse na Scsápa i právi: on je.

Da pa zdaj Scsáp tüdi naprej sztoupo i szalotejrao pa právi: Proszim ji goszpon doktor, nej je tou tak, ár szem nej jaz nouri, nego on i kázse na sztároga Leposo.

Leposa redécsi posztáne, kak nebi, da nyemi té nouri právi, ka je nouri.

Doktor je miszlo, ka sze fretata, záto sze zderé na teva dvái csloveka: Hát, steri je pa zdaj med vama nouri?

Hát on — kázse zanicislijvo Leposa na nouroga Scsápa.

Ali tou je nej isztina, nego on je nouri, kázse Scsáp na Leposo.

Juj, nyegovoga ábela, gráta csemeren Leposa, no vcsaszik de sze vidlo. K zsebki popádne i právi: Eto szo dokumenti!

Naprej scsé potégnoti dokumente, ali blejdi posztáne. Dokumentov nema.

No, gde szo dokumenti, píta nervouzno doktor, gda je vido ka Leposa sztojí kak kamen.

Scsáp na tou naprej vzeme dokumente i je prejk dá.

Doktor je precsté i sze zderé na sztároga Leposa.

Ka pa vij frfecsete, vej szte pa vij nouri!

Z sztárim honvédom Leposa Stevanom je baka szrejlo cejli szvejt. Znao je kak je prisao Scsáp do dokumentov, gvüšno, ka nyemi je te vkradno, gda je on szpao, ali kak náj tou dokázse. Vsze nyemi je vroucse grátalo. Ka pa gda szo ga ver-tarje scseli odpelati, je taksi plesz zacšno delati za szlobos-csinov, ka szo kényszerzubony mogli na nyega dati, ár szo miszlili, ka je pá nanyega prislo. Scsápi szo pa dáli potrdilo, ka szo nouroga prejkvzéli i szo ga püsztili na pout

Kak, kaknej, Scsápov Toni je szrecšno nazáj prislo tá, od-kéc szo ga poszlali v norisnico. Zráven ide v kancalo i tam glászi doktori :

Goszpon doktor, nouroga szem-prejk dao, isztina, ka szem doszta nevoule meo z nyim.

Doktor je szkoron názdrik szpadno, gda je zavárao doku-mente, steri szo na Leposovo imé bilij vöposztávleni.

Eden tjeden je trpelo dokecs sze poszrecsilo vöszpraviti Le-poso z norisnice. Ali gda je vö-priso, je oblübo djáo, ka csi de telko nouri, kak na nébi zvezjd, on vecs niednoga nede szpre-vájao.

Csi mi nevörjete, ka sze je tou pripetilo z Leposovim Stevanom, té gda je népfölkelő bio, tak ga lehko pitate. Szamo náj je dobre voule, te vam on escse lepse tou povej.

CIGEO ZA ZIDATI ZA SZTREJO biber, falc i zslebáti

nájbougse kvalitete sze dobi v vszaksem stevili v

TITANOVÍ CIGLENICAJ

v

**ALSÖMARÁCI
(MORÁVCI).**

Narocsila i naprejplacsila sze morejo napra-viti v MURASZOMBATI, LENDVA ut 20.
Brez narocsila i naprejplacsila sze ne garan-tejra, ka bi ga vcsaszi doubili.

Szkrivno pitanye

LETOSNYE VGANKE

I.

1) Pred szebov mámo pa ne vijdimo ?

2) Zakoj zidamo nouve hise?

3) Ka dela vért, gda po nyivi hodi ?

4) Zakaj zsenzke nemajo bráde ?

5) Pod orehom szedij velka družsba i tou 1 sztári ocsa, 2 ocseta, 2 materi, 4 dece, 3 vnüki, 1 brat, 2 szesztri, 2 sziná, 2 hcséri, 2 zákonszkiva mozsá, 2 zákonszki zseni, 1 tészt i tascsa, 1 szneha.

Kelko lüdi je bilou pod tém orehom ?

Poszlála : Jósár Marija
Péterhegy 83.

II.

Gda je bíla v dvöma tejli edna düsa ?

III.

Zmérom, zmérom naprej ide.

Nigdár nevej, kama prijde.

Na zemli lezsj, gor ne sztáne.

Z vecs vrijkov, sztéblo posztáne.

Ka je tou ?

IV.

Orács, szejács vszáksi dén tákse vijdi.

Caszar, krao pa malogda tákse vijdi.

Goszpon Boug pa nigdár tákse ne vijdi.

Kak je tou ?

Vszem nasim prijátelom dámo naznánye, ka letosz rávno tak, kak vsze ova preminoucsa lejta 10 nouvi kalendárov za leto 1944 vöpotégnemo i steri

do szrecso je meli dobiti, tisztim je po posti domou poslemo i nyihova iména v Dober Pajdas kalendárium dámo nastampati.

Resenya sze morejo do 15-ga márca v reditelsztvo poszlati. Piszma etak adreszirajte : REDITELSZTVO „DOBER PAJDAS KALENDÁRIUMA“ Muraszombat, Kossuth Lajos u.

Dobro szo rejsili

v lanszkom kalendári prinesene vganke i szo gvinali po lutriji vöpotégnjeni Dober Pajdas kalendárium szledécsi :

Gombóc István Bogojina, Kovács Dénes i Dusán Nádorfa, Roudi Károly Pálhegy, Sebjanics Károly Sándorvölgy, Zrinszki Erzsébet Alsószentbenedek, Oslaj József Tiborfa, Gyergyék Ferenc, Zsisko Zoltán Petőfa, Bokán Lajos Alsócsalogány, Kerckmár Sándor Tótkeresztur, Bokán István Szarvaslak.

Gratolejramo vszem nasim prijátelom, steri szo tou szrecso meli, ka szo nas Dober Pajdas kalendárium gvinali.

Nadale szo escse tüdi dobro rejsili nase vganke drügi, ali nej szo meli szrecso do dobícska, potroustamo je pa z tém — náj probajo letosnye vganke resiti, lejko do pa letosz vékso szrecso meli :

V lanszkom kalendariji szo vganke etak pravilno resene :

I. — II. Skárje. III. Rosza. IV. Litera v. V. Gda jo ne dojijo. VI. Tocsa. VII. Tobák. VIII. Kácsji pasztér.

Náj znáte . . .

Nájzsmetnejši lejšz je ében lejšz, vága 1.25, rávno takso zsmécsó má palisander (raszté v Brazíliji i v Indíji). Nekajzsmetnejši je „pock“ imenüvani lejšz. Té vága 1.30, tüdi v Indíji raszté.

Masinszko pükso je gor najso Hiram Max inzsenejr, rávnoták je nyegova nájdba brezdimni práj. Leta 1890. je napravo z dampon gnáni letécsi masin.

Szuncsna toplouta je okoulik 6000 Celsiusa, právjio da je tou niti nej doszta, ár jeszte szunci ednáko sztojécsa zvezjda, stera toplouta doszégne 20.000-30.000 grát Celsius. Zvezjdobrodci racsunajo, ka szunce szredine toploute je 21.000.000 grát Celsius.

Z prvov elektricsnov zseleznicov szo probo delali zse 1835. Ali prakticsno je Siemeus napravo 1879 leta, stera je tüdi vcsaszí vozila.

Dampf masin je konstrucerao Ericeson John svéd, amerikan-szki inzsener. Té masin zsené szuncsna toplouta i szamo té ide, gda szuncu szíja.

Kvarc glazsojna sze dela z csisztoga kvarc kamla ali z szemletoga kvarc peszka. Tou glazsojno je tesko napraviti, ár kvarc trpij szamo 1700 grát Celsiusa.

Zakaj je v csisztom vrejméní néba szíva? Zátó ár szuncsni zsárki v zráki sze nájbole szívi vidíjo.

V XV. sztouletíj je na Vogrszkom országi 5.000.000 vougrov bilou. Törki szo po cajti prepravili Vogrszko prebiválsztvo

$\frac{4}{5}$. Po törszkom vládányi je bilou szamo zse 1.200.000 Vougrov. Vogrszki ország szo Habsburzsáni z drügim prebiválsztvom znaszelili, steri szo Vougram neprijátelje pouisztali.

Med zvezjdami jesztejo tákse zvezjde, stere gosztouba je 2000 krát gosztejsa od platine. Tou znamenüje, ka od edne tákse zvezjde, za edno spícino skatülo veliki falat, csi bi eszi na zemlou prisao (na priliko meteor formi) toga gorzdignyenyi bi trbelo mesin za zdigávanye, ár té falat bi vágo 10 metrov.

Z steinkola zsájfa. V denésnyem bojnszkom vrejméní, gda sze vszefelé szírovína za bojnszko potrejbcsino nüca, je aktuálisko pitanye pouisztalo z koj i kak bi sze lahko meszto právoga, kakse drügo szírouvo blégo gorponücalo i zsnyega edno ali drügo napravilo. Eden nemski inzsenejr je vónajso, ka z steinkola sze mascsouba vö potégne i sztoga zsájfo kühajo, stera je rávno tak dobra, k csi bi z loja ali z mászti bila napravlena.

Bacile za malárijó je gornajso 1880 leta Dr. Charles Louis Laveran. Nadale je konstatejrao Sir Ronald Ross bakteriolog, ka té bacile szumicske razsirjávajo.

Küga bacile pa szta gornajsla i odkrila Alex Yersin z Sveica i japonszki vrácsnik Shibasaburo leta 1894.

Pere za pizanye szo zse poznali 630 leta pr. Kr. z ocela pa je gornajso Harrison l. 1780.

Mikroskop je najso vö Zacharias Jaussen leta 1599.

Narkozo je notri vpelao Jackson leta 1846, **kloroform** pa Simpson leta 1847.

Püksa je nasztánola v 14 sztou leti, pobouksali szo jo v 15 sztou leti. Pükso na kreszanye l. 1630. Pükso na golombise l. 1751. Pükso bratov Mauszerja, stero szo notrivpelali 1871 nemci, pükso repeterko pa je vönajso leta 1878 Ferdinánd Mannlicher i szo jo v vszej országaj notrivpelali.

Letalo (eroplán) je napravo prvi projekt anglezs Henszon l. 1842., ednáka pa leta 1871. Jadrálno letalo 1891 pa Lilienthál letécsi cslovik, steri sze je pri probi poneszrecso l. 1896. Bleriot je prvi prejk kanála pileto leta 1909. Potom sze je letálsztvo zacsnolo razvijati i dneszdén je zse nájvéksa i nájsztrasnejša skér v rokaj szvetovne bojne.

Röntgen. Röntgenovo szvetloubó je gornajso Vilmos Röntgen, stere je zaprva imenüvao X. 1895 leta i tá szvetloubá je dneszdén nájbole vázsna rejcs v zdravlényi znotrásnyega csloveskoga betega. Z Röntgenovov szvetloubov sze betezsniik preszveti, szkouz steroga sze vidi nyegov beteg.

Kukor v repi je vönajso nemski Reimd A. S. Marggráf 1747. leta. Prvo cukorno fabriko v Kunern v szpoudnyoj Slezijij je nasztavo leta 1801. Fr. Karel Achara.

Zemla. Ka je zemla okrougla, je iznajso filozof Pitagora 535 leta pred Kr., nyéno sztánye pa Arhitao 390 leta pred Kr., pa da sze zemla vrtij, pa je vönajso abesinszki filozof Herakliedes leta 325 leta pr. Kr.

Zseleznicá. Prva vlecsécsa zseleznicá z konyami je bila v Stocktóni v Angliji leta 1825. Prva na dampf pa je sla Stockton—Darlington 1825. (znajso jo je Stephenson). Prva lokomotiva je sla na zselezniskoj ceszti od Manchester—Liverpool l. 1830. Szpálni vagon je vönajso Pullmann leta 1867, za jezsti tüdi té leta 1872.

Turbino v vecs féle formi na potáce na voudi szo poznali zse Indijci, Aszirci i Kitájci. Od nyi je prisla v Europo. Prvo prakticsno za nücanye je napravo leta 1775 francoz de Girard, szledi l. 1827. pobouksao jo Anglezs, leta 1824 je dobila imé turbina.

Dampf masin prvoga je konstruirao Johann Branca l. 1629, szledi francoszki fizik Benisz Papin l. 1681, potom pobouksao inzsener Janes Watt anglezs.

Posto (prvo letécsó t. j. zselezniska) szo notri vpelali leta 1837 med Liverpoolom i Birminghamom v Angliji.

Piszanye za szlejpe je notri vpelao nájditel toga piszanya, szlejpi skolnik francoz Louis Braille. Piszáva za szlejpe sze tüdi po nyem imenüje.

Trájno ondulácijo

vodeno ondulácijo, manikiranye i pedikiranye nájfalej naprávi
Vogrincsics Géza frizér, Muraszombat
(pejk hotela Korona)

SZUKICS GYÖRGY KALAPOS MESTER — KLOBUCSÁR
Muraszombat

má na raktári od nájfalejsi do nájdraksi krscsákov, levente i dijaske hoube, szrakice, znáke itv. — Csiscsenye krscsákov!

Nájvékse vezélje deci

naprávite, csi nyim darújete za Bozsics. Nouvo leto i imén dén prílicsne spilaráje. stere dobíte po nizki cejni szamo v baoti:

Hahn Samu, Muraszombat, Vasut utca 1.

Küncsno sloszarasztvo

prevzeme v popravilo vszákovrsztne váge, biciklne, motorne biciklne itv. Dela zselezne ploté, sparhete, okávanye zidín.

BEDNYÁK BÉLA

MURASZOMBAT

Delo dobro!

Cejne szolidne!

Csi sze v Budapesti dobro scséte pocsútíti
obiscsite gorik

ANDREJCS KÁROLY-a

krcsmo

BUDAPEST VIII.,

Kerepesi ut 5. — Naszprouti Keleti állomása.

MESZTO VKÜPPRIHÁJANYA VENDOV!

Dobra vogrszka kühnya, prima szorfirana vina.

Gospá lepou ji proszim, náj mi dájo falájcsek krúha, ár szem
prevecs lacsén.

Zakoj ne delate ?

Náj ne pravijo kaj táksega. Csi cslovik dela te je escse bole
lacsén.

* * *

Zakoj pa nejdes domou ?

Prevecs csemerna mi je zsená.

Pa zakoj je csemerna ?

Záto, ár nejdem domou.

Kemény Mór

mészárszéke — mesznica

Muraszombat

Szabadság tér

Vszáki dén frisko meszou !

RUM, palinko i likőre, kak tüdi
vszákovrsztno specerijszko blágo dobíte

pri Toplák József-i, Muraszombat

(prejk od gimnázije)

Víno

szortírano badacsónszko i okoulice na veliko
i málo dobíte v vszákóm vrejmeni pri

TITÁN JÁNOS-i vinszkom trzsci, Kisszombat.

Engedélyezve 40.633/1942. M. E. III. sz. a.

Vendvidéki könyvnyomda Muraszombat. Felelős Háhn Izidor.